

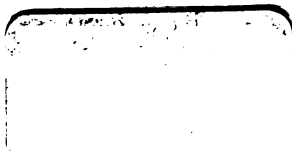
3264.60

Riggs. A vocabulary of words used
in modern Armenian. 1847.

3264.60

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

A

VOCABULARY

OF WORDS USED IN

MODERN ARMENIAN

BUT NOT FOUND

IN THE ANCIENT ARMENIAN LEXICONS.

By the Rev. Elias Riggs.

SMYRNA

PRINTED BY W. GRIFFITT,

1847.

3264.60

1853 Apr 4

Gift of the A. B. C. & M.

through Rev. Amos A. Anderson D. D. of Boston, Secretary

NOTE.

t. indicates words derived from the Turkish.

a. between two words shews that the first is modern, and the second the corresponding ancient word.

p. shows that a word is provincial, or not in general use.

v. that a word is vulgar.

esp. especially.

met. metaphorically.

Distinct significations of the same word are separated by semicolons ; definitions which are substantially synonymous, by commas.

3113.161
5023

PREFACE.

The student of Modern Armenian finds himself obliged to make use of dictionaries designed only for the ancient language. Hence in his progress he will inevitably meet with a large number of words in respect to which those dictionaries afford him little or no assistance. The aim of the present work, (which contains more than 6000 such words,) is to supply this deficiency. It comprises the following classes of words.

1. Those which preserve the *form* of Ancient Armenian words, but have changed their signification; e. g. *սուշ*, in Anc. Arm. *brief*, in Mod. Arm. *dear, costly*; *ծախել*, Anc. *to spend*, Mod. *to sell*; *շուք*, Anc. *glory*, Mod. *a shadow*.

2. Those *derived* from the ancient language by contraction, change of termination, &c. as *գնել*, *to arrive*, from *գամանել*; *հով*, *wind*, from *հողմ*; *պաք*, *a fast*, from *պահք*. Under this class the following deserve separate notice. (a) Nouns which drop a final *ն*; as *կաթ*, *milk*, Anc. Arm. *կաթն*; *աճում*, *increase*, Anc. *աճումն*; (b) Nouns ending in *ք* which are plural in Anc. Arm. but are now used as singulars; e. g. *աչք* *an eye*, *էտք*, *a hand*, *ոտք*, *a foot*; (c) Verbs which drop an *ա* from the penultimate; as *աղքատանալ*, *to become poor*, *հաւտալ*, *to believe*, *բաժնել*, *to divide*, from *աղքատանալ*, *հաւտալ* and *բաժանել*; (d) Causative Verbs in *ցընել* (or *ցունել*), from ancient forms terminating in *ցուցանել*; as *բարձրացընել*, *to elevate*, from *բարձրացուցանել*. Should words belonging to any one of these four subdivisions not be found in this vocabulary, the corresponding forms may easily be found in the Anc. Arm. Lexicons.

3. Words purely Armenian, but not found in the dictionaries because not appearing in ancient authors, (although some of them have very probably come down from remote antiquity in the language of conversation); as *հրել*, *to push*, *ուզել*, *to wish*, *կռթիլ*, *to lean upon*.

4. Words derived from the Turkish. These may be subdivided into, (a) Purely Turkish words*; as *աքսան*, *ninety*, *մարիֆեթ*, *a*

*Some of them employed however in a sense different from that which they usually have in Turkish; e. g. *սիփեթ*, in Turkish *a shield*, in Armenian *a shelter* (as from rain).

contrivance ; (b) Words which retain in general the Turkish form, but change the pronunciation of one or more letters ; as *խօլայ* for *դօլայ*, *easy*, *մուհլուդ* for *մուհլես*, *bankrupt*, *փութփերէզ* for *փութփերէթ*, *an idolater* ; (c) Words derived originally from other languages, but which the Armenian appears to have adopted from the Turkish ; as *խօշու*, *a carriage*, *սալաթա*, *salad*, from the Italian ; *ըղատ*, *a workman*, *բէֆալ*, *a mullet*, from the Greek, &c. (d) Words radically Turkish, but assuming an Armenian termination ; as *պաշլայիլ*, *to begin*, from *պաշլամագ*, *պէքէյիլ*, *to wait*, from *պէքէյէք*, *համարաթուրիւն*, *enterprise*, from *համարաթ*, *enterprising*. To these in like manner a *t*. is attached, as denoting their Turkish original.

The number of Turkish words inserted may seem large ; but they are all believed to be so far in use that the beginner in Modern Armenian is liable to meet with them in conversation. Of course they should be avoided in the language of books. So should also those marked as provincial or vulgar, and some others. The object of this Vocabulary is not to teach what *should* be used, even in the language of conversation, but to explain what actually is used.

The Passive forms of verbs it has not been thought necessary to insert, except where they have a secondary meaning differing from that of a simple Passive.

Causative Verbs terminate in *ցունել* or *ցընել*. The former of these endings was given in the Grammar which preceded the present work, as being thought preferable ; the latter is given in the Vocabulary, as more usual in conversation. When this form is adopted, the Present and Imperfect tenses also retain *ը* ; the Aorist, Imperative, and Past Participles take *ու* ; thus, from *վաղցընել* comes *կովազընեմ*, *կովազընէի*, *վազըցի*, *վազըցիւր*, *վազըցնող*, *վազըցցեր*, *վազըցած*. The adoption of the ending *ցունել* has the advantage of uniformity, inasmuch as the *ու* is then preserved throughout.

Need I bespeak the indulgence of my readers for the errors which will have crept into this work ? That they are numerous I have no doubt. I only hope they may not prove so numerous as to render the work useless for the purpose for which it was designed.

E. R I G G S.

Smyrna, December, 1847.

VOCABULARY.

- Աբբայցի , disciple of an Abbot, Mechitarist.
- Աբբայցու , one worthy to be an Abbot ; an Abbot elect.
- Ազապ , *t.* bachelor, unmarried man.
- Ազանել , *t.* to reprove, rebuke.
- Ազատլամա , *t.* one freed from slavery.
- Ազատչէք , ransom.
- Ազգ բշել , to increase progeny.
- Ազգըն , *t.* enraged.
- Ազմիչ *t.* բլլալ , to be in a rage ; to rage, *as a disease.*
- Աթ մէյտանը , *t.* public square, race-course.
- Աթէշպէտճէկի , *t.* glow-worm.
- Աթլազ , *t.* satin.
- Աթմիչ թուծմիչ *t.* ընել , to threaten.
- Աժան , cheap.
- Աժել , *a.* արժել , to eost.
- Աժընկեկ , rather cheap.
- Աժրնալ , to become cheap.
- Աժտէր , *t.* dragon , great serpent.
- Ալ , also ; any more.
- Ալաճա , *t.* gray , dappled.
- Ալէսէլիէ , *t.* generally.
- Ալէստա , *t.* ready !
- Ալէֆ , *t.* flame.
- Ալըխոմիչ *t.* ընել , to retain ; to receive as a lodger.
- Ալընմիչ *t.* բլլալ , to be touched, (offended).
- Ալըշըն , or արըշըն , *t.* accustomed.
- Ալըշէրիչ , *t.* mercantile transactions, trade.
- Ալըտորմիչ *t.* ընել , to habituate.
- Ալթիւսթ , *t.* topsy-turvy, in confusion.
- Ալուր , *a.* ալուր , flour.
- Ալէի , *t.* gypsum.
- Ալիս , Alas ! Ալիս ընել , to cry, to lament.
- Ախարէթ , *t.* income, revenue, ; property of which one has the income.
- Ախընար , *t.* current, stream.

Ախճիկ , see աղջիկ .

Ախմահ , *t.* silly, ignorant.

Ախուժախ , groaning, lamentation.

Ախպապա , *t.* vulture.

Ախպար , see աղբար .

Ախտէր , *t.* small shop-keeper, native druggist.

Ախրեպ , *t.* scorpion.

Ածան հաւ կամ լուլան ,
(hen &c.) that lays
(eggs.)

Ածել , to lay (eggs).

Ածըլել or ածիլել , to
shave (the beard, &c.)

Ածըլի , *a.* ածելի , razor.

Ականձ , see անկաճ .

Ակուայ , tooth.

Ակոսիորիչ , tooth-pick.

Ահէնկ , *t.* harmony in musical instruments ; entertainment, merry-making.

Ահուգող , quaking, alarm, consternation.

Ահտ *t.* ընել , to make an agreement.

Աղ , *t.* fish-net.

Աղա , *t.* lord ; sir.

Աղա եօլըւ , *t.* like a lord, gentlemanly.

Աղալաննիչ *t.* եղող , pompous, ostentations.

Աղաճ խառնի , *t.* citron.

Աղաման , salt-cellar.

Աղաթ , a mill.

Աղբար , ախպար , *corruptions of* եղբայր , brother.

Աղեացկապ , *a.* աղէկապ , truss.

Աղէկ , good ; well ; աղէկ մը , considerably.

Աղէկնալ , to convalesce.

Աղէկները *in the phrase* քան զմեզ աղէկները , nymphs, fairies.

Աղէկցընել , to cure, make well.

Աղը , *t.* poison.

Աղըլ , *t.* fold.

Աղըլամիչ *t.* ընել , to poison.

Աղբըշախ , top (the toy) ; lower part of a spindle (shaped like a top).

Աղիքը թափիլ or վար գալ , to be afflicted with hernia, to have a rupture.

Աղջիկ , *a.* աղջիկն , daughter ; girl.

Աղտոտ , filthy.

Աղցած , ground.

Աղւոր , beautiful ; fine.

Աղւորերես , of a beautiful countenance.

Աղբըտուկ or աղբըտիկ , miserable, poor.

Աճալաճայիպ , *t.* marvelous.

Աճամի or աճէմի *t.* tyro, unskilful, raw.

Աճայիպ or աճայիփ , *t.* wonderful.

Աճապ or աճապա *t.* whether? *ἀράγε*, indeed?

Աճեցրնել *a.* աճեցուցանել, to augment.

Աճէլէ, *t.* quickly.

Աճէ՛մ, *t.* Persian.

Աճրոնել, to squeeze, to rub (as in washing clothes.)

Աճի, *t.* bitter.

Աճուկ, *p.* the groin.

Աճա, *t.* see *աճնա*.

Աճան, *t.* alas! help! pardon me!

Աճանէթ or էճանէթ, *t.* deposit, trust.

Աճառ, *a.* աճառն, summer.

Աճառուան, pertaining to summer.

Աճրչկոտ, bashful.

Աճրչնալ, to be ashamed.

Աճրոնոց, *a.* աճարանոց, summer residence.

Աճնա, *t.* but.

Աճուճա, *t.* paternal uncle.

Աճուր խօսիլ, to speak loud; աճուր զարնել to beat severely; աճուր կանչել to call aloud.

Աճպար, *t.* hold (of a ship), large chest (for wheat, barley, &c.)

Աճպէր, *t.* blossoms of the amber-tree.

Աճպէրիէ or աճպէրեա, *t.* rosoglio, cordial.

Աճպոտ, cloudy.

Աճուան տուն, summer-house.

Աճուան, monthly.

Աճրցրնել, to confirm, strengthen.

Աճօթերես or աճօթով, ashamed, in disgrace.

Այալ, *t.* coolness, cool place; այալը դնել to put in a cool place, to air.

Այասուլուք, *t.* pr. n. Ephesus.

Այար, *t.* a measure nearly equal to a peck; accuracy (of scales or steelyards); degrees of fineness (in silver); *adj.* accurate.

Այարթմիչ *t.* ընել, to lead astray, to pervert.

Այր, *t.* a bear.

Այրխ, *t.* sober; awake.

Այրինալ, *t.* to awake or recover from intoxication, to become sober.

Այրպլամիչ *t.* ընել, to shame, to blame.

Այի, see այր.

Ային զին, *t.* vain, good for nothing.

Այլախճի, *t.* torch-bearer at a wedding.

Այլըի , *t.* monthly wages ; provision &c . for a month .

Այղըն , *t.* stallion .

Այնա , *t.* mirror .

Այնաձի , *t.* maker of mirrors ; crafty person .

Այ չիչէյի , *t.* sun-flower .

Այվա , *t.* quince .

Այվա թիւյիւ , *t.* down .

Այրան , *t.* preparation of coagulated milk beaten ; buttermilk .

Այրը սէի , *t.* difference .

Այրըլիչ *t.* ըլլալ , to separate .

Այրըի , *t.* sort of low grass .

Այրուբ , burnt thing , cinder .

Ան , *a.* այն , that .

Ան ատենը , then .

Անայրիս , *t.* foster-mother , step-mother .

Անաճ , *t.* grown , large .

Անանկ , thus , such ; *անանկ է նէ* , therefore , so then .

Անպապա կիւնիւ , *t.* time of great confusion .

Անատան սողմա , *t.* as naked as he was born , (spoken of one robbed) .

Անասուղցի , inhabitant of Asia Minor .

Անաֆոն , *t.* current of air

turned from its course ; eddy .

Անդամալուծ , *a.* անդամալոյծ , paralytic .

Անդի դին or *անդի ետիսան* , *t.* on the other side .

Անդիէն , from or by the other side , on the other side .

Անդին , *a.* անդր yonder , on that side .

Աներես , shameless .

Աներձագ , wife's brother (lit. father-in-law's son) .

Ան թարղը , *t.* of that sort .

Ան թէրի , see *էնթարի* .

Անի , *անիկայ* , or *անիկակ* , that (person or thing) .

These forms differ from *ան* in the fact that they are uniformly used without a substantive , while *ան* almost always takes a substantive .

Անլի , *a.* անալի , fresh (not sufficiently , salted) .

Անխելք , stupid .

Անխտար or *ան զըտար* , *t.* so much .

Անծոս , full of nits , lousy .

Անծրև , *a.* անձրև , rain .

Անկաճ or *ականճ* , *a.* ականջ , ear .

Անկարեա , *t.* compulsory service , *ἀγγαբև* .

Անկէ or *անկից* , abl. of *ան* ;

- adv.* thence ; *անկէ ետև* thereafter.
- Անկճմտութիւն**, *p.* ear-wig.
- Անկողիակ**, *p. a.* *անկողնակալ*, bed-stead; closet for putting up beds in the day time.
- Անհաստեղծ**, *a.* unbounded.
- Անձ**, *a.* *անձն*, person.
- Անձրևոտ**, rainy.
- Ան զըտար**, see *ան խտար*.
- Անճախ**, *t.* only ; scarcely ; but.
- Անճարակ**, inefficient, having no contrivance.
- Աննուխ**, *a.* *անանուխ*, mint (the herb).
- Անուժ**, *a.* *անոյժ*, weak.
- Անուշ** or *անուշիկ*, *a.* *անուշ* sweet.
- Անուշապուր**, sort of food made with wheat and honey.
- Անուշեղէն**, sweetmeats.
- Անուշեղու** *հարդ*, gentle, mild, (in respect to speech).
- Անուշնալ**, *a.* *անուշանալ*, to become sweet.
- Անչափ**, *v. a.* *այնչափ*, so much.
- Անպէս**, *v. a.* *այնպէս*, thus.
- Անսահաթըր**, *t.* at the time ; instantly.
- Անպախ**, fearless.
- Անցընել ծորուր**, *ծորուր*, ճրտիւր) to quench (thirst or a lamp) ; *արան* to miscarry.
- Անցել**, to pass (as money) ; to pass away, to cease ; (of a trade) to be popular or successful.
- Անցոր դարձոր**, passing to and fro.
- Անքան**, *v. a.* *այնքան*, so much.
- Անթեմալ**, to hunger.
- Անթի**, *a.* *նթի*, hungry.
- Անթի փորուց**, *adv.* without having eaten (lit. with hungry belly).
- Աշ** *t.* *ընել* or *աշը t.* *ընել*, to inoculate.
- Աշխ**, *t.* in love ; amorous ; bard, minstrel ; cockal or bone used as a toy by children.
- Աշրըր**, *t.* beyond ; exceedingly.
- Աշամա**, *t.* grafting.
- Աշխանա** or *աշ էփի*, *t.* kitchen.
- Աշխտցընել** *a.* *աշխատեցուցանել*, to weary.
- Աշխարհաբառ**, *a.* *աշխարհաբառ*, modern Armenian.
- Աշխարական**, *a.* *աշխարհա*

- կան , layman, secular person.
- Աշխարհ , *a.* աշխարհ , world ; աշխարհ մտած , married ; born.
- Աշխիլ , to be spoiled (spoken of food).
- Աշկերտ , *a.* աշակերտ , disciple.
- Աշճը or աշճի , *t.* cook.
- Աշիշ *t.* ըլլալ , to get over, pass.
- Անա , *t.* skilled , knowing.
- Աշխայ , *p.* thing which one looks on with desire.
- Աչք ընել , to wink, make signs with the eye.
- Աչքը բանալ Դէկու ին , to teach ; (ironically) to deceive.
- Աչքը ծակ , insatiable ; envious.
- Աչքը մտնել , to gain the affection ; to get in one's way.
- Աչքնոց , spectacles.
- Ապա , *t.* capote ; wool-len stuff, felt.
- Ապանօզ , *t.* ebony.
- Ապուռ , *t.* rope which holds the sail.
- Ապուռն *t.* փախցրնել , to let go the rope, i. e. to fall into mistakes, let things go at loose ends.
- Ապուռնուպուռ , *t.* hotch potch.
- Ապուր , soup ; porridge.
- Ապսպրել , *a.* ապսպարել , to charge, enjoin.
- Ապտալ , *t.* Mussulman hermit.
- Ապտիլաղիղ , *t.* sort of fruit somewhat resembling the pistachio nut.
- Ապրանք , goods, merchandise.
- Ապրեցընել , *a.* ապրեցուցանել , to save alive.
- Ապրճան , *a.* ապարանջան , bracelet.
- Ապրում or էպիւրչիւմ , *t.* silk thread.
- Ապրուստ , living, livelihood.
- Ապրոցու , *p.* wheat grits.
- Աջ դի , the right ; the right side.
- Աջողիլ , *a.* յաջողիլ , to prosper.
- Առ , *t.* shame.
- Առապա , see արապա .
- Առաջ , *a.* յառաջ first ; forward ; formerly ; առաջ գալ , to advance.
- Առաջմէ , առաջմնէ , or առաջուց , formerly.
- Առատացրնել , *a.* առատացուցանել , to multiply.
- Առը or արը , *t.* bce.

- Առ զգոյանը , *t.* bee-hive.
 Առիք , ceiling ; roof.
 Առիա , *v.* see *ակուայ*.
 Առմա , or *արմա* , *t.* arms, insignia, cypher.
 Առնաւուտ , *t.* Albanian.
 Առնել , *a.* առնուլ , to take ; *առնել տալ* , to cause to take ; to procure ; (when both verbs are declined) to have commerce or intercourse ; *met.* to dispute ; *in the past tenses* , to have settled up accounts.
 Առնելիք , credit, amount placed to one's credit.
 Առնող առնողի ըլլալ , to be in great demand (spoken of merchandise.)
 Առնուիլ , to be taken ; to be in trouble.
 Առչըն or *արչըն* *t.* pike (for measuring cloth).
 Առողջացրնել , *a.* առողջացուցանել , to cure.
 Առուծախ or *առուտուր* , commerce.
 Առջասպոտ , *a.* արջասպուտ , vitriolated.
 Առջէս , էդ , էն , before (me, thee, &c.); from before me, &c.
 Առջեներէս , էդ , էն , somewhere before me, &c.
 Առջևինը , *a.* առաջինն , the first.
 Առջի , *a.* առաջին , first ; previous ; before.
 Առջի մերանը , in the first place.
 Առջինեկ , first-born.
 Աւսըզ , *t.* shameless.
 Աւտու , morning.
 Աւտուանց , in the morning.
 Աւուտ , *a.* առուդտ , clover.
 Աւիա , see *արիա* .
 Աս , *a.* այս , this.
 Ասանկ , *a.* այսպէս , thus ; *ասանկ անանկ* so so, indifferently.
 Ատդիէն , this way , on this side.
 Ատդիէն անդիէն , here and there.
 Ատդին , on this side.
 Ասեխ , *a.* ասեղն , needle .
 Ասը , *t.* disobedient.
 Ասրլ , *ա'սը* , *t.* nature, original ; cause ; *adv.* naturally ; exactly ; *ասը չեղել* , to prove unfounded, false.
 Ասրլպէնտ , *t.* frankincense.
 Ասի , *ասիկայ* or *ասիկակ* , this, *used without a substantive*.
 Ասլան , *t.* lion.
 Ասիաման or *ասղաման* , needle-case.

- Աս խտար *or* աս զլտար , *t.* so much.
- Ասկէ , *or* ասկից , hence.
- Ասկէր , *t.* army ; soldiers ; multitude.
- Ասկէ ետև , henceforward.
- Ասմա , *t.* vine.
- Ասմալըխ , *t.* vine-arbour.
- Ասմա քիլիտի , *t.* padlock.
- Աստառ , *t.* lining.
- Աստուած չընէ *or* Աստուած չցուցընէ , God forbid !
- Աստուածավախ , fearing God.
- Ասօր , *a.* այսօր , to-day.
- Ա՛լ *t.* ընել , to hunt.
- Ա՛լատանըխ , *t.* tool.
- Ա՛լարա , *t.* ill success ; *adj.* idle.
- Ատ , *a.* այդ , this (between աս and ան).
- Ատ թարզ *t.* , thus.
- Ատա , *t.* island.
- Ատամ , *a.* ատամն , tooth.
- Ատանկ , thus ; ատանկ է նէ , therefore, so then.
- Ատաչ *t.* , namesake.
- Ատդին , there.
- Ատեն , time ; ասեն ասեն , some-times.
- Ատէթ , *t.* custom.
- Ատէթա , *t.* generally , ordinarily.
- Ատըմ , *t.* step, pace.
- Ատ խտար *or* աս զլտար , *t.* so much.
- Ատկէ , *or* ատկից , thence.
- Արալըխ , *t.* interval (of time or place).
- Արախճիս , *t.* under-cap.
- Արայըճը , *t.* secker ; *esp.* washer of earth in which there are particles of gold.
- Արայիչ , *t.* clipping, trimming (of garments in fitting them).
- Արապ *or* Առապ , Arab ; African.
- Արապա , *t.* wagon ; carriage.
- Արապաճը , *t.* wagoner.
- Արապերէն , Արպերէն , *or* Արապճա , *t.* Arabic.
- Արապիստան , *t.* Arabia.
- Արգիլել *a.* արգիլուլ , to hinder ; to prohibit.
- Արդար եղ , butter.
- Արեգակ , *a.* արեգակն , sun.
- Արզ , *t.* object of desire.
- Արզու , *t.* desire.
- Արզուհալ , *t.* petition.
- Արընթաթախ , արընլուայ , see արունթաթախ and արունլուայ .
- Արընկզակ blood-thirsty , sanguinary .
- Արընտ *or* արունտ , *a.* արիւնտ , sanguine ; bloody .

Արբնատեր , murderer.
 Արթըրիս , *v.* ալթըրիս , *t.*
 more ; longer ; as for
 what remains.
 Արթըննալ , to awake.
 Արժողէք , price, value.
 Արիֆ , *t.* knowing.
 Արխալը , *t.* strong-backed,
 strong ; protected.
 Արխատաշ , *t.* companion.
 Արծեւ , *a.* արածեւ , to pas-
 ture.
 Արձըկեւ , *a.* արձակեւ , to
 let go ; to release.
 Արձիճ , lead (the metal).
 Արմաղան , *t.* present,
 gift.
 Արմըննալ , to wonder.
 Արմունկ , or արմուկ , *a.*
 արմունկն , elbow.
 Արմուտ , *t.* pear.
 Արշըն , see առշըն .
 Արուն , *a.* արին , blood ;
 murder, slaughter ; ա-
 րուն առնեւ , to let
 blood ; արուն ընեւ , to
 shed blood ; արուն դառ-
 նալ or կարիլ , to turn
 to blood.
 Արունթաթախ , արուն-
 լուայ or արունկզակ ,
 blood-stained.
 Արունիլ , to bleed (neut).
 Արպերէն or Արպէվար ,
 see Արապերէն .
 Արտասունք , *p.* see ար-
 ցունք .

Արտըճ or արտուճ , *t.*
 juniper.
 Արտորալ , to hasten.
 Արտորնօք , hastily.
 Արտուտիկ , *p.* *a.* արտուտ ,
 lark.
 Արտվար , *p.* plow-man .
 Արցնքոտ , or արցունքոտ ,
 filled with tears ; filled
 with matter, induced
 by weeping or dis-
 ease.
 Արցունք , tears ; արցունք
 թափեւ , to shed tears.
 Արիա , *t.* barley.
 Աւագ շաբաթ , Holy-week .
 Աւագսարկաւարգ , *v.* *a.* ա-
 լագսարկաւարգ , archdea-
 con .
 Աւազնոց , *a.* աւազանոց ,
 sand-box .
 Աւազոտ , *a.* աւազուտ ,
 sandy .
 Աւանակ , *a.* յաւանակ ,
 ass's colt .
 Աւարա , see ալվարա .
 Աւելի , more .
 Աւելնալ , to increase .
 Աւետիս տալ , to com-
 municate intelligence .
 Աւլամիշ *t.* ընեւ , to hunt,
 to catch in hunting .
 Աւլեւ , *a.* աւելեւ , to
 sweep .
 Աւլու , court .
 Աւլուք , sweepings .
 Աւճի or ալճի , *t.* hunter .

- Աւուճ, *t.* hollow of the hand.
 Աւուրչէք, day's wages.
 Ասուն, or աւսոն, charm, incantation.
 Ատալ, *a.* հաւատալ, to believe.
 Արել, *a.* աւերել, to spoil, injure; to break (a rule).
 Արըշարկել, to put in confusion.
 Ափալթափալ, *t.* hastily, hurriedly.
 Ափանկարզ or ափանկարզտան, *t.* suddenly.
 Ափեղցփեղ, medly, nonsense.
 Ափեղցփեղ դուրս տալ or խօսիլ, to prate.
- Ափշել, *a.* ապշել, to wonder, to be astounded.
 Ափուռցփուռ, see ափեղցփեղ.
 Ափսոսալու, *a.* ափսոսալի, woeful.
 Ափտիլլազիզ, see ապտիլլազիզ.
 Աբլոր or աբլոր, cock.
 Աքցել, *a.* աքացել, to kick.
 Աֆ *t.* ընել to forgive.
 Աֆախան or աֆաղան, *t.* melancholy.
 Աֆէրիմ, *t.* brave! well done!
 Աֆիօն, *t.* opium.
 Աֆսուն or աֆսոն, see աւսուն.

Բ

- Բազը or բազի, leaves of a sort of beet; strawberry-spinage.
 Բազպանտ, *p.* sleeve.
 Բաժնել, *a.* բաժանել, to divide.
 Բալամար, *t.* cable.
 Բալամուտ, *t.* palamede, kind of fish; see also փալամուտ.
 Բալիք, *a.* բանալի, key.
 Բախլայ, *a.* բակլայ, bean.
 Բաղեպան, bath-keeper.
- Բաղնիք, *a.* բաղանիք, bath.
 Բաղըջուկ, *p.* mallows.
 Բամպակ, *a.* բամբակ, cotton.
 Բամպառակ, mimic; curious inquirer.
 Բամպաստիք, *v. a.* բամբաստիք, slander.
 Բամպասել, *v. a.* բամբասել, to slander.
 Բան (in Mod. Arm.) thing; work.

Բանալ , [as in a. to open; also] to polish or cleanse.

(gold or silver which had been tarnished).

Բանած , wrought ; plowed.

Բանակեցընել , *a.* բանակեցուցանել , to encamp. (act.)

Բանայիր , see *փանայիր* .

Բանեցընել to set at work ; to use ; to draw (a sore).

Բանզէջիր or *բանզէջր* , see *փանզէջիր* .

Բանիլ , to work .

Բանճար , *a.* բանջար , vegetables ; (esp.) beet .

Բանողէք or *v.* բանողճէք , wages .

Բանուգործ , business .

Բանուկ , diligent ; much used .

Բանւոր , workman .

Բապուճ , *t.* shoe .

Բապուճճի , *t.* shoe-maker .

Բարակ , fine , slender ; fine in quality ; բարակ չով or *քամի* , light breeze .

Բարակ ցաւ , *a.* բարակացաւ , consumption .

Բարբարական , wandering about ; uncomfortable .

Բարև , salutation ; բարև բռնել , to make obeisance ; բարև՝ ձեզ , I

salute you ; բարև տալ , to salute .

Բարևագիր , letter of salutation or compliment .

Բարի իրիկուն or *v.* բարիկուն , good evening .

Բարի լուս , *v.* good morning .

Բարկ , strong (wine, &c.)

Բարկացընել , *a.* բարկացուցանել , to enrage .

Բարկենդանք or *v.* բարկենտանք , carnival .

Բարկընալ , to become slender .

Բարձրէն , from above : բարձրէն թռչիլ to be conceited or bombastic .

Բարձրնալ , *a.* բարձրանալ to elevate .

Բարով , (Inst. of բարի) well , happily ; բարով երթաս or երթաս բարով , go in peace ; բարով եկար , welcome ! բարով մնաք or մնաք բարով , farewell ! բարով տեսանք , well-met !

Բաց , open ; manifest ; naked ; unreserved ; immodest ; light (color) .

Բացուիլ to be opened ; to blossom ; բացուիլ (սիրտը) to rejoice .

Բեռ , *a.* բեռն , load .

Բեռկիր , *v.* *a.* բեռնակիր , bearer , porter .

- Բեռցընել**, to load.
Բերան ըսել, to recite ;
բերան սորվել, to learn
 by heart ; **բերան գիտ-
 նալ**, to know by heart.
Բերել, as in *a.* to bring ;
 also to bear children.
Բերենքս 'ի վար ընկնիլ, *v.*
 to fall on one's face.
Բերնանց, by heart ; *viva
 voce.*
Բզրքսել or **բզեք բզեք
 ընել**, to tear in pieces.
Բէճ, *p.* shoulder.
Բժոռ, *v.* bleared.
Բժոռիլ, *v.* to be bleared
 or covered with matter,
 (spoken of the eye.)
Բիճ, *t.* bastard.
Բիւթիւն, *t.* պիւթիւն, all,
 whole.
Բլբուլ, *p.* nightingale.
Բխել, *a.* բղխել, to burst
 forth (as a fountain).
Բխկալ, *p.* to eruct.
Բխճախոց, *v. a.* բղճախոց,
 sensual.
Բխտի, *v.* mould.
Բնակ, *a.* պնակիւս, tablet.
Բնակեցընել, *a.* բնակեցու-
 ցանել, to cause to
 dwell.
Բշտիլ, to suppurate,
 form boils.
Բոլորտիք or **բոլորտիք**,
 around.
Բոխի, *a.* բողիկ, wild ce-
 leiry.
Բոհրել, to roast (as corn
 or coffee).
Բոմպ or **բոմպ**, base
 sound, in music.
Բոպիկ, bare-foot.
Բոպիկնալ, to go barefoot.
Բորբոսիլ, *a.* բորբոսիլ, to
 mould, to must.
Բուբլայ made of feathers.
Բութ ըլլալ, to be or be-
 come dull.
Բուխտան, calumny.
Բուն, *a.* բոյն, nest (of a
 bird).
Բուշտ բուշտ բխիլ, to
 bubble up.
Բուռ, hollow hand ; hand-
 full ; **բուռ մը ծաղիկ**, a
 bouquet.
Բուս, *a.* բոյս, a plant.
Բուսնիլ, *a.* բուսանիլ, to
 germinate.
Բուրդուպապուճ ըլլալ, to
 be in a hurry.
Բորնկիլ, to light up, to
 blaze.
Բորնկցընել, to light up
 (act.)
Բռնել *a.* ըմբռնել, to
 take ; to lay hold of ;
 to hinder ; **բռնել մնալ**
 to persist, be obstinate.
Բրդոտիլ, to be hairy.
Բրինձ, *a.* բրինձ, rice.

Բօթակ , *a.* բուժակ , Բօհրել , see բոհրել .
crucible. Բօշա , *t.* Gipsy.

Գ

- Գագաթ , *a.* գագաթն , Գեղ , *a.* գիւղ , village.
scull ; summit. Գեղացի , villager.
Գաթայ , small pie , turno- Գեղրանք , villages, the
ver cake. country.
Գալ , *a.* գայլ , wolf. Գետնի խնձոր , *a.* գետ-
նախնձոր , potato.
Գալ տարի , next year ; Գետնի մուկ , mole.
գալ շաբթու , next Գերանտի or գերնտի , *a.*
week , &c. գերանդի , sickle ; pru-
ning knife.
Գալիք , future ; future Գերգծտալ or գերգստալ ,
trouble. to hiccough.
Գաղտուկ , *a.* գաղա , se- Գերեզմանոց or գերեզ-
cret. մանլիս , grave-yard.
Գայթակղեցընել , to scan- Գերի բանել , to take
dalize. captive.
Գանելի or գանելու , abo- Գէշ , bad ; գէշ խապար , *t.*
minable. bad news ; գէշ խույ , *t.*
Գանձել , *a.* գանձել , to bad disposition ; գէշ
collect, treasure up. հոտ , bad odour.
Գանկատիլ or գանկտիլ , Գէշնալ , to become bad ,
a. գանգատիլ , to com- deteriorate.
plain. Գէշուժէշ or գէշմէշ ,
Գառ , *a.* գառն , lamb. jumbled together , in
confusion.
Գառագաշ or գառագաշ Գիծ չբռնող , that cannot
լը , *t.* having black eye- be marked.
brows. Գիսձ , *a.* գիսձ , coriander .
Գառնապիթ or գառնա- Գինոլ , intoxicated.
պիտ , *t.* cauliflower. Գինովնալ , to be intoxi-
Գառնուկ , little lamb. cated, to get drunk . . .
Գարշեցընել , to disgust.
Գաւաթ , cup.

- Գիշերանց , by night .
 Գիշերնոց , night-clothes .
 Գիշերուան , of the night .
 Գիշեր ցորեկ , day and night .
 Գիշուան գէշը or գէշին գէշը , very bad, worst .
 Գիտնալ , *a* . գիտել , to know .
 Գիտցընել , to cause to know, to communicate to (any one) .
 Գիրնալ , *a* . գիրանալ to become fat, corpulent .
 Գիրցընել , to fatten .
 Գլան , *v* . piastre .
 Գլգլած , *v* . decrepit .
 Գլխիվար , *a* . գլխիվայր , headlong, with the head downwards .
 Գլուխ , *v* . *a* . գլուխ , head .
 Գլուխ ելել , to succeed, be successful ; գլուխ չանել , to complete ; գլուխ վերցընել or քաշել , to revolt, to disobey ; գլխէ , ելել to go astray .
 Գլտորել , *a* . գլորել , to roll .
 Գնա՛ բարով , go in peace, farewell .
 Գնծու *p* . ծառայ , purchased servant .
 Գոգնոց , apron ; գոգնոց կապել , to put on an apron .
 Գողնալ , *a* . գողանալ , to steal .
 Գողն 'ի գողը նայիլ , to steal a glance, to look slyly .
 Գողտուկ , *a* . գաղտ secret ; secretly .
 Գողցընել , *a* . գողացուցանել , to lose by thieves, to have stolen .
 Գոճի , *p* . pig .
 Գոյացընել , *a* . գոյացուցանել , to bring into existence, to create .
 Գործածել , *a* . 'ի գործ ածել , to use, employ .
 Գործելի , *p* . charcoal .
 Գորտնուկ , a wart .
 Գոց , shut, close .
 Գոցել , to shut .
 Գուգու , *a* . կկու , cuckoo .
 Գումպէթ , *a* . գմբէթ , arch .
 Գուն , *a* . գոյն , colour ; գունը թափիլ or նեանել , to fade .
 Գունդգուն , *a* . գոյն զգոյն , particoloured .
 Գուր , *p* . *a* . կուր , trough .
 Գուրգուրալ , to stagger, to walk like a blind man .
 Գուփա , *t* . cup .
 Գուռզ , *a* . գոոջ , curl (of the hair) .
 Գտակ , under cap .

- Գտնել , *a.* գտանել , to find.
 Գտողէք , reward for finding something lost.
 Գրգռում , provocation.
 Գրիչկարիչ , pen-knife.
 Գրքակաղճ , book-binder.

- Գրքակալ , book-stand.
 Գրքատուն , library ; book-case.
 Գօնճուկ , *t. p.* pocket.
 Գօնսօլ or Գօնսօլօս , *t.* a consul.

Դ

- Դադարեցրնել , *a.* դադարեցուցանել , to cause to cease, to allay, (anger, &c).
 Դադարիլ , *a.* դադարիլ , to cease.
 Դալ , *p. a.* դայլ , first milk of a cow.
 Դախուր դուխուր , clattering, with a clattering noise (as of mice over a ceiling).
 Դահեկ [or դայեկ , mid-wife.
 Դահին , *t.* a thick liquid formed by crushing sesame.
 Դաշինք , (pl. of *a.* դաշն) , agreement, contract.
 Դաշտ տեղ , plain, open level country.
 Դարչին , *t.* cinnamon.
 Դասս առնել to take lessons ; դաս տալ to give lessons.
- Դասընկեր , fellow student.
 Դար ՚ի վար , see դարվար .
 Դար ՚ի վեր , see դարվեր .
 Դարձրնել , *a.* դարձուցանել , to turn .
 Դարձի գալ , to be converted.
 Դարուփոս , *a.* դարափոս , uneven, up and down.
 Դարվար or դարուվար , descending, descent.
 Դարվեր or դարուվեր , ascending, ascent.
 Դարտակ , *v. a.* դատարկ . vain.
 Դարտրկել , *p.* to empty.
 Դաւանանք , *v.* դաւանութիւն , confession of faith.
 Դգըլ or դմըլ դմընա , *t.* exactly fitting , (as a garment).
 Դգալ , *a.* դրգալ , spoon.
 Դգալնոց , *a.* դրգալանոց , case for spoons.

- Պարուճ , pumpkin-head, dolt.
- Պեղըննալ , to become yellow.
- Պեղին պղինձ , brass.
- Պերձան , thread.
- Պէճ , *a.* ընդ դէճ , (prep. and adv.) before ; opposite ; դէճ երթալ , to oppose ; to go to meet (one) ; դէճ խօսիլ to speak against ; դէճ կենալ , to resist.
- Պէմադէմ , face to face, opposite.
- Պէն , *v.* away !
- Պէպ 'ի , towards.
- Պրփ դրփ ձան , palpitation ; pattering sound ; դրփ դրփ զարնել , or ընել , to palpitate.
- Պրփրտոց , sound, as of persons walking.
- Պժար , *a.* դժուար , difficult ; unpleasant.
- Պի or *v.* դիչ , part, quarter, region.
- Պիմացէն , on or by the opposite side.
- Պիմացը , (*ըս* , *ըդ* ,) over against ; before.
- Պիմացընել , to sustain, cause to endure ; to make suffice, (spoken of provisions).
- Պիմացինը , (*ըս* , *ըդ* ,) that which is opposite , &c.
- Պիմացկունն , resisting ; possessing the power of resistance or endurance.
- Պիպուկ *a.* դիպող , suitable ; դիպուկ ատեն փնտռել , to seek an opportunity.
- Պիւրացընել , to facilitate.
- Պիւրտալ or դիւրտոց հանել , to make a clattering noise.
- Պիւրջիւր , *t.* of Damascus ; of steel.
- Պիւ ձան , *t. v.* thumping noise.
- Պնչանոց , nosc-ring ; muzzle ; bridlè.
- Պնչուց , *v.* by hearsay.
- Պող ելլել , to tremble ; to totter.
- Պողացընել , to agitate , to shake.
- Պողդղալ , to totter or tremble continually.
- Պոճկիլ , to be spoiled in cooking , (spoken of food).
- Պուն , *a.* դու , thou.
- Պունչ , chin ; (of an animal) snout.
- Պուռ , *a.* դուռն , door ; դուռ բանալ , to open a way, to introduce a custom , &c.
- Պուր , *v. a.* դիւր , plain, level.
- Պուրել , to make smooth.

Պաւրս , out ; դուրս ընել
or փոքնտել , to expel,
drive out ; դուրս հանել
or տալ , to bring out ;
to utter.

Պպչիլ , to touch .

Պպցընել , to cause to
touch, bring into con-
tact.

Պանէ դուռնա from door to
door.

Պրկից or դրացին , a.
դրացի , neighbor .

Պրսեցի or դուրսեցի ,
stranger from another
city or town, esp. from
an interior town.

Պրսէն , from abroad .

Պփշան , pop-gun .

Պսլ , a. դոյլ , bucket .

Պամի ընել , to thump,
make a thumping noise .

Ե

Եա՛ , t. either or ; եա՞ ,
indeed ?

Եազըճի , t. writer .

Եազըրիս , t. summer resi-
dence ; summer clothes .

Եազմա , t. printed hand-
kerchief for the head .

Եազմա պօղմա , or եազան
պօղան , t. slate .

Եաթախ , t. bed .

Եաթըմըզ , t. ill ar-
ranged .

Եաջը , t. sea-shore ; house
on the sea-shore .

Եաընդաթ , t. single (spo-
ken of a flower) .

Եաթախլանմիշ , t. ըլլալ ,
to coax, flatter .

Եալփար t. ըլլալ , to en-
treat .

Եալարզ . t. gilding ; gold
leaf ; եալարզ ոսկի .

pure gold ; Venetian du-
cat .

Եալարզը , t. gilt .

Եախա , t. collar .

Եախան փրցընել or եախան
սըյըրմիշ t. ընել , to
break the yoke, to es-
cape .

Եախըջիս , t. propriety,
suitableness .

Եախըջըխը , proper, be-
coming .

Եախըջըխսըզ , unbecom-
ming .

Եախու or եախը , t. blis-
ter ; seton .

Եախուռ , t. or ; subst. ruby .

Եաշնի , t. stew, meat or
fish stewed with onions
&c .

Եաղըլմիշ t. ըլլալ , to err,
to make a mistake .

- Եաղբր , *t.* sore , wound.
 Եաղլը , *t.* oily ; fat.
 Եաղճի , *t.* seller or manufacturer of oil.
 Եազմա , *t.* plundering , pillage.
 Եաղմուրուխ , *t.* overcoat , great coat.
 Եաղնբը *t. v.* see եանղլըը .
 Եամուխ , *t.* associate , assistant.
 Եամա , *t.* patch .
 Եայ , *t.* bow , (for shooting arrows , or of a violin , &c.)
 Եայան , *t.* infantry ; [met.] uninstructed.
 Եայլլիչ *t.* բլլալ , to be spread abroad.
 Եայլա , *t.* pasture .
 Եայդառա *t.* Վերցընել , to scream.
 Եայմաճի *t.* seller of small articles , not occupying a shop , nor hawking them about , but sitting down , and displaying them at the side of the street.
 Եանախ , *t.* cheek .
 Եանաչիչ *t.* բլլալ , to approach ; join or attach one's self .
 Եանի , *t.* that is , namely .
 Եանղաղ , *t.* talkative .
 Եանղըն , *t.* conflagration .
 Եանղլըը , *t.* mistake .
 Եանքեսիճի , *t.* pick-pocket .
 Եաշմախ , *t.* species of veil worn by women over the mouth and chin .
 Եապան էշէյի , *t.* wild ass .
 Եապան սոմոպղու , *t.* wild boar .
 Եապանի , *t.* savage .
 Եապանճի , *t.* stranger , foreigner .
 Եառամաղ , *t.* see եարամաղ .
 Եառմա or եարմա , *t.* split shingle .
 Եասախ *t.* բնել , to forbid ; to hinder .
 Եասախճի , *t.* guard .
 Եասէյի , *t. a.* յասմիկ , jessamine .
 Եասը , *t.* flat , smooth .
 Եասըր , *t.* captive .
 Եասլանմիչ *t.* բլլալ , to lean upon or against .
 Եալան , lean , not fat .
 Եալաշ or եաւաշ , *t.* gentle ; gently .
 Եալրու , *t.* young of animals .
 Եատէս or եատէստ , wishing-bone ; եատէս բրունել or քաշել , to break the wishing bone .
 Եարալը , *t.* wounded .
 Եարամաղ , *t.* worthless [person or thing] .

Եարամիչ , *t.* ըլլալ , to be useful.

Եարար , *t.* useful.

Եարած փերէ or եարամիւրա , *t.* covered with wounds.

Եարարմ , *t.* aid, help.

Եառուղ , *t.* brave; fierce; terrible; good; [ironically] bad, disobedient.

Եամաղը , *t.* wool.

Եամմա , *t.* artificial, imitation.

Եամրչխան , *t.* adhesive; *subst.* nettles.

Եամիւռ , *t.* building; unfinished house.

Եամիրախ , *t.* leaf.

Ե՞ր , *a.* եր՞բ , when ?

Երար , *a.* երբո՞ր , when.

Եղ , *a.* եզն , ox.

Եղանկեզու *a.* եզնալեզու , ox-tongue, [an herb].

Եղնայ , *p.* brother-in-law, sister's husband.

Ելթիկ , *t.* knowing, skillful.

Եկթիմ , *t.* orphan.

Եկթիշեր , *t.* sufficient.

Եկթիթչ , *t.* seventy.

Եկլ աէյիլմեծի , *t.* windmill.

Եկէ , *t.* horse's mane.

Եկէկ , *t.* jacket [worn next the shirt].

Եկլիէզէ or եկլիանզէ , *t.* fan.

Եկլքէն , *t.* sail of a ship.

Եկկէն , or եէյէն , *t.* nephew, sister's son.

Եկմ , *t.* food [of domestic animals].

Եկմէնի , *t.* large coarse shoe; head dress of women.

Եկմիխ , *t.* manger.

Եկմիչ , *t.* fruit.

Եկնիչէրի , *t.* Janissary.

Եկնսիչ , *t.* ընել , to conquer.

Եկսիր , *t.* captive.

Եկտէկ , *t.* in tow [spoken of a ship]; led by a rein &c. [spoken of a horse]; եկտէկ քաշել to lead [a horse &c.]; to tow.

Եկտինճի , *t.* seventh.

Եկր էլմար , *t.* potato.

Եկրէշփիչ *t.* ըլլալ , to be settled, arranged.

Եկրլի , *t.* belonging to the place, native.

Եկր սըշանը *t.* mole (animal).

Եկքիւն , *t.* sum, total.

Եկքիարէ , *t.* of one piece, massive.

Ելլան գալըղը , *t.* eel.

Ելլանճըխ , *t.* erysipelas.

Ելլըրի , *t.* աճյ . sufficient.

- for a year; *subst.* year's wages.
- Երուրդ**, *t.* a star; the North wind.
- Երլարբբ**, *t.* thunder-bolt.
- Երղն** or **Երղնթը**, *t.* heap.
- Երպրբ**, *t.* ewer, vessel for pouring water.
- Եիւք**, *t.* load; *i. q.* **Եիւքլիւք**.
- Եիւքէթմիշ** *t.* **ընել**, to load.
- Եիւքիւք**, *t.* closet for rolling up beds.
- Ելլալ** or **Ելլել**, *a.* **Ելանել**, to go out; to go up; **Ելլել իջնել**, to go up and down; **Ելլել մտնել**, to go out and come in.
- Ելլելու ճամբայ**, open way.
- Եղ**, *a.* **իւղ**, oil; fat.
- Եղբար**, *a.* **Եղբայր**, brother.
- Եղեամ**, *a.* **Եղեամն**, hoarfrost; chilly damp.
- Եղել** or **Եղ քսել**, to oil.
- Եղէգ**, *a.* **Եղէգն**, reed.
- Եղջուր**, *a.* **Եղջիւր**, horn.
- Ենկէ**, *t.* brother's wife; uncle's wife.
- Եուխա**, *t.* thin cake.
- Եուլար**, *t.* halter.
- Եուլաֆ**, *t.* oats.
- Եումախ**, *t.* ball of thread.
- Եումրուխ**, *t.* fist.
- Եուվա**, *t.* nest.
- Եուտում**, *t.* a gulp, a swallow.
- Եուվարբախ**, *t.* round; ball of minced meat.
- Եուվարլամիշ** *t.* **ընել**, to roll.
- Եուֆ** *t.* **ըլլալ**, to pass away, to be annihilated.
- Եուցկուն**, *p.* boiling; *met.* irascible.
- Եսուսն**, see **Երսուսն**.
- Եոք**, *v.* itching.
- Եսան**, *a.* **յեսան**, a hone.
- Ետ**, back; **Ետ տալ**, to give back.
- Ետե**, after, afterwards.
- Ետեէն** or **Ետեէ ընկնիլ**, to follow, pursue.
- Ետեր**, *ըս*, *ըդ*, behind (me, thee, &c.); **Ետեր դառնալ** to turn back, return; **Ետեին վրայ**, upon the back.
- Ետինք**, middle of the afternoon, (one of the Mussulman times of prayer).
- Ետքը**, after, afterwards.
- Երած**, *v. a.* **Երազ**, dream.
- Երած**, *a.* **այրեցել**, see **էրած**.
- Երդէք**, *a.* **Երդ**, terrace, flat roof.

- Երդում**, *a.* *երդում*, oath.
Երդմըննալ, or *երդըննալ*, to swear.
Երեժկտալ, *p.* to yawn.
Երել, *a.* *այրել*, see *էրել*.
Երել մրկել, to burn, and spoil, (as coffee in roasting &c).
Երէկուան of yesterday.
Երես, *a.* *երեսք*, face; *երես առնել*, to be bold; *երես հանել*, or *երես տալ*, to make bold, to encourage; *երեսը սև ընել* or *հանել*, to put to shame; *երեսի ջուր*, shame; modesty; *երեսի վրայ ձգել*, *lit.* to throw prostrate; *met.* to neglect, overlook.
Երեսանց, in appearance, outwardly.
Երեսպաշտութիւն ընել, to flatter.
Երես սրբիչ, *v.* towel for the face.
Երեստեսէ, *a.* *երեստեսչեայ*, first visit to a bride.
Երերալ, *a.* *երերիլ*, to quiver, shake.
Երկալ or *երկնալ*, *a.* *երկիլ*, to appear.
Երկան ելլել, to be manifested; *երկան հանել*, to manifest, show.
- Երևութ**, *a.* *երևոյթ*, appearance.
Երևցընել, *a.* *երևեցուցանել*, to show.
Երէկ չէ՛ մէկալ օր, day before yesterday.
Երէկուրէ, or *երեկուց*, since yesterday.
Երըժկտալ, see *երեժկտալ*.
Երթաս բարո՛վ, go in peace, good bye.
Երիլ see *էրիլ*.
Երիկ see *էրիկ*.
Երինճ *v.* *a.* *երինջ*, heifer.
Երկըթէ, *Abl. fr.* *երկաթ*, of iron.
Երկան, *a.* *երկայն*, long; *երկան պջով*, *t.* tall; *երկան բշել*, to be prolonged, protracted.
Երկնկեկ, *a.* *երկայնակ*, somewhat long.
Երկրննալ, to stretch one's self out; to reach; to be long.
Երկընցընել, to lengthen.
Երկու բերնէ լուր, two-edged (sword); *երկու երեսէն*, two-faced, hypocritical; *երկու թարզ*, *t.* in two ways; *երկու թևէն*, with two wings, winged; *երկու խաթ* or *ղաթ*, *t.* two-fold; two-story (house); *երկու խաթ ըլլալ* to be bowed together, bent down,

- (as with age) ; *երկու խանասլը* *t. քուս*, two leaved (door) ; *երկու հաս*, two ; *երկու հեղ*, twice ; *երկու սոյ*, *t.* of two sorts ; *երկու տարուան*, two years old ; *երկու օրը հեղ մը*, once in two days.
- Երնէ՛կ**, *a. երանի՛*, would that ! *երնէ՛կ անոր*, a blessing upon him ! *բլնէկ տալ*, to pronounce blessed.
- Երսուն**, *a. երեսուն*, thirty.
- Էւել**, see *էւել*.
- Էւել պակաս**, see *էւել պակաս*.
- Էւելնալ**, see *աւելնալ*.
- Էւելցուք**, see *էւելցուք*.
- Էւելք**, see *էւելք*.
- Եփ գալ** or *եղել*, to boil, to begin to boil.
- Եփած**, cooked.
- Եփուն**, suitable for cooking, tender and good.
- Եօթը**, *a. եօթն*, seven ; *եօթը պորտը*, the seven degrees of relationship within which marriage is prohibited.
- Եօլ**, *t.* way, road.
- Եօլ եօլախ**, *t.* way, means method.
- Եօլճի**, *t.* traveller.
- Եօլմիչ** *t. ընել*, to pick (feathers from a fowl).
- Եօլտուզ**, *t.* out of order.
- Եօլտաշ**, *t.* companion in travel.
- Եօխամիչ** *t. ընել*, to ransack.
- Եօխամիչ ընել**, see *օխչամիչ ընել*.
- Եօխուշ**, *t.* steep ascent.
- Եօխսա**, *t.* otherwise, if not ; or.
- Եօղուն**, *t.* clown.
- Եօղուրթ**, *t.* artificially curdled milk, (Arabic *leben*).
- Եօնդա**, *t.* shavings.
- Եօնճա**, *t.* green grass.
- Եօնուզ պալըղը**, *t.* dolphin.
- Եօղան**, see *եօղան*.
- Եօղուն**, see *եօղուն*.
- Եօռտամարդ**, *t.* uncomely.
- Եօրհան**, *t.* quilt.
- Եօրղուն**, *t.* weary.

Ջ

- Ջաթը , *t.* naturally.
- Ջաթրին , *t.* thyme.
- Ջալմ , *t.* merciless, tyrannical.
- Ջահմիտ *t.* տալ , to trouble.
- Ջահրէ , *t.* provisions.
- Ջաղար , *t.* hound.
- Ջամխ , *t.* gum.
- Ջամպախ , *t.* lily.
- Ջայ *t.* ըլլալ , to be wasted.
- Ջայիֆ , *t.* weak, feeble ; thin, lean.
- Ջանկակ , *v. a.* զանգակ , bell.
- Ջանն *t.* ընել , to think to suppose.
- Ջայլթ *t.* ընել , seize.
- Ջայլիթ *t.* inspector, prefect.
- Ջայուն , *t.* see զայիֆ.
- Ջայուննալ , *t.* to become lean.
- Ջառեկուն , *t.* guilt.
- Ջառով զոռով , *t.* scarcely, with much difficulty.
- Ջառֆ see զարֆ .
- Ջաս , separately ; զաս զաս , severally, one by one.
- Ջար , *t.* dice ; fortune ; pellicle.
- Ջարար , *t.* injury.
- Ջարդարդար , *v.* see ծառ զարդար .
- Ջարիֆ , *t.* delicate .
- Ջարմացընել , to astonish.
- Ջարնել , to strike, to knock.
- Ջարպ *t.* ընել , to multiply, to perform multiplication.
- Ջարպ խանէ , *t.* mint, place of coining money.
- Ջաւալը , *t.* miserable, pitiable .
- Ջարֆ , *t.* copper or silver form for holding a coffee cup ; outer case of a watch.
- Ջաւալաթ , *t.* vegetables.
- Ջարիթ , see զայլթ .
- Ջաֆոս , *t.* bile ; ballast.
- Ջաֆոսլը , *t.* melancholic.
- Ջաֆոսն , *t.* saffron.
- Ջադեցընել , to occupy .
- Ջաստացընել , to arouse (as from a lethargy).
- Ջգացընել , to communicate (intelligence or views).
- Ջգուշ , *a.* զգոյշ , care, caution.
- Ջեանքեար , *t.* mischief-maker.
- Ջեղէի գալ , to repeat.

- Օձն , injury, mischief.
 Օգուեցրնել , to disgust.
 Օէջ , *t.* fine line or stroke.
 Օէհիր , *t.* poison .
 Օէհիր զըխըմ , poison and bitterness ! (a curse).
 Օէհիրէմիչ *t.* ընել , to poison.
 Օէմմ *t.* ընել , to deride ; to blame.
 Օէմպէրէկ , *t.* spring, (of a watch, &c.)
 Օէփիլ ; *t.* flexible basket.
 Օէթին or զէթին , *t.* olive.
 Օէնահատ , *t.* trade, art.
 Օէնահատթեար , *t.* artisan.
 Օէնկիննալ , *t.* to become rich.
 Օէնճիլ , *t.* see զինճիլ .
 Օէնճէֆիլ , *t.* ginger.
 Օէպէոլահի , *t.* gigantic.
 Օէպիլ , *t.* place where water is given to the poor as an act of charity.
 Օէրզէլէ , *t.* earthquake.
 Օէրզէպիլ *t.* ձգել to throw prostrate.
 Օէրէ or զէրէմ , *t.* because.
 Օէրէ , *t.* atom, particle.
 Օէրտալի , *t.* bitter-stoned apricot.
 Օէրտէ , *t.* food made with rice and honey.
 Օէրտէվա or զէրտավա , *t.* marten.
 Օէրրէ , see զէրէ.
 Օէֆթ , զէֆի or զէֆթ սէֆա *t.* ընել , to sport, amuse one's self.
 Օէֆթիլի , *t.* agreeable, delightful.
 Օէֆթճի , *t.* lover of sport.
 Օէֆթէնմիչ *t.* ըլլալ , to make sport of.
 Օլթ *t.* երթալ , to go counter, to oppose.
 Օլթընա , *t.* on the contrary, contrarywise.
 Օլմպա , *t.* punch, for making holes.
 Օլնկրո զընկրո *t.* դողալ , to shiver, quake.
 Օլնճապի or զինճապի , *t.* grey, ash-colored.
 Օլնճէֆ , or զինճէֆ , *t.* hem, border, binding.
 Օլնտան , *t.* prison.
 Օլպուն , *t.* oriental under waistcoat ; *p.* i. զէնթարի .
 Օլընթլան or զըրթլան , *t.* hyena.
 Օլընիս , *t.* coat of mail.
 Օլըննիս or զըննիս , *t.* red arsenic, sandarac.
 Օլիարէթ , *t.* visit ; pilgrimage.
 Օլիաֆէթ , *t.* entertainment.

- Այի, *t.* a kind of cymbal; *adj.* shrill.
 Այնիկ or զինչիկ, *t.* chain.
 Այնճկաւ, *t.* closely connected, continuous.
 Այնէթ, *t.* pomp, display.
 Այկահի, *t.* contemptible, abject.
 Այկիւֆ, *t.* curls (of hair which falls in front); crest, plume.
 Այկապիւլ, *t.* hyacinth.
 Այկարիւթ, *t.* emerald.
 Այկարտ, *t.* indigent.
 Այկեքամ, *t.* having taken cold.
 Այկիկ, *t.* sediment deposited by tobacco-smoke.
 Այկիւ, *t.* tar, pitch.
 Այնճալ *v. a.* զղջալ, to repent.
 Այկը, *a.* զղեար, medlar.
 Այկաւ, sealing-wax; seal.
 Այնել, to seal.
 Այկում or զարկում, *t.* tyranny, oppression.
 Այկար *t.* ընել to happen.
- Այկան or զարն, *t.* sort of pipe resembling the clarionet; trumpet.
 Այկ անգը, in vain.
 Այկուցիկ or զարցիկ, *a.* զրուցիկ, to speak; to tell.
 Այկան, see զրուցան.
 Այկալ, *a.* զանել, to bray spoken of the ass.
 Այկոսալ, see զոսալ.
 Այկոտի, *t.* silly.
 Այկապ, bawling.
 Այկում ընել, to deprive.
 Այկաթա, *t.* three fourths; piece of thirty paras.
 Այկա, *t.* force; difficulty; *adj.* difficult.
 Այկա *t.* ընել, to urge, force, compel.
 Այկաւ, powerful.
 Այկով or զորաքի, *t.* with difficulty, hardly.
 Այկաւ or զորաւ, rebel; *adj.* violent.
 Այկացընել, to strengthen.
 Այկը, *pl.* of *a.* զոր, army.
 Այկի, see սօֆ.

Լ:

- Լ՝գեստան, *a. այգեստան*, region of vineyards.
- Լ՝գի, *a. այգի*, vineyard.
- Լ՝զա, *t.* component part, ingredient; drug.
- Լ՝զըլիչ *t.* ըլլալ, to be crushed.
- Լ՝զիյէթ, *t.* trouble, annoyance; torture.
- Լ՝զ մը [*t. ազ*], a little.
- Լ՝զմիչ *t.* ընել, to crush.
- Լ՝զպէր *t.* ըլլալ, to learn by heart.
- Լ՝թէկ, *t.* skirt (of a garment); foot (of a mountain).
- Լ՝թրաֆ, *t.* region, border, neighborhood.
- Լ՝լա [*t. ալա*], great; of the first degree.
- Լ՝լեմիա, *t.* reel (for winding thread).
- Լ՝լմաս, *t.* diamond.
- Լ՝լմասթրաչ, *t.* cut like a diamond (spoken of glass ware).
- Լ՝լըի, *t.* ambassador.
- Լ՝լպաշի or էլպաշը, *t.* ring-leader.
- Լ՝լպէթ, see հէլպէթ.
- Լ՝լտիվէն, *t.* glove.
- Լ՝լիազէ, see եէլիէզէ.
- Լ՝խտիար, *t.* old, an old man.
- Լ՝հիքեամիլ, *t.* adult; a worthy man.
- Լ՝հմալ *t.* ընել, to defer, procrastinate.
- Լ՝հտաճ *t.* ըլլալ, to be in want.
- Լ՝հտիար, see էխտիար.
- Լ՝հրամ, *t.* blanket.
- Լ՝ճէլ, *t.* the point of death.
- Լ՝ճին տէվէսի, see հէճին տէվէսի.
- Լ՝մանէթ, deposit, trust.
- Լ՝մէկ, *t.* labor.
- Լ՝մին, *t.* safe.
- Լ՝միչէրի, see հէմիչէրի.
- Լ՝մը *t.* ընել, to give orders.
- Լ՝յ *t.* հիմա, well then!
- Լ՝յէ *t.* file, rasp.
- Լ՝յէնթի, *t.* filings.
- Լ՝յէր, *t.* if; էյէր, *subst.* saddle.
- Լ՝յլէնճէ, *t.* amusement.
- Լ՝յլէնմիչ *t.* ըլլալ, to amuse one's self.
- Լ՝յլեկ *t.* beneficence; benefaction.
- Լ՝յվալլահ *t.* ընել, to confess one's inferiority; էյվալլահ չեմ ընեք աւնոր, I will not humble myself before him.

- Լ՛յուէթի , *t.* unstable ;
 temporary; *adv.* super-
 ficially, feebly .
 Լ՛ն , *t.* very, most; *subst.*
 breadth .
 Լ՛նեւ , *p.* see ընեւ .
 Լ՛նթարի , or անթէրի , *t.*
 oriental tunic, inner
 robe .
 Լ՛նիչ , *t.* descending .
 Լ՛նիչ եօխուչ , *t.* up and
 down, uneven .
 Լ՛նիչտէ , *t.* sister's hus-
 band .
 Լ՛նխաստէն , *t.* on purpose .
 Լ՛նկէլ , *t.* hindrance .
 Լ՛նկէրէկ , *t.* viper .
 Լ՛նկին , *t.* abyss ; the
 main, the great sea .
 Լ՛նկինսոն , *t.* artichoke .
 Լ՛նտաղէ , *t.* shorter Tur-
 kish ell .
 Լ՛նտամ , *t.* form ; posi-
 tion .
 Լ՛նքսէ , *t.* back of the
 neck .
 Լ՛նքսէր , *t.* nail .
 Լ՛նփիյէ , *t.* snuff .
 Լ՛շ , *t.* companion, mate .
 Լ՛շէկ , *t.* ass .
 Լ՛շէկ առքսը , *t.* humble-
 bee ; hornet .
 Լ՛շեկ , *t.* threshold .
 Լ՛շեւ , *t.* ardour, excite-
 ment .
 Լ՛շեհարէ , *t.* manifest .
 Լ՛շին , *t.* gait (of a horse)
 &c .
 Լ՛շութիւն , stupidity of an
 ass .
 Լ՛յգէ , midwife .
 Լ՛յգէմ կեօմէճի , *t.* mal-
 lows .
 Լ՛յգիւրչիւմ , see ապր-
 շում .
 Լ՛սկիճի , *t.* dealer in old
 articles ; cobbler .
 Լ՛սմէր , *t.* dark com-
 plexioned .
 Լ՛սնաֆ , *t.* guild , compa-
 ny of tradesmen .
 Լ՛սնէմիչ *t.* ըլլալ , to yawn,
 gape .
 Լ՛վէլ or էվվէլ , *t.* before ;
 previously .
 Լ՛վէլէ or էվլի պաշտան ,
t. first of all .
 Լ՛վէլտէն , *t.* formerly .
 Լ՛վսատ , *t.* middling .
 Լ՛վրիչտէ or էրվիչտէ , *t.*
 sort of paste cut into
 small strips for cooking .
 Լ՛տև , see ետև .
 Լ՛տէփսիչ , *t.* shameless .
 Լ՛տինք , see ետինք .
 Լ՛տնա , *t.* inferior .
 Լ՛րած , *a.* այրեցեալ ,
 burnt .
 Լ՛րեւ , *a.* այրել to
 burn .
 Լ՛րէկ , *v. a.* երէկ , yester-
 day .

- Էրթեպ** *t.* օրք , the next day.
Էրիւ , *a.* այրիւ , to be burnt.
Էրիկ or **Էրիկ** , *male* ; *subst.* husband.
Էրիկ , *t.* plum, prune.
Էրիւիչ *t.* ջլլալ , to melt.
Էրկան , see **Էրկան**.
Էրքեան , *t.* civilization ; politeness ; usage.
Էլքէկ , *t.* male.
Էլքէճ , *t.* buck.
Էւել , *a.* աւելի , more.
Էւել պակաս , more or less.
Էւելոց , superabundance, overplus.
Էւելոք , abundantly, exceedingly.
Էփ էլկեարէ , *t.* very manifest.
Էքիչ , *t.* twin.
Էքինճի , *t.* husbandman.
Էքլեմիչ *t.* ընել , to piece, to splice.
Էքմքճի , *t.* baker.
Էքչի , *t.* sour, acid.
Էօչ , *t.* actual ; genuine ; *subst.* juice, substance ; pith.
Էօզենկի , *t.* stirrup.
Էօզէնիչ *t.* ըլլալ , to be careful, nice.
Էօթեանն պէթի , *t.* long since.
Էօթիչ *t.* ըլլալ , to echo, to resound.
Էօրիւմ , *t.* death.
Էօչիւ , *t.* measure.
Էօճ , *t.* revenge.
Էօմիւր or **Էօմի** , *t.* life.
Էօյիւնիչ *t.* ըլլալ , to pride one's self.
Էօտ , *t.* bile.
Էօտ աղաճը , *t.* aloë.
Էօտեմիչ *t.* ընել , to pay.
Էօրէքէ , *t.* distaff.
Էօրիւմճիկ , *t.* spider.
Էօրնէկ , *t.* example.
Էօրս , *t.* anvil.
Էօրսկէմիչ *t.* ընել , to disturb ; to rumple.
Էօրտէկ , *t.* duck.
Էօրքէ , *t.* anger ; **Էօրքէ ելլել** , to become angry.
Էօրքէլի , *t.* angry.
Էօրիւչ , *t.* ox.
Էօրիւր Էօրիւր *t.* լալ , to cry aloud.
Էօքճէ , *t.* heel of shoe or boot.
Էօքսէ , *t.* lime twig.
Էօքսիւչ , *t.* orphan.

Ը

- Ըլըճախ , *t.* lukewarm.
- Ըլլալ , to be ; to become.
- Ըլլուիլ , to be done ; to become , (a sort of Passive from the preceding).
- Ըլմանիլ , *v. a.* նմանիլ , to be like , to resemble.
- Ըխաստիօթ , *t.* [Gr. ὄχτα-πους] , polypus.
- Ըխասաւոր , *v. a. ու. քասաւոր* , one who has a vow upon him ; a pilgrim.
- Ըղեղ , *a. ուղեղ* , brain.
- Ըղրղ , *p.* straight ; right ; ըղ՛րղոր , indeed.
- Ըղունկ , *a.* եղունգն , nail (of the fingers or toes) ; claw ; hoof.
- Ըղըրպ , *t.* net.
- Ընեւ , *a.* անեւ , to make ; to do.
- Ընկնիլ , *v.* see իյնալ .
- Ընկուշ , *a.* ընկոյշ , walnut.
- Ընճուղ , *p.* bullock.
- Ընտօր , *v.* see ինտօր .
- Ընքուի , eye-brow .
- Ըմար , see իշմար .
- Ըտաղղուկ , *p.* peach.
- Ըպլիւ , *t.* capon.
- Ըսախամ , see բախամ .
- Ըսահաթ , see սահաթ .
- Ըսահան or ըսահան , *t.* sweet basil.
- Ըսահան , pace ; pacing horse.
- Ըսահա , *t.* caparison , ornaments of a horse.
- Ըսայէ , see սայէ .
- Ըսաստ *t.* քար , to meet ; to be fortunate , to succeed ; ըսաստ կէրէ or ըսաստ կէրիհնէ , at hap-hazard , just as it happened.
- Ըսասորիս , *t.* antimony-powder.
- Ըսպլէնտ or ըսպլէնտ , *t.* rhubarb.
- Ըստեթ , *t.* will , purpose.
- Ըսաֆ , *t.* shelf.
- Ըսղ , *t.* name , reputation ; modesty .
- Ըսղակ , possessions ; dowry .
- Ըսղէճիկ , *t.* reputable .
- Ըսղնամուս , *t.* modesty .
- Ըսէղէ , *t.* sort of hinge .
- Ըսէղէնէ , *t.* fennel .
- Ըսէճիս , *t.* pawn , pledge .
- Ըսէյիկ , *t.* captain ; guide .
- Ըսէնկ , *t.* color .
- Ըսէնչպէր , *t.* day-labourer .
- Ըսէնտէ , *t.* plane (carpenter's tool) ; grater .
- Ըսէչէլ , *t.* sweetmeats .

- Թ՛նէսիժ or ըրէսժ, *t.* portrait, sketch.
 Թ՛նէվէնտ, see բռավէնտ.
 Թ՛նըխորժ, *t.* filling in of a thick wall with small stones; crowd, multitude.
 Թ՛նընտնալ, to convalesce.
 Թ՛նընտըրնեւ, to cure, to heal.
 Թ՛նըշվաթ, *t.* bribe.
 Թ՛նըսվա, *t.* reproached, dishonored.
 Թ՛րմախ, *t.* a river.
 Թ՛նինտ, sound, healthy.
 Թ՛նղատ, *t.* [Gr. ἐργάτης] laborer, workman.
 Թ՛նուպ, see ուրուպ.
 Թ՛սեւ, *a.* ասեւ, to say.
 Թ՛սլըխ չալեւ, to whistle.
 Թ՛սկարա, *t.* gridiron; grate.
 Թ՛ստակ, see ստակ.
 Թ՛ստրկեւ, to peel, to take off husks; to pick over, as rice.
 Թ՛ստուխտեա, *t.* (Gr.) oyster.

Թ

- Թ՛սզէ, *t.* fresh.
 Թ՛ազէլէմիչ *t.* ընեւ, to freshen.
 Թ՛ազէնէ, *t.* plectrum.
 Թ՛սզը or Թ՛ազի, *t.* greyhound.
 Թ՛ազիր, *t.* reproach; reprimand.
 Թ՛սթար, *t.* Tartar; courier.
 Թ՛աթխեւ, *a.* Թ՛աթախեւ, to dip, plunge.
 Թ՛ալաթօսեւ, *v.* to do superficially.
 Թ՛ալան, *t.* plunder.
 Թ՛ալաչ, *t.* shavings.
 Թ՛ալէհ, *t.* fortune.
 Թ՛ալէհլի, *t.* fortunate.
 Թ՛ալիժ, instruction, training.
 Թ՛ալիմխանա, *t.* place of exercise, parade-ground.
 Թ՛ալիժճի, *t.* drilling master, teacher of military exercises.
 Թ՛ալլեւ, to plunder.
 Թ՛ալկտիլ, *p.* to long after.
 Թ՛ախեթ, *t.* strength, ability.
 Թ՛ախըր, *t.* quantity; furniture.
 Թ՛ախլա *t.* դառնալ, to turn somerset.
 Թ՛ախլիթ *t.* ընեւ, to make sport, to mock:

- Թախտ , *t.* throne.
 Թախտապիթի , *t.* bed-bug.
 Թախտորավան , *t.* sort of carriage, borne by two horses.
 Թահին , see դահին .
 Թահկիկ or Թահտիկ , *t.* true.
 Թահմին *t.* ընել , to reckon.
 Թահվիլ , *t.* bond, due-bill.
 Թաղուժ , *a.* Թաղումն , burial.
 Թաճիղ *t.* ըլլալ , to be annoyed.
 Թաճիպ *t.* քաշել , to wonder.
 Թամահ , *t.* avarice.
 Թամահքեար , *t.* avaricious.
 Թամամ , *t.* complete.
 Թամաշա , *t.* matter of curiosity, thing worthy of examination.
 Թամիր *t.* ընել , to repair.
 Թամպուռա , *t.* sort of guitar.
 Թայ , *t.* colt.
 Թային , *t.* rations, stated provisions.
 Թայֆա , *t.* crew (of a ship).
 Թանէ , grain, kernel ; individual thing.
 Թանթանալը , *t.* pompous.
 Թանծր . *a.* Թանձր , thick, dense.
 Թանծրընալ , *a.* Թանձրանալ to become dense, to thicken.
 Թանծրցընել , *a.* Թանձրացուցանել , to make dense.
 Թաշճի , *t.* stone-cutter.
 Թասպալս , *t.* plate ; tanner and currier.
 Թասպախխանա , *t.* tannery.
 Թասպաղա , *t.* a sheet of paper.
 Թասպըլտըկիլ , *a.* Թաւալիլ , to roll, to tumble.
 Թասպիէ , *t.* battery.
 Թասպիէթ , *t.* nature, constitution.
 Թասպլա , *t.* circular tray.
 Թասպուռ or Թասպուր , *t.* a battalion, phalanx.
 Թասպուտ , *t.* Turkish bier.
 Թառլա or Թարլա , *t.* field.
 Թաս , *t.* a cup.
 Թասա *t.* ընել , to be grieved ; to be embarrassed.
 Թասայեցընել , *t.* to grieve ; to embarrass.
 Թասսթամամ , *t.* quite complete ; quite exact.
 Թասսիհ *t.* ընել , to verify.
 Թասմա , *t.* instep of a clog ; dog's collar.
 Թասպիր , *t.* portrait.
 Թասվան , *t.* ceiling.

- Թփլա** , *t.* frying pan ;
 bake pan.
Թփուր , *t.* manner ;
 haughtiness.
Թփշան , *t.* hare, rabbit.
Թրաֆ , *t.* region.
Թրղ , *t.* manner.
Թրիֆ տրնել , to inform,
 to explain.
Թրխանա , *t.* preparation
 of flour or grits with
 sour milk dried.
Թրխոտ , *a.* թարախոտ ,
 full of purulent matter.
Թրխոտիլ , *a.* թարախ-
 տիլ , to become թար-
 խոտ .
Թրիսոն , *a.* թարխուն ,
 tarragon, a plant.
Թրկըտալ , *p.* to with-
 draw, cease.
Թաց , damp.
Թաւ , *t.* proper time.
Թաւալուկ , roller, fulcrum.
Թաւա , see թավա .
Թաւան , see թավան .
Թաւլա թէսլիմ տ. ըլլալ ,
 to surrender.
Թաւլամիշ տ. ընել , to fat-
 ten ; to heat.
Թաւլու , *t.* dice-board ;
 chequer-board .
Թաւշան , *t.* see թավշան .
Թաւուղ խուշի , *t.* pea-
 cock.
Թափա , *t.* tap ; stopple .
Թափել , [*a.* to pour out,
 spill ;] to cast (metals).
Թափթփել , to spill.
Թափեու , cast, molten.
Թափուր , *a.* թափոր , pro-
 cession.
Թափոք , *a.* թօթափ-
 ուածք , spillings, thing
 spilled.
Թաքէթ , see թախէթ .
Թաքիքէ , *t.* minute, six-
 tieth part of an hour .
Թաֆուա տ. ցուցրնել or **ը-
 նել** , to answer haugh-
 tily, to take a haughty
 air.
Թեզնիք , *a.* թեզանիք ,
 sleeve.
Թեթևալ , *a.* թեթևա-
 նալ , to become light.
Թեթևօրիկ , weak-minded.
Թեթևցրնել , *a.* թեթևա-
 ցուցանել , to lighten,
 relieve.
Թել թել , stringy, fibrous.
Թեպուր , *a.* փետուր ,
 feather.
Թերխաշ , half boiled.
Թև թիկունկ ըլլայ , to
 aid, to giving a helping
 hand.
Թէ որ , if .
Թէ չէ՛ , unless, if not,
 otherwise.
Թէզ , *t.* quickly .

- ጠቅላይ** , *t.* dried cow-dung (used for fuel).
ጠቅላይ , *t.* quick, hasty, (in motions or speech).
ጠቅላይ , *t.* weaver's loom; table for work, e. g. that used by a tailor.
ጠቅላይ , *t.* chaplet, string of beads.
ጠቅላይ , *t.* look-out, *qui vive*; readiness; inclination, tendency to fall (as the heavier scale in a balance); trigger of a gun.
ጠቅላይ , *t.* morocco leather.
ጠቅላይ , see **ጠቅላይ** .
ጠቅላይ *t.* ጠቅላይ , to expend; to lose, waste.
ጠቅላይ , *t.* broker, crier, auctioneer.
ጠቅላይ *t.* ጠቅላይ , to cry (as a public crier or an auctioneer).
ጠቅላይ , crier's or auctioneer's fee.
ጠቅላይ , *t.* shrewd, cunning.
ጠቅላይ , *t.* lees, dregs (esp. of coffee).
ጠቅላይ , *t.* danger.
ጠቅላይ , see **ጠቅላይ** .
ጠቅላይ *t.* ጠቅላይ , to make an impression, produce an effect.
ጠቅላይ , *t.* census, register, enrolment.
ጠቅላይ , *t.* furniture.
ጠቅላይ , *t.* litter, for carrying a sick or wounded person.
ጠቅላይ , *t.* ambiguous.
ጠቅላይ , *t.* foundation.
ጠቅላይ , *t.* bond, obligation; deed of sale.
ጠቅላይ , *t.* clean, pure.
ጠቅላይ , *t.* cleanly.
ጠቅላይ , *t.* idle.
ጠቅላይ *t.* ጠቅላይ or ጠቅላይ ጠቅላይ *t.* ጠቅላይ , to give orders.
ጠቅላይ , *t.* species of tobacco, used in smoking the water-pipe.
ጠቅላይ , *t.* ringworm.
ጠቅላይ , *t.* mother's sister.
ጠቅላይ , *t.* back-stitch, close stitch.
ጠቅላይ , *t.* tin.
ጠቅላይ , *t.* awning.
ጠቅላይ or ጠቅላይ , *t.* retired, remote; vacant, unoccupied.
ጠቅላይ , *t.* copper cooking vessel, small boiler.
ጠቅላይ , *t.* sound, healthy; digestible .

ፊትላሳህረ *t.* ለሥራ , to change one's garments, to disguise one'sself.
 ፊትላሳህረ ስጦታ , *t.* garlic sauce.
 ፊትላሳህረ , *t.* slipper.
 ፊትላሳህረ , *t.* comfort, consolation.
 ፊትላሳህረ *t.* ለሥራ , to deliver, yield up.
 ፊትላሳህረ , *t.* billet , note.
 ፊትላሳህረ , *t.* dozen ; bunch.
 ፊትላሳህረ , *t.* a saw.
 ፊትላሳህረ , *t.* jug.
 ፊትላሳህረ *t.* ለሥራ , to apportion, distribute.
 ፊትላሳህረ or ፊትላሳህረ , *t.* careless ; imprudently, carelessly.
 ፊትላሳህረ *t.* ለሥራ , to prepare.
 ፊትላሳህረ , *t.* scales, balance.
 ፊትላሳህረ , *t.* tailor.
 ፊትላሳህረ ስጦታ , *t.* garden cresses.
 ፊትላሳህረ ስጦታ , *t.* butter, made by working and washing cream.
 ፊትላሳህረ , degree ; mould for casting.
 ፊትላሳህረ , *t.* cautious.
 ፊትላሳህረ , *t.* property of a deceased person sold at auction.
 ፊትላሳህረ , *t.* very clean.
 ፊትላሳህረ ስጦታ *t.* ለሥራ ,

to renounce the world ; to leave one's country without the expectation of returning.
 ፊትላሳህረ ስጦታ , *t.* interpreter.
 ፊትላሳህረ ስጦታ , *t.* examination.
 ፊትላሳህረ , *t.* education ; correction ; dressing or seasoning (of food).
 ፊትላሳህረ ስጦታ , *t.* polite ; well instructed ; (in respect to food) seasoned, dressed.
 ፊትላሳህረ , *t.* contrary , opposite ; cross, surly ; wrong side (of cloth) ; dung.
 ፊትላሳህረ ስጦታ , *t.* on the contrary.
 ፊትላሳህረ ስጦታ , *t.* navy yard.
 ፊትላሳህረ ስጦታ , *t.* contrary, inconsistent ; unsettled .
 ፊትላሳህረ , *t.* crown (of the head) ; summit (of a hill &c).
 ፊትላሳህረ ስጦታ , *t.* heaping (spoken of measure).
 ፊትላሳህረ ስጦታ ስጦታ *t.* ለሥራ , to beat severely, to flog.
 ፊትላሳህረ ስጦታ ስጦታ , *t.* cyclops ; one whose eyes are not in their place, i. e. who knows not what he is about.
 ፊትላሳህረ ስጦታ ስጦታ , *t.* very clean.
 ፊትላሳህረ ስጦታ *t.* ለሥራ , to kick ;

- ጸዕተዳረግ , *t.* insane hospital.
- ጸዕተ , breaking wind.
- ጸዕተኛ , *t.* churlish ; sottish , devoted to opium, tobacco, or coffee.
- ጸዕተኛ , *t.* theriack, or vietan.
- ጸዕተኛጽጌ , *t.* turpentine.
- ጸዕተጽጌ , *t.* bread-pottage.
- ጸዕተጽጌ ጸዕተጽጌ *t.* ጸዕተጽጌ , to quiver, tremble like an aspenleaf.
- ጸዕተ ጸዕተ , *t.* antimony.
- ጸዕተ ጸዕተ , *t.* tobacco ; ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ , tobacco-pipe ; ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ or ጸዕተ ጸዕተ , to smoke tobacco.
- ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ , *t.* smoked herring.
- ጸዕተ ጸዕተ , *t.* fumigation ; ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ , to fumigate.
- ጸዕተ ጸዕተ , *t.* third part, $\frac{1}{3}$.
- ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ or ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ , to treat with contempt, to make a show of spitting at.
- ጸዕተ , *t.* feather.
- ጸዕተ ጸዕተ , *t.* beardless.
- ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ , *t.* of various sorts, in various ways.
- ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ . *t.* gun, fowling-piece .
- ጸዕተ ጸዕተ , *t.* windy, blustering.
- ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ *t.* ጸዕተ ጸዕተ , to pick (wool or cotton) .
- ጸዕተ ጸዕተ , *t.* talisman, amulet .
- ጸዕተ ጸዕተ , to spoil, *neut.*
- ጸዕተ ጸዕተ , *a.* ጸዕተ ጸዕተ to be tanned, become dark-complexioned .
- ጸዕተ ጸዕተ , *p. a.* ጸዕተ ጸዕተ , sworthy, dark complexioned.
- ጸዕተ ጸዕተ , *a.* ጸዕተ ጸዕተ , sitting bird.
- ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ , to turn over the leaves of a book .
- ጸዕተ ጸዕተ , *a.* ጸዕተ ጸዕተ , kettle-drum, timbrel .
- ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ , *a.* ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ , to lull ; to benumb.
- ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ (ጸዕተ) fleshy, not bony .
- ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ or ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ , to tangle, to be tangled.
- ጸዕተ ጸዕተ , *a.* ጸዕተ ጸዕተ , to shake .
- ጸዕተ ጸዕተ , to cram, to eat greedily.
- ጸዕተ ጸዕተ , let (sign of the 3d. pers. Imperative).
- ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ , to let go, to free.
- ጸዕተ ጸዕተ , *a.* ጸዕተ ጸዕተ , grandson.
- ጸዕተ ጸዕተ ጸዕተ , to fade, wither.

- Թո՛ւ , *t.* pish ! (an exclamation indicative of contempt).
- Թուզուխ , *t.* salt-cellar.
- Թութի ինճիրի , *t.* sycamore .
- Թութամ , *t.* bouquet.
- Թութխալ , *t.* glue.
- Թուլ , *a.* թոլլ , loose, slack .
- Թուլկեկ , somewhat loose.
- Թուլնալ , *a.* թուլանալ , to become slack, to lose force .
- Թուլոս , *t.* skin bottle ; bag-pipe ; false-hood, imposture.
- Թուլումպա , *t.* a pump ; a fire engine.
- Թուլցրնեկ , to make dull, stupid, feeble.
- Թուշ , *t.* tail, symbol of the rank of a Pasha.
- Թուշա , *t.* brick.
- Թուճ , *t.* bell-metal.
- Թունիր , *a.* թնիր , tandoor, sort of oven.
- Թունտ ելլեկ , to begin to tremble, to be alarmed.
- Թունտան թունա , *t.* far distant .
- Թուշ , chin ; cheek (within the mouth).
- Թուռնա , *t.* crane (bird).
- Թուռշի , *t.* pickles .
- Թուռուճ or թուրինճ , *t.* bitter orange.
- Թուռուճի , *t.* orange color.
- Թուրի , *t.* radish.
- Թուրքաշեկ , to draw the sword.
- Թուրա , *t.* royal cipher, cipher comprising the name and titles of the Sultan ; sort of knot used for inflicting a forfeit in a certain game.
- Թուրվանտա or թուրֆանտա , *t.* first fruits.
- Թուրքերէն , Turkish.
- Թուք ու մուք , derision, contempt.
- Թումպէթա or թումպէթա , *t.* trumpet ; usually, drum.
- Թոսնկ թոսնկ *t.* զարնեկ , to knock violently .
- Թոսշ ըլլալ , see թրաշ ըլլալ .
- Թոթրո , *a.* թրթուր , caterpillar .
- Թոչտիլ , *a.* թոչտիլ , to flutter .
- Թոցրնեկ , *a.* թոուցանեկ , to let fly .
- Թսեկ or թստեկ , to break wind .
- Թստան պէօճէկի , *t.* cockroach, beetle .
- Թրաշ *t.* ըլլալ , to be shaved .
- Թրթնճուկ , *a.* թրթնջուկ , sorrel [plant] .

Թրիք, dung [of cattle].
 Թրմմանալ, v. a. մրմնջել, to mumble, mutter.
 Թրջել, to moisten, to soak.
 Թրջոց դնել, to put to soak.
 Թփուսոց, sound of footsteps.
 Թքաման, spitting-box.
 քնել, a. Թքանել, to spit.
 Թօղ, t. dust.
 Թօղոս, t. dusty.
 Թօթվել, a. Թօթափել, to shake [as a tree, to disengage the fruit]; to shake out [as a handkerchief].
 Թօթօ v. քնել, a. Թոթափել, to stammer, to stutter.
 Թօխա or Թօքա, t. band, fillet; muzzle.
 Թօխա քնել, see Թօքա քնել.
 Թօխաթ, t. a slap on the cheek.
 Թօխմախ, t. pounder, mallet.
 Թօխուս, t. seed.
 Թօխուսվուխ, t. left to go to seed
 Թօփաղախ or Թօփաղախ, t. plump, fat.
 Թօփախ, t. a metallic

composition resembling gold.
 Թօմբուխ, t. stocks.
 Թօռ, t. net, snare.
 Թօռ Թօփ t. բլլալ, to assemble in confusion; to contract one's self, shrug together; Թօռ Թօփքնել, to gather up at random.
 Թօս t. զարնել, to butt, to push with the horns.
 Թօսուն, t. a bullock; աճի. hardy, lusty.
 Թօսպաղը, t. tortoise.
 Թօսպաղի թէքնէ, t. tortoise shell.
 Թօրթու, t. settlings, dregs.
 Թօփ, t. ball cannon; piece [of cloth &c.]
 Թօփ t. բլլալ to be assembled.
 Թօփ t. նկրել, to fire a cannon; to fail, become bankrupt.
 Թօփալ, t. lame; Թօփալ մօփալ or Թօփալ Թօփալ, limping, hobbling; in a imperfect manner.
 Թօփալախ, t. round.
 Թօփու, t. pin.
 Թօփաճի, t. artillery-man; founder of cannon.
 Թօփաղ, t. mallet.
 Թօփուխ, t. heel; ankle.

Ե

- Եւտ , *v. a.* շարտ , earth-quake .
- Եւտ , [as in *a* hour; time; also] watch ; time-piece ; church ; Եւտ ըսել . to perform the church service .
- Եւտարար , priest who performs the service .
- Եւտակոչ , *a.* Ժամակոչ , one who calls to prayers .
- Եւտիք , [*a.* task ;] fallen countenance, frown .
- Եւտկոտ or Ժանկոտ , rusty .
- Եւտկոտակ , to rust, become rusty .
- Եւտոտ , *p.* stony, rocky .
- Եւտկեն , *t.* colour of verdigris .
- Եւտա , see ճիտա .
- Եւտել , to arrive .
- Եւտողակ , *a.* Ժողովել , to collect, assemble .
- Եւտողոք , *a.* Ժողովումն , collection [of money] .
- Եւտա , time [vices] .
- Եւտա անել or Ժուռ բերել , to lead about .
- Եւտա գալ , to walk about, promenade .

Ի

- Իշ , *t.* track, foot-step .
- Իզը թողը *t.* կորսրնցընել , utterly to destroy, to raze from the foundations .
- Իշանը , *t.* prudent ; well instructed .
- Իշանարդ , *t.* uninstructed, unpolished .
- Ի զատ , separately, besides .
- Իշէթ , *t.* honor .
- Իշիէթ , see էզիէթ .
- Իշին , *t.* permission .
- Իշիզ , *t.* trackless ; uninhabited .
- Իթ , *t.* dog .
- Իժիր or ամէն ՚իժիր , always .
- Իշաճ , *t.* remedy .
- Իշիկ , *t.* marrow ; a loop .
- Իշիկ , *a.* Իլ , a spindle .
- Իշիման or Իլիմանլըխ , *t.* harbour [լիւան] ; calmness ; *adj.* calm .
- Իլիմար , *t.* learned and .
- Իլիմոն , *t.* lemon .
- Իլինթի , *t.* basting ; Իլին-

- Թի ընեւ** to baste [a garment] .
Իլիշիկ , *t.* connexion, intercourse .
Իլիշմիշ *t.* ըլլալ , to be caught [as a garment by a briar or nail] .
Իլիստիր , *t.* a cullender .
Իլէ . *t.* especially .
ԻլՏարս *t.* ըլլալ , to be joined, connected .
Իլժէկ . *t.* a noose .
Իլք or **իլքին** , *t.* first ; **իլքէվէլ** , at first, first of all ; **իլք պահար** , the spring season .
Իխթիպար , *t.* respectability ; credit .
Իխրար , *t.* confession .
Իկտէ , see **իյտէ** .
Իհալէ *t.* ընեւ , to commit, entrust .
Իհտիզա or **իխտիզա** , *t.* necessity .
Իճաա *t.* ընեւ , to invent .
Իճրա *t.* ընեւ , to put in practice .
Իմամ , *t.* imam, Turkish priest .
Իմացընեւ or *v.* **իմցընեւ** , to inform .
Իմացուիլ , or *v.* **իմցուիլ** , to be understood .
Իմդա , *t.* subscription, signature .
Իմին , *a.* **իմ** , my .
Իմնալ , *a.* **իմանալ** , to understand .
Իմպիք , *t.* alembic .
Իմաստ , *t.* help, assistance .
Իյիտ , *t.* brave .
Իյնալ , to fall .
Իյնէլիկ , *t.* needle-case .
Իյտէ , *t.* jujube, fruit, of the silver-leaved willow .
Ինայէթ *t.* ընեւ , to do a favor .
Ինաա , *t.* obstinacy .
Ինաաճի , *t.* obstinate .
Ինը , *a.* **ինն** , nine .
Ինժ , *a.* **ինձ** , leopard .
Ինժի , *a.* **ինձ** , Dat. of **ես** , to me .
Ինկիլիզ , *t.* English .
Ինկլէմիշ *t.* ընեւ , to groan, to whine .
Ինձէ մարազ , *t.* consumption , phthisis .
Ինձիթմիշ *t.* ընեւ , to annoy .
Ինձիր , *t.* fig .
Ինչալլահ , *t.* please God, if the Lord will .
Ինուներ , *a.* **յինուներ** , the fifty days after easter .
Ի՞նչ , what ?
Ինչ է իցէ , however .
Ինչէ՞ն , whence ?
Ինչ ըլլալը , quality, nature .

Ի՞նչ թարղ , *t.* how ? in what manner ?

Ի՞նչ խտար or ի՞նչ զքտար , *t.* how much ?

Ինչ խտար որ , how much soever .

Ինչ կայ չկայ , every thing ; [with ^ո] what news ?

Ի՞նչ կերպ , in what manner ?

Ի՞նչ հաճաթդ է , see ի՞նչ փոյթդ է .

Ի՞նչ որ . *a.* որ ինչ , whatever .

Ինչո՞ւ , why ?

Ի՞նչ ունի չունի , whatever one has .

Ի՞նչ ունիս , what is the matter ?

Ինչուան , until ; ինչուան ե՞րբ or ե՞րբ , till when ?
 ինչուան ո՞ւր , how far ? to where ?

Ի՞նչպէս , how ?

Ինչպէս որ , as .

Ի՞նչ փոյթդ է , what business is it of yours ?

Ինսաֆ , *t.* reasonableness, reason, moderation .

Ինտո՞ր , how ?

Ինքեար *t.* ընել , to deny .

Ինքը , *a.* ինքն , he .

Ինքը զինքը առաջ նետել , to put one's self forward ; to venture .

Ինք իր գլխուն , of himself, independently .

Ինքնիրեն or ինքրիեն , by one's self alone, without assistance .

Իշալահ , see ինչալահ .

Իշարէթ , *t.* signal, beckoning .

Իշէմէ , *t.* embroidery, needle work ; wages .

Իշէմպէ , *t.* paunch ; tripe .

Իշկիզար , *t.* energetic, efficient .

Իշճի , *t.* workman ; sort of female broker, who does business in harems .

Իշմարտ. ընել , to beckon, to wink .

Իշպան, *v. a.* իշպան , ass-driver, donkey-man .

Իշտահ , *t.* appetite .

Իշտէ' , *t.* lo !

Իշաղասը , *t.* chamberlain .

Իշ եաղը , *t.* suet .

Իշողանը , *t.* valet .

Իպիկ , *t.* comb [of fowls] .

Իպրէթ , *t.* example .

Իջեցրնել , *a.* իջուցանել , to bring down .

Իջնել or իջնիլ , to descend .

Իս , *t.* lamp-black .

Իսալ , *t.* dysentery ; diarrhoea .

Իսան , or ինսան , *t.* man .

- Քասնիսէլլի** , *t.* bugloss, [a plant].
Իսկէլէ , *t.* wharf, quay ; scaffolding.
Իսկէմի , *t.* chair.
Իսկէնճէ , *t.* torture.
Իսկի , *p.* at all.
Իսնակ , *v. a.* յիսնակ , Advent, fast before Christmas.
Իսպաթ , *t.* evidence, proof.
Իստակ , *a.* յստակ , clear, not muddy.
Իստէկով , *t.* with pleasure.
Իստրկել or **ստրկել** , to clean [as wheat or rice].
Իստիֆ *t.* ընել , to arrange, one upon another, or in rows ; to pile up ; to pack.
Իսրաֆ *t.* ընել , to waste, to be extravagant.
Պի վեր , since.
Իսսուն or **իսսուն** , *v.* fifty.
Իր , his.
Իրատ , *t.* revenue, income.
Իրար or **իրարու** , one to another, mutually ; one another ; **իրար անցնիլ** , to be thrown into confusion.
Իրարանցում , a tumult.
Իրաւ , **իրաւ որ** , or **իրաւ ցընէ** , indeed, truly.
Իրեն , *i. q. իր* , his.
Իրեք , *a.* երեք , three.
Իրեքնոց , piece of three piastres.
Իրեքշաբթի , Tuesday.
Իրիկուն , *a.* երեկոց , evening ; **իրիկունն** , belonging to evening ; in the evening ; **իրիկունն դէմ** , towards evening ; **իրիկունընէ** , from the evening.
Իրիճա , *t.* request ; intercession.
Իրիճալ , *t.* counsellor of state.
Իրիցկին , *a.* երիցակին , wife of a priest.
Իրիցուկ , *a.* երիցուկ , camomile.
Իրմուկ , *v. a.* երմուկ , flour.
Իւզ եասարդը or **եիւզ եասարդը** *t.* pillow.
Իւզմիշ or **եիւզմիշ** *t.* ըլլալ , to swim.
Իւզմիշ or **եիւզմիշ** *t.* ընել , to skin, to flay.
Իւզնիւկ , *t.* relapse [in sickness].
Իւզ պաշը or **եիւզ պաշը** , *t.* centurion.
Իւթիւ , *t.* smoothening-iron.
Իւթիւլէմիշ , *t.* ընել , to iron [clothes].
Իւլաֆ , see **եուլաֆ** .

Իւշէնձէ , <i>t.</i> sluggishness .	Իւրիւշան , <i>t.</i> light, bright .
Իւշէ'սմէտէն , <i>t.</i> without sluggishness, without tiring .	Իւրքմիշ <i>t.</i> ըլլալ , to be startled .
Իւշէնմիշ <i>t.</i> ըլլալ , to loiter, be sluggish .	Իւք , see եիւք .
Իւշիւնձիւ , <i>t.</i> third .	Իփէկ , <i>t.</i> silk .
Իւտարիւն , <i>t.</i> more excellent, superior .	Իփտիտա , <i>t.</i> at first .
Իւտարիւպէճ , <i>t.</i> white lead .	Իքէն , <i>t.</i> being, while .
Իւտարիւփիւ , <i>t.</i> tow .	Իքինձի , <i>t.</i> second .
Իւտուճ , see եուտուճ .	Իքիտէպիր or Իքիտէպիրտէ , <i>t.</i> once in a while .
Իւրիւյիւշ or եիւրիւյիւշ <i>t.</i> ընել , to rush upon .	Իքրոհ <i>t.</i> ընել , to abominate, to loathe .
	Իքրամ , <i>t.</i> respect, honor .
	Իֆտիրա , <i>t.</i> calumny .

Լ

Լադուտ , <i>p.</i> Egyptian wheat .	Լակել to lap up, [as a dog] ; to gulp .
Լաթ , cotton or linen cloth ; garment ; Լաթ լուացող , washer-woman .	Լակոտ , puppy .
Լալա , <i>t.</i> governess ; tutor ; Vezir who accompanies the Sultan as traveling companion .	Լահանա , <i>t.</i> cabbage, [Gr. λάχανον] ; Լահանա թուռ շուսու , <i>t.</i> pickled cabbage .
Լալէ , <i>t.</i> tulip .	Լադապ , <i>t.</i> surname .
Լալըն or Լալին , <i>t.</i> clog [for the feet] .	Լադըճ , <i>t.</i> sewer ; mine, hole or tunnel though earth or rock .
Լալիան , <i>a.</i> Լալահան , mourning-woman : child who cries easily and frequently .	Լաճիվերա , blue .
Լախա , <i>t.</i> portion .	Լալելի or Լալլի , <i>t.</i> worthy ; proper .
	Լան , <i>a.</i> Լայն , broad .
	Լանկըզտակ , cap-string .
	Լաննալ , <i>a.</i> Լայնանալ , to become broad .

- | անուարձակ , *a.* լայնարձակ , broad and open, (spoken of 'a field or road.)
 | անու թիւն , *a.* լայնու թիւն , breadth.
 | անցընել , *a.* լայնացուցանել , to make broad.
 | անք , width.
 | աւակ , Turkish women's veil or head-dress.
 | ապստակ , *v. a.* նապաստակ , hare ; rabbit.
 | ափու թա , *t.* lute, a stringed instrument.
 | ատէն , *t.* ladanum a gum.
 | աց , crying.
 | ացընել , to cause to weep.
 | աւ , [as in *a.* good ; also] well, in health.
 | աւաշ , thin cake, wafer.
 | աւնալ , to become good ; to convalesce.
 | ափա , *t.* rice boiled soft in water without any condiment.
 | աքէնտա , *t.* salted tunny-fish.
 | աքին , *t.* but.
 | աֆ , *t.* conversation, talk.
 | աֆազան , *t.* talkative.
 | եղու ելել or լեզուն բացուիլ , to begin to talk (spoken of a child.)
 | եզու թափել , to speak continually and earnestly, to persuade much.
 | եզուիկ , *a.* լեզուակ , the extremity of the palate.
 | եկ , *p.* leather.
 | եղեպատառ , dreadfully frightened (*lit.* gall-broken).
 | եղի , bitter.
 | եռ , *a.* լեռուն , mountain.
 | եռընցի , mountaineer.
 | երդ , liver.
 | եցընել , *a.* լցուցանել , to fill.
 | եցուն , full.
 | եցուիլ , *a.* լնանիլ , to be filled.
 | եփլեցուն , brim-full.
 | զել , *a.* լիզել , to lick.
 | զէթ , *t.* taste.
 | չհիմ , *t.* soldering, pewter and rosin used for soldering tin.
 | չհիմել , *v. t.* to solder.
 | չէն , *t.* wash-basin.
 | չլէկ , *t.* stork.
 | չլէկ չիչի , *t.* stork's-bill, a flower.
 | չնկէճ , *t.* crab.
 | չնկէռի , *t.* copper-dish.
 | չշ , *t.* corpse, carcase.
 | չպլէպի , *t.* chick-pea parched.
 | չքէ , *t.* spot, stain.
 | չքէլէնմիշ *t.* ըլլալ , to be spotted, stained.

- 1 օք *t.* sealing-wax.
- 1 օքիւն , *t.* sort of cement, used for the junctions of water-pipes.
- 1 օֆ , *t.* necklace.
- 1 քֆել , to hem, (as a kercheif).
- 1 իալ or լալ , *t.* amethyst ; crimson color.
- 1 իթուն , *p.* the upper mill-stone.
- 1 իմօն , *a.* լեմօն , lemon.
- 1 փնտ , *a.* լինտր , gum, flesh surrounding the teeth.
- 1 փսռ , *a.* լիսռն , axle-tree ; the weight on the butt end of a spindle.
- 1 փւլէ , *t.* bowl of a tobacco-pipe ; orifice of a fountain, &c.
- 1 փի լիք , *p.* brim full.
- 1 փլիփիլ , *a.* փլիփիլ , to decay, to become dilapidated.
- 1 փլիցընել , *a.* փլիլել to spoil, to ruin.
- 1 փկեցընել , to cause to spoil, to spoil by keeping too long in water, &c.
- 1 փկիլ , to spoil, *neut.* to decay (as vegetables).
- 1 ծվար , *a.* լծավար , ploughman.
- 1 զքրճորել or լռըրճկել , to spoil, to corrupt.
- 1 զքրճուկ , spoiled.
- 1 ման , complete.
- 1 մըննալ , to finish (*neut.* and colloquially *act.*)
- 1 մընցընել , to finish, *act.*)
- 1 ոկնալ , *v.* see լողնալ .
- 1 ողազընել , to cause to swim.
- 1 ողնալ , *a.* լողալ , to swim, to bathe.
- 1 որտնուկ , *p.* snail.
- 1 ուալ , *a.* լուանալ , to wash.
- 1 ուաքընել , to do washing, to wash clothes.
- 1 ուս , *a.* լոյս , light.
- 1 ուս դէմ or լուսու դէմ , almost morning just before light.
- 1 ուսնալնիքէն , at day-break.
- 1 ուսնկայ or լուսինկայ , *a.* լուսին , the moon.
- 1 ուր օր , working-day (in distinction from Sundays and festivals).
- 1 սեցընել , *a.* լսեցուցանել , to silence.
- 1 սման , *v.* quite complete.
- 1 ըբացընել , *a.* լըբեցուցանել , to embolden, to render insolent.
- 1 փուտալ or լիտտել , to speak rapidly and confusedly.
- 1 օթի , gormand, glutton.

-] օխմա , *t.* a mouthful, a morsel; sort of fritter; լօխմա լօխմա, by mouthfuls; in small pieces.
 ] օհոսսա , *t.* woman in child-bed, λεχοῦσα , *Mod. Gr.*
 ] օղ , *v.* roller (for smoothing terraces).
 ] օղեղ , *t.* to harden (terraces) with a roller.
 ] օռ փէնիբի , *t.* fresh cheese, pressed curds.
 ] օտոս , *t.* south wind, νότος.
 ] օփ լօփ , *t.* ուտել , to lap up food, to swallow down hastily.
 ] ֆել , see լըֆել .

Խ

- Խաբխրի , *a.* Խաբխաբել , to deceive, to amuse.
 Խաղ , *t.* goose.
 Խաղան , *t.* boiler, copper kettle.
 Խաղէղ , *t.* dealer in silk laces, fringes, &c.
 Խաղէպ , *t.* punishment, penalty.
 Խաղըլ or զաղըլ , *t.* cord made of hair.
 Խաղըխ , *t.* pale, picket.
 Խաղխղել , *v.* to scratch; to make incisions or scratches.
 Խաղմա , *t.* hoe.
 Խաղնա , *t.* treasury; tank for water.
 Խաղնաաար , *t.* treasurer.
 Խաթ or զաթ , *t.* fold, [as three fold, four fold &c.]; story [of a house];
 Խաթ Խաթ *t.* ընել , to fold up.
 Խաթար , string [of camels, &c. the halter of each one tied by a cord to the saddle of the preceding one].
 Խաթեխ or զաթըխ , *t.* whatever is eaten with bread, ծփօն.
 Խաթեր , see Խաթր .
 Խաթըլ or զաթըլ , *t.* frame of wood which is built into a wall.
 Խաթըր , *t.* a mule; favor, personal regard. See also Խաթր .
 Խաթըրճի , *t.* muleteer.
 Խաթըրմնայ ըլլալ , *i.* զ. Խաթըր մնալ . See in Խաթր .
 Խաթմէր , *t.* sort of pastry

- Խաթուն , *t.* lady.
 Խաթրան , *t.* pitch, tar.
 Խաթր or Խաթրը , *t.* i. q.
   Խաթրը , favor; Խաթրը
   աւրել , to lose favor, to
   grieve a friend; Խաթ-
   րը խօշ ընել , to satisfy;
   Խաթրը մնայ , to be
   grieved or piqued [with
   any one]; Խաթրը նա-
   յի , to curry favor,
   to pay special attention
   to the pleasure of ano-
   ther.
 Խալայ , *t.* pewter.
 Խալայը , *t.* կոխել , *met.* to
   blaspheme.
 Խալայեի or Խալայրի , *t.*
   maid servant.
 Խալայլամիշ *t.* ընել , to tin
   [coppers]; *met.* to
   blaspheme.
 Խալապալրի , *t.* crowd;
   confused mass; luggage.
 Խալատ , *v.* mistake.
 Խալաֆաթ , *t.* ընել , to
   calk.
 Խալէ , *t.* castle; [fami-
   liarly] privy.
 Խալէմ , *t.* pen; stalk, [of
   wheat &c.]; style, or
   fine chisel for engraving;
   reed for winding
   thread.
 Խալէմ թրաշ , *t.* pen-
   knife.
 Խալէմքեար , *t.* engraver.
 Խալըսիլ , to escape, be
   delivered; to finish.
 Խալթապան , *t.* cuckold;
   worthless fellow.
 Խալի , *t.* thick Turkey
   carpet.
 Խալիչա , *t.* p. rug.
 Խալիպ , *t.* mould, form.
 Խալիս , *t.* pure.
 Խալիօնճի , *t.* marine,
   soldier on board a ves-
   sel of war.
 Խալլ *t.* ընել , to try [as
   gold], to cleanse from
   dross, to refine.
 Խալխան , *t.* shield.
 Խալխան պալոզը , *t.* turbot.
 Խալկին , boiler, kettle.
 Խալճի , *t.* refiner, [of the
   precious metals].
 Խալշա , *t.* thigh.
 Խալչ , *t.* counterfeit.
 Խալչազան , *t.* counter-
   feiter.
 Խալտենալ , *p.* to err, to
   mistake.
 Խալտեցընել , *p.* to lead
   astray.
 Խալտրըրմ , *t.* pavement;
   side-walk.
 Խալիհալս , *t.* calpack; a
   sort of hat.
 Խալֆա , *t.* journeyman; ar-
   chitect; under-teacher.
 Խախամ , *t.* Jewish rabbi;

- խախտ** պաշի , *t.* chief rabbi.
խախրբառե or **խախուտախ** , *t.* scraps [from tried tallow] ; *met.* any thing dried up.
խախմաճի , *t.* worker of figured metallic plates [raised figures].
խախմիչ *t.* ընեել , to strike, to push.
խախբ . *a.* խաղ , mocking-stock.
խախբուծիւն or **խախկուծիւն** , mockery.
խաճան , biter, [dog, &c.] that bites.
խաճխճեել or **խաճկուտեել** , *a.* խաճխաճեել , to bite much, to bite severely ; to nibble.
խաճնեել , *a.* խաճանեել , to bite.
խաչվէ , *t.* coffee, coffee-house.
խաչվէ ալթը *t.* breakfast.
խաչվէ խանա , *t.* coffee-house.
խաղ , [as in *a.* play, sport ; *also*] song ; խաղ կանչեել , to sing a song.
խաղաղորնեել , *a.* խաղաղեցուցանեել , to calm, to quiet.
խաղցրնեել , to lead in a play or dance.
խամ , *t.* and *a.* unripe ; untrained ; unwrought, rough [stone] ; raw [silk or cotton].
խամաղ , *t.* traitor ; informer.
խամաշմիչ *t.* ըլլալ , to be dazzled ; [of the teeth] to be set on edge.
խամպեել , to betray ; to report [misconduct], to inform against.
խամը , *t.* reed, stalk, cane.
խամը պայրամը , *t.* Jewish feast of tabernacles.
խամին , *t.* embezzlement, amount embezzled ; secret fee of a broker.
խամիչ , see խամը .
խամխասէվէթ , *t.* trouble, anxiety.
խամնալ , *a.* խամանալ , to become unaccustomed, to lose one's skill.
խամուրսուղ , *t.* unleavened.
խամչի , *t.* whip, lash-whip.
խամպուռ or **խամպուր** , *t.* hump-backed.
խայա , *t.* rock ; shoal .
խայալիս , *t.* stony place.
խայա պալըղը , *t.* gudgeon, [a fish].
խայա չոռուղու , *t.* live-forever [a plant].

- Խայելի** or **խայրի**, *t.* caique, boat.
Խայրումիչ, *t.* ընել, to take care of.
Խայտրումիչ, *t.* ընել, to cause to slip.
Խայրախ, *t.* flat stone.
Խայրէթ or **դայրէթ**, *t.* diligence, efforts.
Խայրի, *t.* different; [prep.] besides.
Խայրիսին, *t.* the other, another.
Խան, *t.* khan, caravansary.
Խանաթա, *t.* mug, jar.
Խանահատ, *t.* ընել, to be content.
Խանատ or **դանատ**, *t.* wing; leaf of a door, &c.
Խանդրմա or **խանթրմա**, *t.* bridle.
Խանէ, *t.* place; dwelling; nook appropriated to any thing.
Խանէնտէ, *t.* singer.
Խանթար, *t.* steelyards; quintal.
Խանծարուր, *a.* խանձարուր, swaddling-clothes.
Խանծել, *a.* խանձել, to scorch.
Խանկուել, *a.* խանգարել, to spoil [the colour or whiteness of a garment].
- Խանղըրմիչ**, *t.* ընել, to force, to strain; to scream.
Խանճա, *t.* grapple, pole with a hook on the end.
Խանճի, *t.* keeper of a khan.
Խանութպան, shop-keeper.
Խանչէր, *t.* poniard.
Խանտէկ, see **խէնտէկ**.
Խանտրումիչ, *t.* ընել, to persuade.
Խանտիլ, *t.* taper, small hanging lamp.
Խանտիլ, *t.* րլլալ, to be intoxicated.
Խաշաղը, *t.* curry-comb.
Խաշել, to boil, to stew; see also **խաշխշել**.
Խաշխաշ, *t.* poppy.
Խաշխշել or **խաշխշտել**, [i. q. **խաշել** used met.] to beat unmercifully; to break one's heart.
Խաշմէր, *t.* buffoon.
Խաշալէմ, *t.* standard bearing the figure of a cross.
Խաշխրն, *t.* fugitive.
Խապ, *t.* cover, binding, case.
Խապա, *t.* thick; stupid.
Խապախ, *t.* squash.
Խապահատ, *t.* fault, crime.
Խապահատը or **խապահատը**, *t.* faulty.

- Խապառա**, *t.* head of a brass nail, or ornament similar to it.
Խապառափշ *t.* ըլլալ, to swell up.
Խապար, *t.* news, intelligence; **խապար ընել**, տալ or **թոցընել**, to communicate intelligence, spread news; **խապար չունիմ**, I have no knowledge of the matter.
Խապղ, *t.* in arrest; afflicted with indigestion.
Խապիլ *t.* է, it is possible.
Խապիլի, *t.* possible.
Խապխաճախ, *t.* vessels, utensils.
Խապուլ *t.* ընել, to accept.
Խապուխ, *t.* bark; rind; shell.
Խապուռղա, *t.* rib.
Խառա, *t.* the dry land.
Խառա թալուխ, *t.* starling, a bird.
Խառա թութ, *t.* black mulberry.
Խառընճա, *t.* ant.
Խառըշ, see **խարըշ**.
Խառըշպուռուռըշ *t.* ըլլալ, to be in confusion.
Խառըշտրկել or **խառմըշտրկել**, to put in confusion.
- Խառթալ խուշ**, see **խարթալ**.
Խառղա, *t.* crow, raven.
Խառմախառըշ, *t.* in great confusion.
Խառնաղսի or **խարնաթփի**, *t.* [belly-ache!] said in the way of reproof to one who teases another; change of the feathers of a bird.
Խառնուիլ, to be mingled confusedly together; to meddle.
Խառօշել, *v.* to snort; to eat greedily with a noise like that of a beast.
Խաս, *t.* fine, pure.
Խասապ, *t.* butcher.
Խասապա, *t.* town, large village.
Խասապխանա, *t.* slaughter-house.
Խասէմ, *t.* law officer who has charge of the division of inheritances.
Խասէկէթ *t.* ընել, to annoy.
Խասըխ, *t.* loins, groin.
Խասիէթլի, *t.* useful.
Խասիմ, *t.* opponent; enemy.
Խասիս, *t.* covetous, parsimonious.

Խասիտ or էն խաստէն ,
purposely, on purpose.

Խասիաթի t. կենալ , to be
still , to hush.

Խամիշ t. ընել , to plait,
to tuck [a garment].

Խանախ , t. rim, [as of a
sieve].

Խանի , t. galbanum .

Խափեար or խափար , t.
caviare .

Խափ , t. strong, firm .

Խափւ t. ընել , to make a
contract .

Խափող , see խաւող .

Խափուխ , t. sort of turban .

Խափուխ սալամիշ t. ընել ,
to assent hypocritically,
to flatter .

Խատտ , t. trial, trouble .

Խատայիֆ , t. cadaif , pre-
paration of a batter pas-
sed through a cullender
upon a griddle, and so
baked in fibres .

Խատայէլա սանտրղը , t. dis-
tress fund, [made up by
the Jews to pay fines
to the government].

Խատեկ , t. խատեակ ,
cotton stuff .

Խատէջ , t. cup .

Խատէջքեար , t. cup-bearer .

Խատէմ , t. foot ; good
fortune .

Խատէմիտի , t. fortunate .

Խատր or խատի , t. judge,
Cadi .

Խատրմ , t. eunuch .

Խատրն , see խաթուն .

Խատիր , t. strong, able .

Խատիֆէ , t. velvet ; a
kind of flower .

Խատուտիկ , spotted, speck-
led .

Խատր , t. ability .

Խարա , t. black ; also i.
q. խառա .

Խարազա , t. a stone, said to
be found in the gall of a
cow, used as a medi-
cine .

Խարախաշ see գարա-
գաշ .

Խարախօնճօղ , t. fairy ,
phantom .

Խարակէօղ , t. black-eyed ;
a kind of fish ; puppet-
show ; Turkish zany .

Խարաճ , t. capitation-tax .

Խարաճա , t. blackish .

Խարաճճի , t. collector of
the capitation-tax .

Խարապ , t. ruined, in
ruins .

Խարապա , t. ruin .

Խարապաթմախ , t. corio-
rant .

Խարա սէվտա , t. melan-
choly .

Խարար , t. sack [made of
hair cloth].

- Խարար** *t.* տալ, to appoint.
Խարարթմիշ *t.* ընել, to
 darken.
Խարարմիշ ըլլալ, to be-
 come dark or dim.
Խարբուզ, *t.* watermelon.
Խարէզ *t.* պահել, to hold
 a grudge.
Խարէմֆիլ, *t.* pink ;
 clove.
Խարէր, *t.* sufficient ;
 middling ; proper mea-
 sure or amount.
Խարբշ, *t.* a span.
Խարթ, *t.* tough, old
 [meat or vegetables.]
Խարթալ, *t.* eagle.
Խարթլանմիշ *t.* ըլլալ to be
 old and tough.
Խարիպ or **ղարիպ**, *t.* stran-
 ger ; poor, pitiable ;
խարիպ իյիտ, poor.
Խարխըծին or **խարխզին**,
 see *խարխըտախ*.
Խարկել, to roast :
Խարճ, *t.* expenses ; trim-
 mings [of a garment].
Խարճ ընել or **խարճել**, *t.*
 to expend money.
Խարճլբա, *t.* money for
 current expenses.
Խարջըբա, *t.* contrariety ;
 answer ; response in
 singing.
Խարտալ, *t.* remnant.
Խարտալիակ, *և.* *խարտա-*
- փիլակ*, one who presents
 a candidate for ordina-
 tion.
Խարտուք, filings.
Խաւ, *t.* tinder ; nap of
 cloth.
Խաւալ, *t.* shepherd's
 pipe, flute.
Խաւախ, *t.* poplar.
Խաւանօզ, *t.* earthen jar.
Խաւարեցընել, to darken.
Խաւարում, darkness ;
 darkening.
Խաւէզա, *t.* hat of the
 Jews.
Խաիծ, sort of porridge.
Խալ ընել, see *խալլ*
ընել.
Խալը *t.* having a nap
 [spoken of cloth].
Խալլու, *t.* sort of towel
 with a long nap.
Խաղա, *t.* quarrel.
Խաւող *և.* *խաղող*, grape.
Խաւողկութ or **խաւողկիթ**,
p. vintage.
Խաւուխ, see *խալուխ*.
Խաւուն, *t.* muskmelon.
Խաւուրմա, *t.* fried meat.
Խաւուրմիշ *t.* ընել, to fry,
 to roast in a pan, [as
 coffee].
Խաւրել, to send.
Խափածմիշ *t.* ընել, to
 shut up, to cover up.
Խափախ, *t.* cover.

Խափամաճի , *t.* dealer in ready made clothing .

Խափան , *t.* mouse-trap .

Խափանձա , *t.* trap for birds .

Խափանմիջ *t.* ըլլալ , to retire ; to prostrate one's self .

Խափլամա , *t.* covering for the surface of any thing ; veneering .

Խափլամիջ *t.* ընել , to cover ; to venerate .

Խափլան , *t.* leopard .

Խափլըձա , *t.* hot spring .

Խափխափիլ , *t.* suddenly .

Խափմիջ *t.* ընել , to snatch .

Խափուճի պաշը , *t.* chief porter of the palace ; high chamberlain .

Խափուռան փաշա , *t.* Admiral .

Խափտան , *t.* captain [of a vessel] .

Խաֆա , *t.* scull .

Խաֆատար , *t.* companion, intimate friend .

Խաֆաֆ , *t.* shoe-merchant .

Խաֆէս , *t.* cage ; lattice .

Խաֆիլ , *t.* suddenly, unawares .

Խաֆիֆ , *t.* light, (not heavy) .

Խաֆտան , *t.* robe of office .

Խելառ , *t.* silly, idiot .

Խելացի , prudent, intelligent .

Խելաց տէր , intelligent .

Խելըռիլ , to lose one's reason .

Խել մը , a while ; some .

Խելք կտրելու , probable, supposable .

Խելքը գլուխը գալ , to come to one's self .

Խելքը պակաս , deficient in intellect, half-witted .

Խելքք , (lit. prudent) , quiet, well-behaved .

Խելքքնալ , to become prudent ; to behave properly .

Խելքքընել , to make prudent, &c .

Խեղճ , poor, pitiable ; Խեղճ ընկնիլ , to become miserable ; Խեղճ ողորմելի , poor miserable fellow .

Խենթ , fool, idiot .

Խենթենալ , to become foolish, crazy ; [met.] to be astounded .

Խենթեցընել , to craze .

Խենթուխելառ , or Խենթու մենթ , crazy, very foolish (spoken of conduct or language , &c .)

Խենթուկ , somewhat crazed, half crazed, childish .

Խև , i. q. **խենթ** .
Խենալ , i. q. **խենթենալ** .
Խզախ , *t.* sledge .
Խզամուխ , *t.* measles .
Խզըճըխ , *t.* cornel, corne-
 lian cherry .
Խզըլպաշ , *t.* Persian .
Խզլար աղասը , *t.* chief eu-
 nuch .
Խզըն , *t.* hot ; excited .
Խզմէթ *t.* ընել , to serve,
 to do work .
Խզմէթքեար , *t.* servant .
Խզմիշ *t.* ըլսալ , to be heat-
 ed ; to be excited .
Խզտել , to tear .
Խզտըրմիշ *t.* ընել , to
 heat ; to enrage .
Խէժոտել , to smear with
 gum .
Խէյազիլ , *t.* puppet-show .
Խէյալ , *t.* phantom .
Խէնսէկ , *t.* ditch .
Խէր , *t.* goodness, good
 deed ; **Խէր է** , is all
 well ? **Խէր է գալո** , is all
 well in respect to your
 coming ?
Խըզ , *t.* strength ; im-
 petuosity .
Խըթ or **ղըթ** , *t.* rare ;
adv. scarcely .
Խըթլըխ , *t.* famine .
Խըլըխ , or **խըլըխ** , *t.* garb,
 exterior .
Խըլըճ , see **խըլըճ** .

Խըլըֆ , or **խըլֆ** , *t.* case,
 sheath .
Խըղըլճըմ or **խըլըլճըմ** , *t.*
 spark (of fire) .
Խըմխըմ , *t.* nasally,
 through the nose .
Խըյամէթ , *t.* tumult ; the
 day of judgment .
Խըյաս *t.* ընել , to con-
 jecture .
Խըյար , *t.* cucumber ;
խըյար թուռչուսու ,
 pickled cucumbers .
Խըյարշէմպէ , *t.* cassia
 fruit .
Խըյաֆէթ , *t.* garb .
Խըյը , *t.* bank, shore .
Խըյը սրայ *t.* երթալ , to
 coast, to sail along near
 the shore .
Խըյմա , *t.* քաշել , to
 mince (meat) .
Խըյմէթ , *t.* price, value ;
խըյմէթը գիտնալ , to
 know the value, to es-
 timate correctly .
Խըյմիշ *t.* ընել , not to
 spare, to let go, to neg-
 lect, not to pity .
Խըն , *t.* sheath, scabbard .
Խըշ (**ձան**) , whizzing
 sound .
Խըշըռ խըշըռ ձան , rustling
 sound .
Խըշխըշալ , to be annoyed,
 distressed .

Խըշխըշցընել , to annoy,
to give pain.

Խըշմ , *t.* anger, rage.

Խըչ , *t.* quarter-deck.

Խըպէ or Խպէ , *t.* the
south.

Խըռ *t.* մօրօք or Խըռ *t.* մօ-
րուք , gray-bearded.

Խըռ *t.* անդ , desolate
place.

Խըռը , *t.* good, faultless.

Խըրմ or Խըմ , *t.* a rela-
tive.

Խըսիր , *t.* a mat.

Խըսխանձ , *t.* jealous :

Խըսիրըբախ *t.* կապել , to
bind firmly and tightly.

Խըսմթ , *t.* luck, fortune.

Խըրմըղ , *t.* crimson.

Խըլըլճըխ , *t.* curls.

Խըլըլախ , *t.* much twisted,
tightly twisted.

Խըփրո Խըփրո *t.* եփիլ , to
simmer.

Խժըռալ or Խժռալ , to
hiss, to buzz.

Խժռոտիլ , *p.* to be or be-
come hoarse.

Խիարշէմպէ , see Խըյար-
շէմպէ .

Խլաւուղ , *t.* guide.

Խլէղ , green lizard.

Խլըխ , see Խըլըխ .

Խլըձ , *t.* sword.

Խլըձձի , *t.* sword-maker.

Խլըձ պալըղի , *t.* sword fish .

Խլընմիշ , *t.* ըլլալ , to ca-
jole.

Խլլէք or Խլլիք , mucus .

Խլլոտ , snotty .

Խլխլած or Խլխլած , going
to ruin, dilapidated .

Խլխլիլ , to go to ruin,
become dilapidated .

Խլնալ , *a.* Խլածալ , to be
deaf .

Խլշըխ , *t.* beard of wheat.

Խլօպուղ , snow-ball flow-
er .

Խխմիլ , *a.* Խտտմիլ , to be
wet .

Խխում , wet, soaked .

Խծիպ , hem .

Խծկել , *a.* Խցանել , to stop
up .

Խծկուք or Խցկուք , stopple .

Խղդել , *a.* Խեղդել , to
choke, strangle .

Խղձալ , to pity .

Խղձուկ , pitiable .

Խման , drunkard .

Խմել , to drink .

Խմելիք , a drink .

Խմըլտաթմիշ *t.* ընել , to
shake, to agitate .

Խմըշել , not to pity, not
to spare .

Խմցընել , to give to drink .

Խնդում , see Խնտում .

Խնծորխոտ , *p.* camomile .

Խնձախընձ , *t.* crowded to-
gether .

Խննափ, *t.* twine.
Խնչել, *a.* բռնչել, to blow the nose.
Խնտալ, *v. a.* խնդալ, to rejoice; to laugh; to make sport of.
Խնտում, pleasure excursion.
Խշա, *t.* winter-quarters; barracks.
Խշամիշ *t.* ընել, to pass the winter, to winter.
Խշտալ or **խշրտալ**, to rustle.
Խոժոռցընել, to vex, to anger.
Խոլոռ աջօք or **խոլոռ խոլոռ**, askance.
Խոնձեցընել, *a.* խոնջեցուցանել, *p. v.* see **չոգնեցընել**.
Խոշորնալ, *a.* խոշորանալ, to become stout.
Խոռ, hollow, excavated.
Խոռ, *t.* low, worthless.
Խոստովանանք, confession.
Խոստովանցընել, *a.* խոստովանեցուցանել, to confess, to receive a confession (as a priest).
Խովուխ, *t.* hollow.
Խորդել, *p.* to arrange, put in order.
Խորթ հար, step-father; **խորթ մար**, step-mother; **խորթ որդի**, step-son;

խորթ աղջիկ, step-daughter.
Խորուկ or **խորունկ**, deep; difficult to be understood; **խորուկ մտնալ**, to think deeply, to reflect consider, well.
Խորվել, *a.* **խորովել**, to roast.
Խորտուբորտ, *a.* **խորտաբորտ**, uneven, rugged.
Խուզի, *t.* lamb.
Խուզուք, shearings, remnants sheared off.
Խուժի, *t.* box, drum (for figs); **խուժի պալը**, *t.* honey in the comb, (from its being sold in drums).
Խուժնի, *t.* sort of stuff made of silk and cotton.
Խուլ, [as in *a.* deaf; also] *a.* **խոյլ**, schirrus, goitre.
Խուլած, *t.* fathom.
Խուլէ, *t.* tower, castle; villa.
Խուլինճ, *t.* pain in the shoulders and back.
Խուլիպէ, *t.* cabin, shed, **խաձնի**.
Խուլանմիշ *t.* **ըլալ**, to use.
Խուլուխ, *t.* guards, corps of guards; guard-house.

խուլնալ , to become deaf.
խուլուճուկ , *p.* snail.
խուլի , *t.* handle.
խուխու , see *գուգու*.
խում , drink (subst.) as *կերուխում* , eating and drinking.
խում or *ղում* , *t.* sand ; *խում սահաթը* , hour-glass.
խումանիա or *խումանեա* , *t.* provisions for a journey.
խումաշ or *ղումաշ* , *t.* stuffs, (silk or cotton).
խումար , *t.* game of chance.
խումարագալ , gambler.
խումշուխ , *t.* sandy place.
խումպարա , *t.* bomb-shell ; sort of toy .
խումպէթ , *t. a.* *գմբէթ* , dome.
խումսալ , *t.* sand-bank.
խումրալ , *t.* light yellow, flaxen .
խումրի , *t.* turtle-dove.
խույ , *t.* disposition, temperament ; lunacy.
խույումճի , *t.* jeweller .
խույսուզ , *t.* ill-tempered, unsociable .
խույրուխ , *t.* tail.
խունի , *t.* tunnel .
խունչակ , *p.* scare-crow .
խունտախ , *t.* swaddling-

clothes ; rags enclosing brimstone, &c. used by incendiaries for setting fire to houses.
խունտուզ or *ղունտուզ* *t.* beaver.
խունտուրա , *t.* shoe .
խուշ , *t.* bird ; *խուշ թիւլիւ* , feathers ; (as an adj.) feather, made of feathers .
խուշանմիշ *t.* *ըլլալ* , to be girded with a towel or apron ; to be girded with a sword, to have one's sword on .
խուշուխ , *t.* forenoon ; middle part of the forenoon .
խուշպալ , *t.* bird-catcher.
խուպաթ , *t.* rustic, clownish .
խուպուռ , *t.* case (as for a roll &c.) ; holster .
խուպպէ , see *խումպէթ* .
խուռմիշ *t.* *ընել* , to wind up (a clock) ; to set (a trap &c.) ; to draw (a bow) ; to plot .
խուռնա , *t.* trough, washing-stone .
խուռուրիշ *t.* *ըլլալ* , Passive of *խուռմիշ* *ընել* ; to be supercilious .
խուռուրու , *t.* prepared, ready .

- ԽՈՒՈՒՄ՝** or **խՈՒՐՈՒՄ՝** , **ԽՈՒՐՍԱՆՈՒ** , *t.* corsair, pirate.
t. structure ; soot.
ԽՈՒՈՒՆՉ , **խՈՒՐՈՆՉ** or **ՉՈՒՐՈՆՉ** , *t.* a piastre.
ԽՈՒՍՈՒՐ , *t.* half-finished ; remnant ; change (of a piece of money).
ԽՈՒՎԷԹ , *t.* power, strength.
ԽՈՒՍՈՒՂ , *t.* mad, rabid.
ԽՈՒՍՈՒՐՄԻՉ *t.* ըլլալ , to go mad .
ԽՈՒՍՏՐԷԹ , *t.* strength .
ԽՈՒՍՏՐԷԹ ՏԷՎՍԱՐ , *t.* manna .
ԽՈՒՐԱՆ or **խՈՒՈՒՆ** , *t.* the Coran .
ԽՈՒՐՄԱ , *t.* date, fruit of the palm tree .
ԽՈՒՐՉԻՆ , *t.* lead (metal) ; ball, bullet ; lead pencil .
ԽՈՒՐԿԱՂԻ , *t.* frog .
ԽՈՒՐԿԱՆ , *t.* offering, sacrifice .
ԽՈՒՐԿԱՆ ԿԱՅՐԱՄՈՐ , *t.* a festival of the Moham-medans, the Corban bairam .
ԽՈՒՐԿԷԹ or **խՈՒՐԿԷԹԻԽ** , *t.* a foreign land ; absence from one's native land .
ԽՈՒՐՍ , *t.* fine, pure ; a sort of perfume .
ԽՈՒՐՍԱԽ , *t.* crop of a bird .
ԽՈՒՐՄԱՆՈՒ , *t.* corsair, pirate .
ԽՈՒՐՄ or **ՉՈՒՐՄ** , *t.* wolf ; **ՉՈՒՐՄ ՏԱԼ** , sitting hen .
ԽՈՒՐՄՈՒԽԱՉ [*t.* ըլլալ , to be crushed or dashed to pieces .
ԽՈՒՓ ԸՍԵԼ , to say by heart .
ԽԱՅՐԼԻԿ , hobgoblin ; nightmare, incubus .
ԽԱԿՆԻԼ , *v.* to be ashamed .
ԽՈՒՎ , *t.* thin, lean .
ԽՈՒՎՂԸ , *t.* chilly dampness .
ԽՈՒՆԱԿ , to become thin, lean .
ԽՈՒՍՅՐՆԵԼ , *t.* to make thin, lean .
ԽՈՒՆ , *p.* mustard seed .
ԽՈՐԼՈՅ ՏԱՆԵԼ , to snore .
ԽՈՒԹԼԻՒ , *t.* wind-pipe .
ԽՈՒՆԱՂՈՃ , *t.* the swallow .
ԽՈՒՄ or **ԽՐԻՄ** , *t.* sort of coarse garment .
ԽՈՒՐՐ , *t.* disturbance, confusion .
ԽՈՒԿԱԿ , to snore .
ԽՈՂՈՆ , *t.* slaughter, carnage .
ԽՈՄՐՂ , *t.* crimson .
ԽՈՈՎ ԿԵՆԱԿ , to be on ill terms .
ԽՈՒՂԱ , *p.* skin used for holding wine, oil, &c .
ԽՈՒԿԱ , *t.* vessel made of

leather used for carrying water.
 Խոռպած, *t.* cow-hide whip.
 Խոռփմիչ *t.* ընել, to shear.
 Խոփիլ, to become decrepit.
 Խսած, *t.* pincers for working wire.
 Խարր, *t.* barren (woman) &c.
 Խախանմիչ *t.* ըլլալ, to be jealous.
 Խարախ, *t.* a mare.
 Խտար or Խատար, *t.* quantity.
 Խտղրանել, *v. a.* Խտտղել, to tickle.
 Խրխալախ, *t.* centipede.
 Խրկել or Ղրկել, *a.* յղել, to send.
 Խրմըզ, see Խռմըզ.
 Խրտան, *p.* timid.
 Խրտեցրնել, to frighten.
 Խփտի, Copt.
 Խո', *p.* aha! indeed!
 Խոզալախ, *t.* nut of the cypress-tree.
 Խոթել or Խոթել, to insert, to put in.
 Խօլ, *t.* guard; Խօլ տէմբրի, bars of a door.
 Խօլայ, *t. adj.* easy; *adv.* easily; *subst. t.* facility, means.
 Խօլայցրնել, *t.* to facilitate.
 Խօլան, *t.* girth.

Խօլթուխ, *t.* arm-pit; *vulg.* bar-room; Խօլթուխը զարնել, to take under one's arm.
 Խօյօջխա, *t.* sitting hen.
 Խօճա, *t.* large; old; great, rich; teacher.
 Խօճա եկմիչի, *t.* fruit of the arbutus.
 Խօճաման, *t.* large; old.
 Խօմչի, *t.* neighbor.
 Խօյի, *t.* dark, deep (spoken of colours).
 Խօյին, *t.* a sheep.
 Խօյուլմիչ *t.* ըլլալ, to rush upon; to gaze at.
 Խօյուն ճէպի, *t.* pocket in the bosom.
 Խօնախ, *t.* lodging place; mansion.
 Խօնախ *t.* տալ, to lodge.
 Խօնճա or Ղօնճա, *t.* a bud.
 Խօնճան, *p.* strings of trousers or drawers passed through a hem and tied round the waist.
 Խօնմիչ *t.* ըլլալ, to lodge; (of birds) to light.
 Խօնուշմիչ *t.* ըլլալ, to have intercourse.
 Խօշ, *t.* agreeable; (as an expletive) well.
 Խօշամէտի *t.* Խօսիլ, to flatter.
 Խօշաֆ, Խօշալ, or Խօ-

- շապ , *t.* raisins or other fruit soaked (and spiced) to be eaten.
- խօշգիշի , *t.* flatterer.
- խօշիթ or խօշութ *t.* բլլալ , to be content.
- խօշպէշ *t.* ընել , to make inquiries after one's health and welfare, to pass the usual compliments of meeting.
- խօշտուրմիշ *t.* ընել , to cause to run, to drive to harness.
- խօջ or ղօջ , *t.* a ram.
- խօջու , *t.* carriage.
- խօռթլամիշ *t.* ընել or խօռթլանմիշ *t.* բլլալ , *p.* to appear as a ghost, (spoken of a dead person).
- խօռթում or խօրթում , *t.* proboscis (of an elephant); water-spout.
- խօռխուլուխ , *t.* railing, round a terrace, &c.)
- խօռուխ , *t.* unripe grapes.
- խօսեցընել , to cause to speak; to make (a bird) sing.
- խօսիլն իբէն or խօսիլնիսի , while speaking.
- խօսխօճա , *t.* large, full-grown.
- խօստուկ , colic. .
- խօսք անցընել Տէկոմ ին , to persuade.
- խօսք բանել or մանել , to do as one is bid.
- խօսք նետել , to speak improperly (esp. to a female); to wound one's feelings.
- խօսք տալ , to promise.
- խօփա or ղօփա , *t.* bucket; pail.
- խօփալամիշ *t.* ընել , to pursue, to chase.
- խօրաթել , to converse.
- խօրասան , *t.* brick-dust.
- խօրեաթ , *t.* rustic.
- խօրօզ , *t.* cock.
- խօրօզախրլլը , *t.* silly fellow.
- խօրօզլանմիշ *t.* բլլալ , to be supercilious, to behave haughtily.
- խօրօզխօս , cock-crowing.
- խօփճա or ղօփճա , *t.* button, hook, clasp.

Ն

- Նաթել , *a.* ծագել , to shine forth, to dawn, (of the sun) to rise.
- Նաթրին , *a.* ծոթրին , thyme .
- Նալել , *a.* ծալել , to fold up .
- Նալծու , *p.* a kind of pastry, *i. q.* խաթմէր .
- Նախել , to sell ; ծախել զլարդը , to get rid of one by a trick .
- Նախու , for sale ; ծախու առնել , to buy .
- Նածկոց , cover, covering .
- Նածուկ նայիլ , to look slyly, to peep .
- Նածք , see ծածկոց .
- Նակ աչք or աչքը ծակ , greedy, insatiable .
- Նակ պողազ , *i.* gluttonous .
- Նակ ծակ , full of holes .
- Նակծկել , to make many holes .
- Նակուծուկ , holes and crevices .
- Նաղիկ հանել , to have the small pox .
- Նաղկեցրնել , *a.* ծաղկեցուցանել , to cause to flourish, to promote .
- Նաղկնոց , *a.* ծաղկոց , flower-garden ; flower-bed .
- Նաղր ըլլալ , to be mocked, ridiculed, ծաղր ընել , to mock, ridicule .
- Նամ ծմել խօսք , to chew one's words, to talk with hesitancy .
- Նանար , *a.* ծանր , heavy .
- Նառզարդար , palm-sunday .
- Նար , *a.* ծայր , extremity, edge .
- Նար տալ , to afford a clue ; to bud .
- Նարեցրնել , to cause thirst ; to deprive of drink .
- Նարւրնալ or ծարւիլ , to be thirsty .
- Նափ զարնել , to clap the hands .
- Նեծ ուտել , to be beaten .
- Նեծկուիլ , to contend with blows, to fight ; ծեծկուելով լալ , to beat one's self with grief .
- Նեծուփետ , a great beating .
- Նեղ , *a.* ծիղ , stalk of grain .
- Նետուկ , fly-dirt ; fly-blows .
- Նթռիլ or ծթռիլ , to become rancid .
- Նիծ , the breast ; ծիծ ու

- տել , to suckl ; (as an infant) ; ծիծ տալ , to suckle ; ծծէ կտրել , to wean .
- ՛Օհծաղցրնել , to cause laughter .
- ՛Օհծեռնիկ , *a.* ծիծառն , the swallow .
- ՛Օհրանի գօտի , rain-bow ,
- ՛Օհլծիւ ընել , to tear in pieces .
- ՛Օղիլ , to bud ; ծլիլ ծաղկիլ , to bud and blossom , [spoken figuratively] to grow and prosper .
- ՛Օծկան , suckling .
- ՛Օծմար , wet-nurse .
- ՛Օծցընել , to suckle .
- ՛Օնիլ , *a.* ծնանիլ , to bear [children] ; to be born .
- ՛Օոպը բռնել , to make sea-sick .
- ՛Օոցւոր , pregnant .
- ՛Օուլ , *a.* ծոյլ , lazy .
- ՛Օուլնալ , to become lazy .
- ՛Օուծ , marrow .
- ՛Օունկ չորել , to kneel .
- ՛Օուռ , crooked ; ծուռ աչքով նայիլ or ծուռ ծուռ նայիլ , to look askance .
- ՛Օուռուռմուռ , all crooked , very crooked .
- ՛Օուել , to tip , turn , bend over .
- ՛Օումուկել , to twist and bend much ; to rumple .
- ՛Օփծփալ , to be rippled , spoken of the surface of the waters .
- ՛Օօ' , ho ! halloo ! *addressed to a male* . See քա' .

Կ

- Կաղմուածք , structure ; composition .
- Կաթ , *a.* կաթն , milk .
- Կաթեղբար , or կաթնեղբար , foster-brother , nursed by the same nurse .
- Կաթեցընել , to drop [act.] , to cause to fall in drops .
- Կաթկթել , to drip , to run or fall in drops .
- Կալել , *p.* to shut .
- Կածառ , *a.* կայծառ , tongs .
- Կածկտալ , *v.* to lighten ; to emit sparks .
- Կածոռիկ , *p.* glow-worm ; pimple , pustule .
- Կածքար , *a.* կայծքար , flint ; carbuncle .
- Կակըզտալ or կակզտել , to lisp , to stammer .

- Լիակղընալ, *ա. կակղանալ*, to become soft ; to be softened in temper, humbled.
 Լիակղոցընել, to soften.
 Լիակղկիկ or կակղկեկ, rather soft, tender.
 Լիակող, *Վ. ա. կակուղ*, soft.
 Լիաղացընել, to make lame.
 Լիաղկնծել, *ա. կաղկանձել*, to howl, (as a dog or jackal).
 Լիաղպար, *Վ. ա. գաղափար*, model ; mould ; ingot.
 Լիամ, *ա. կամն*, threshing machine.
 Լիամաց, slowly and softly ; կամաց կամաց, very slowly and softly.
 Լիամացուկ, slow ; softly.
 Լիամենալ, *ա. կամիլ*, to wish.
 Լիամկար, slow, dull.
 Լիամնել, to thresh.
 Լիայ, there is.
 Լիայծակ, *ա. կայծակն*, lightening.
 Լիայնիլ, to stand.
 Լիանանչ, *ա. կանաչ*, green.
 Լիանանչ կարմիր, *թ. rain-bow*.
 Լիանգնեցընել, to set, cause to stand.
 Լիանգնուկ, standing.
 Լիանկ, *Վ. ա. գանկ*, scull.
 Լիանկ առնել, to stop.
 Լիանուխեկ, rather early.
 Լիանչել, *ա. կոչել*, to call.
 Ճիանչվաթել, to cry aloud.
 Լիապայ, capote, thick overcoat.
 Լիապկպել, *ա. կապկպել*, to tie with many cords, to tie over and over.
 Լիապոց, sheaf, bundle ; a dozen.
 Լիապուտ, *ա. կապոյտ*, blue.
 Լիապուտ աչուխ, blue-eyed.
 Լիապուտնալ, to become blue.
 Լիապրցախ, *Վ. ա. կապարցախ* caper-plant.
 Լիասկարմիր, deep crimson.
 Լիատղած, 'mad, rabid.
 Լիատղիլ, *ա. կատաղիլ*, to be mad.
 Լիար չբռնել, to be irremediable.
 Լիարագ, *ի. զ. թէրէ եաղը*, butter made by working cream (not by churning).
 Լիարգաւորցու, one who is intended for the church, a clergyman elect.
 Լիարգել, to give in marriage.
 Լիարգուիլ, to be married.
 Լիարենալ, to be able.
 Լիարծրընալ, to become hard.

- Կարկտան**, *a.* կարկատան, patch.
Կարկտել or *p.* կարկտնել, to patch.
Կարկտուք, patch-work; what needs patching.
Կարճեցրնել or կարճըցընել, to shorten.
Կարճրկեկ, somewhat short.
Կարճըճուկ, very short.
Կարճընալ, to become short.
Կարմրուկ, reddish.
Կարմրուկիլ, to redden, to blush.
Կարմրըցնել, to colour red.
Կարմունճ, *p. a.* կամուրջ, bridge.
Կարպետ, carpet.
Կարօտը առնել, to satisfy one's longing (esp. by seeing a friend after absence).
Կարօտնալ, to be anxious (to see a friend).
Կեանքս ալիք, *t.* sometimes.
Կեղևել, *a.* կեղևել, to peel, take off the skin or rind.
Կեճեպ, *v.* skin, rind.
Կենալ, to stay; to be; to reside; to live, to be alive.
Կենդանացրնել, to bring to life.
Կեչաղակ or *v.* կեչեղակ, *a.* կաչաղակ, magpie.
Կեռալ, to be itchy.
Կեռիք, tusks; teeth of wild beasts.
Կեսուր, *a.* սկեսուր, mother-in-law, husband's mother.
Կեսրար or կեսրայր, *a.* սկեսրայր, father-in-law.
Կերուխում, banquet; pic-nic.
Կերպ կերպ, in various ways.
Կերցընել, to feed; կաշառ կերցընել, to bribe.
Կեցիր բարով or կեցիք բարով, farewell! (salutation given by the one who departs).
Կէօզէթմիշ *t.* ընել or կէօզէթմիշ *t.* ընել, to take care of, provide for; to expect.
Կէօզիւնտէքի, *t.* a disease in the eye of a horse.
Կէօզէմէ, *t.* sort of cake prepared with oil, and sometimes with eggs.
Կէօզմիշ *t.* ընել, to look out for, to expect; to spy out.
Կէօզիւկ, *t.* spectacles.
Կէօզճի, *t.* watchman; spy.

Կզկզալ , to vacillate, to stagger, to stammer.
Կզկտիլ , to hide one's head, to withdraw.
Կէզինսփիշ *տ. ըլլալ* , to walk about.
Կէյինսճիկ , *տ. weasel.*
Կէլիշի կիւզէլ , *տ. at hazard.*
Կէլիւր , *տ. revenue.*
Կէլլկերի , *տ. a sort of hoe.*
Կէճէ գուշու , *տ. bat.*
Կէճէկիկ , *տ. night-clothes ; night-cap.*
Կէճտէնկէճ , *տ. very late.*
Կէճ , *տ. bridle.*
Կէճի , *տ. ship.*
Կէճիճի , *տ. sailor.*
Կէյիկ or **կէյիք** , deer ; rein-deer.
Կէյիւրփիշ *տ. ընել* , to e-ruct.
Կէնէ' , *տ. dog-fly.*
Կէնէ , *տ. again.*
Կէնկզ or **կէյնզ** , *տ. opening by which the nostrils enter the throat.*
Կէնճ , *տ. youth, young.*
Կէշինսմէ , *տ. wealth, property ; deportment.*
Կէշինսփիշ *տ. ըլլալ* , to have intercourse ; to get a livelihood.

Կէշիտ , *տ. passage, incli dent ; ford*
Կէշմէ , *տ. splicing ; spliced pipe ; backbiting.*
Կէպէ , *տ. pregnant.*
Կէս բերան or **կէս բերնէ** , *insincerely, not heartily.*
Կէս գիշեր , *midnight ; կէս գիշերուն* , *at midnight.*
Կէս մը , *partly, by halves ; one half.*
Կէս օրուան հաց ուտել , *to dine.*
Կէվէզէ , *տ. talkative.*
Կէվրէկ , *տ. a kind of cake ; adj. brittle.*
Կէտիկ , *տ. out of shape, having a corner cut off ; (a house or shop) the ground of which does not belong to the owner of the building ; privilege of a trade, membership of a guild.*
Կէրիզ , *տ. sewer, drain.*
Կէրիլմիշ *տ. ըլլալ* , to stretch one's self.
Կէրփիշ *տ. ընել* , to stretch.
Կէրտան , *տ. neck (in front).*
Կէրտանըլիս , *տ. necklace.*
Կէրտէկ , *տ. nuptial chamber ; nuptial couch.*

N. B. The words *կեզէթլէմիշ* , *կեզինստէրի* , *կեզլէմէ* , *կեզլէմիշ* , *կեզլիւք* and *կեզճի* , which belong here, were inserted by mistake at the bottom of the preceding page.

- Կէօզպայիճի , *t.* juggler.
 Կէօթիւրիւ պազար , *t.*
 lumping bargain.
 Կէօլ , *t.* lake, pond.
 Կէօճիւ , *t.* harness of a
 loom.
 Կէօմէճ պալլը , see Կիւմէճ
 պալլը .
 Կէօմրիւկ , *t.* custom-house;
 customs.
 Կէօմրիւկճի , *t.* custom-
 house officer.
 Կէօյաքի or Կէօյէքի , *t.* as it
 were.
 Կէօնտէրի *t.* երթալ , to ac-
 company one who is
 starting on a journey.
 Կէօչ , *t.* ընկլ , to migrate ;
 to remove.
 Կէօպէկ , *t.* navel ; degree
 of affinity.
 Կէօստէրիչլի , *t.* comely ,
 good looking.
 Կէօվէճ , *t.* earthen pot.
 Կէօվէրթէ , *t.* deck of a
 ship.
 Կէօվէրճին , *t.* pigeon.
 Կէօվէրչիլէ , *t.* saltpetre.
 Կէօվէրսէ , *t.* metallic drops.
 Կէօվտէ , *t.* body.
 Կէօվտէլի , *t.* large-bodied ,
 stout.
 Կէօրէ , *t.* according to .
 Կէօք եախուտ , *t.* jacinth .
 Կէօքս , *t.* breast.
 Կիթան , milker ; (spoken
 of a cow, sheep, &c.)
 giving much milk.
 Կիթել , to win (in play) ;
 . Կիթուիլ , to lose.
 Կիթսայ , *p.* a cup.
 Կիթտիքճէ , *t.* in going ;
 as time passes on .
 Կիլպպտան , *t.* gold or sil-
 ver thread.
 Կիլիկ or Կլիկ , *p.* bread-
 cake.
 Կիճ , *p.* sting of a bee.
 Կիյտիրմէ , *t.* set, enchas-
 ed ; fitted .
 Կիչեք , see Կչեք .
 Կիւյ , joined .
 Կիսել , to halve, to divide
 into halves.
 Կիսկատար , half finished.
 Կիսուակէս , half and half .
 Կիտէրէք , see Կիթտիքճէ .
 Կիրակի , *a.* Կիւրակէ , the
 Lord's day .
 Կիրակմուտք , *a.* Կիրակա-
 մուտ , eve of the Lord's
 day, Saturday evening .
 Կիրիշիշ *t.* ըլլալ , to enter
 upon, to go about ; to
 treat familiarly .
 Կիրտապ , *t.* vortex, whirl-
 pool ; labyrinth .
 Կիւշ , *t.* autumn .
 Կիւլ , *t.* a rose .
 Կիւլէշ *t.* բռնել , to en-
 gage in boxing .
 Կիւլէ , *t.* cannon-ball .

Կիւրկիւրիւ , *t.* rose-coloured.

Կիւրպարեամբ , *t.* Pentecost.

Կիւրպէշէքէր , *t.* conserve of roses.

Կիւրսիւի or կիւրսույու , *t.* rose-water.

Կիւճ , *t.* difficult ; *subst.* force.

Կիւճէնմիշ *t.* ըլլալ , to be annoyed by severity.

Կիւճը *t.* գալ , to appear severe, to annoy by severity.

Կիւճիւէն or կիւճալիւ , *t.* scarcely, with difficulty.

Կիւմէճ պալը , *t.* honey in the comb.

Կիւմպ կիւմպ , *t.* ձան, tinkling or hollow sound, as of a kettle struck, or of the voice echoed from an empty vessel.

Կիւմպիւն կիւմպիւն , *t.* thundering, loud.

Կիւյուժ or կիւկիւժ , *t.* a copper vessel broad at the bottom and narrow at the top.

Կիւն պաթըր , *t.* sun-set ; կիւն պաթըր , western breeze, evening breeze ; կիւն սողուում , sun-rise ; east ; east wind.

Կիւնաճ , *t.* sin.

Կիւնէշլիք , *t.* sunny place

Կիւնաշլիք , *t.* daily ; day's wages ; day's work.

Կիւպրէ , *t.* manure.

Կիւռ , *t.* excessive.

Կիւռլէմիշ *t.* ընել , to thunder.

Կիւռիւլ կիւռիւլ , see կիւմպիւն կիւմպիւն.

Կիւռիւլթիւ , *t.* noise ; alarm, confusion.

Կիւվէ , *t.* moth.

Կիւվէղ , *t.* crimson.

Կիւվէճ , see կէօվէճ.

Կիւվէնմիշ *t.* ըլլալ , to rely upon, to trust in.

Կիւվէրճիւ , see կէօվէրճիւ.

Կիւրէ , *t.* shy.

Կիւրկէն աղաճը , *t.* sort of poplar.

Կիւրճի , *t.* Georgian.

Կլայել , pewter.

Կլապտոն , see կիւպտոն

Կլիկ , see կիլիկ.

Կլիւլ , to swallow.

Կլոր or կլոր , round.

Կլորել , *v.* to roll (առ)

Կիւկիւսղ , to be sickly, feeble.

Կծել , *p.* to bite.

Կծկալ , *v.* *a.* կրծկալ , a pron, bib.

Կծկալիւ , *v.* կծկիւլ , to

- crouch, to draw one's-self into a small compass.
- Կկզիլ**, *p.* or *կկուզ ընել*, to squat.
- Կղպաք**, *v.* *կուպղ*, a lock.
- Կղպել**, to lock.
- Կճել**, to sting.
- Կճեպ**, rind, peel.
- Կճըռ կճըռ ընել**, *կճռտալ* or *կճռտել*, to grate the teeth.
- Կժկժալ**, to read stammeringly.
- Կնիկ**, *a.* *կին*, woman; wife.
- Կնունք**, baptism.
- Կնտել**, to shear (sheep); to mould (bread into loaves).
- Կնքահայր**, *a.* *կնքահայր*, god-father.
- Կնքամայր**, *a.* *կնքամայր*, god-mother.
- Կնքտիք**, *plur.* women.
- Կնքտուք**, entertainment given at a baptism.
- Կշառել**, *a.* *կշռել*, to weigh.
- Կշեռք** or *կշառք*, balances.
- Կշտանալ**, to be satisfied (with food).
- Կշտացրնել**, to satisfy (with food).
- Կոթ**, handle; stem of fruit.
- Կոխել**, as in *a.* to press; to tread; also to print; *ձութը կոխեց*, it became dark.
- Կոխկուտել**, to press, as grapes.
- Կոկով**, testicles.
- Կողոպուրտ**, plunder; the clothes of a deceased person, given to the priest.
- Կողք**, cover of a book; case for a book.
- Կոճ**, *p.* *a.* *կոճղ*, block, stump.
- Կոնտակ**, *a.* *կոնդակ*, bull, brief, decree.
- Կոշկոռ**, *a.* *կոշտ*, callosity.
- Կոշտ**, clownish.
- Կոպ**, eyelid.
- Կոպիտ**, course, clownish.
- Կոպիտնալ** or *կոպրտնալ*, to become clownish.
- Կոպլոտակ**, *p.* entrails used for stuffing with meat.
- Կոտորում**, *a.* *կոտորումն*, slaughter, carnage.
- Կոտրել**, *a.* *կոտորել*, to break; to destroy; *Եւհաննանունը կոտրել*, to defame.
- Կոտր ընկնիլ**, *p.* to fail, become bankrupt.
- Կոտրտել**, to cut or break in pieces.

- Կտարտուիլ, *met.* to walk or speak affectedly.
- Կորեկ, *a.* կորեակ, millet.
- Կորիլ or կորսուիլ, to be lost; to perish.
- Կործեւ, *p.* to empty from one vessel into another.
- Կորսընցընեւ, to lose; to destroy.
- Կուշ, hump; hump-backed.
- Կուշ, *a.* ողկոյշ, bunch of grapes.
- Կուլ տալ, to swallow down.
- Կուկուշ ընեւ, see կկուշ ընեւ.
- Կուժ, *p.* *a.* ուժայ, a swallow, a gulp.
- Կուշտ, near, by.
- Կուշտ, full, satisfied with food; կուշտ ուտեւ, to eat to the full.
- Կուռձի, see կիւրձի.
- Կուռտ, *p.* castrated.
- Կուս, *v.* *a.* կոյս, virgin; nun.
- Կուտ, stone (of fruit); seed (of grapes).
- Կուր, *a.* կոյր, blind.
- Կուրացընեւ, to make blind.
- Կուրնալ, to become blind.
- Կպշիլ, to be fastened together, to be attached.
- Կպցընեւ, to fasten together, attach; to slap, strike.
- Կուահեւ, to perceive.
- Կեւ, *p.* to cram, to stuff.
- Կութալ, to cluck.
- Կութընիլ, to lean upon, recline against.
- Կութընցընեւ, to cause to lean, to set up (against a wall, &c.)
- Կութ կութ ձան, clucking.
- Կտինձ, *a.* կնձրան, tangling.
- Կծեւ, *a.* կրծեւ, to gnaw; գլուխը կծեւ, to annoy by importunity, to tease.
- Կծօն, a bribe; կոծօն ձգեւ բերանը, to give a bribe, *lit.* to throw a bone for one to gnaw.
- Կկուալ, to cackle.
- Կնձիկ or կնձուկ, cartilage, gristle.
- Կոժեցընեւ, *p.* to contract the muscles.
- Կնակ, the back; support, aid.
- Կոնատ, *p.* maimed, that has lost an arm.
- Կնձմտիլ, to be tangled; to be wrinkled.
- Կոռնկ, *a.* կոռնկն, a crane.
- Կոտեւ, *p.* to castrate.
- Կուրտան, quarrelsome person.

- Կուլափիլ**, to quarrel often.
Կսկծցընեիլ, *a. կսկծեցուցանեիլ*, to grieve, trouble, annoy.
Կսմթեիլ or **կսմիթ զարնեիլ**, to tear off the flesh with pincers or with the nails.
Կտոր, a piece; *կտոր կտոր* or *կտորբորդուծ ընեիլ*, to break in pieces; *կտոր կտոր ըլլալ*, to be broken in pieces.
Կտորտուք or *կտորուանք*, fragments.
Կտոց, heap.
Կորեիլ, *գին*, to fix a price, make a bargain; *իւրը*, to understand; *ծծե*, to wean.
Կորիլ (*իւրը*), to curdle.
Կորիճ, a young man; a brave man.
Կորուկ, strong, (spoken of wine, vinegar, &c.); sharp (of a sword &c.); violent (of a man).
Կորուկնալ, to become strong, sharp, violent.
Կորուք, or *կարսուք*, fragments.
Կորաեիլ, to break or cut in pieces.
Կոցեիլ, to peck, bill.
Կրակ, fire; *կրակ կորիլ*, to burn with rage; *կրակ ձգեիլ*, to set on fire.
Կրնալ, to be able.
Կրունկ, heel; hinge.
Կոցընեիլ, to make able, to confer ability.
Կրօնաւորցու, candidate for the monastic life.
Կոթթալ, to ache, to throb with pain.
Կորգակ, *p.* pail.
Կօշկար, *p. a.* *կօշկակար*, boot maker.
Կօտօշ, *v.* horn.

ւ

- ւա՛**, yes; *հա ըսեիլ*, to assent.
ւա՛ ճանրճ, *v.* come on!
ւարեղայ, monk.
ւագնիլ, to dress one's self; to put on.
ւագուեցընեիլ, to dress.
ւագուիլ or *հագուիլ կագուիլ*, to be dressed; to dress one's self.
ւագուստ, clothing.
ւագցընեիլ, to dress, clothe; to set (a gem, &c.).

Հաղ է ընել, to be pleased; to enjoy.

Հաղըր ընել, or Հաղըրել, t. to prepare.

Հաղըրլօփ, t. ready for eating, (as a fruit peeled, &c.); ready for putting on, (as a garment).

Հաթսրդ Հիսապսրդ, t. countless.

Հաթտիչէրիֆ or Հաթտի Հիւմային, t. a firman which has the royal signature.

Հալ, condition; Հալ չաւնիմ, I am not well; Հալը խաթրը Հարցընել, to inquire of one's welfare; Հալը վախար տեղը, wealthy.

Հալա, t. aunt, father's sister.

Հալաթ, t. cable.

Հալաճ, t. man who beats cotton (with a bow-string).

Հալաւ or Հալաֆ, garment.

Հալեցընել, to melt, to dissolve.

Հալէպի, p. an ell.

Հալըճ, a. օլրճ, small medlar.

Հալիլ մաշիլ, to become thin, to lose flesh.

Հալիս, see խալիս.

Հալիս, t. people.

Հալիսա, t. a ring; a cake in form of a ring.

Հալվա, see Հէվվա.

Հալւոր, a. ալւոր, aged.

Հախ, t. right; wages; Հախէն գալ, to correct, to punish; to accomplish.

Հախալ է ըլլալ, to share equally; to be even.

Հասա հիհի, t. laughter, fun.

Հաղարճ, a. Հաղարջ, currant.

Հաղորդ տալ, to administer the communion.

Հաճաթ, t. furniture.

Հաճաթը t. ըլլալ, to mind, to care for.

Հաճամաթ t. ընել, to make slight incisions in the skin, (a mode of letting blood).

Հաճեցընել, to please, to satisfy.

Հաճըլար եօլաւ, t. the galaxy.

Հաճի or Հաճը, t. pilgrim.

Համալ, porter, bearer of burdens; Համալ ճամալ, low people, plebeians.

Համամ, t. bath.

Համամճի, t. bath-keeper; mason.

Համայիլ, t. triangle, used as an amulet; an amulet, generally; any-

- thing suspended over one shoulder and under the other arm ; *adj.* oblique.
- Համար , *prep.* for, on account of.
- Համարաթ , *t.* industrious ; enterprising.
- Համարաթու թիւն , *industry ;* enterprise .
- Համար հազար , thousands, countless.
- Համարում , *ա. համարումն ,* reputation, good name.
- Համեղցրենել , *to* spice.
- Համեստագրենել , *to* cause another to become modest.
- Համեստնալ ; *to* become modest.
- Համլա , *t.* time ; first seat among rowers.
- Համլաճի , first rower.
- Համմէ , *i. q. հրամմէ' ,* in the sense of What did you say ?
- Համուլ , *savory, having a* pleasant taste.
- Համոնսել *or համոնս րենել ,* to taste, to try the taste (of food).
- Համրանք , *account, reckoning.*
- Համրել , *to* number, to reckon up.
- Հայ' *or* Հայ' հայ , *t. fy ! հայ*
- հայ' , *yes, to be sure.*
- Հայա , *t. testicle.*
- Հայաթ , *t. life, vigor ;* entry of a house, inclosed porch.
- Հայասրղ , *t. castrated ;* shameless.
- Հայեվար , *Armenian.*
- Հայիֆ , *t. alas !*
- Հայլի , *ա. հայելի ,* mirror.
- Հայկաւ , *ա. հայկաւակ ,* Armenian earth, a fine red kind of clay .
- Հայվան , *t. animal ;* domestic animal .
- Հայտէ , *t. come on ! go on ! up ! away ! հայտէ գնա' go on ! get away !*
- Հայտութ , *t. bandit, brigand.*
- Հայֆ , *t. vengeance.*
- Հանգչեցրենել , *to* make quiet, set at rest.
- Հանդալ , *t. uncomely, gross, ugly.*
- Հանդարտեցրենել , *to* set at rest, to calm.
- Հանդիպցրենել *see հանդպցրենել .*
- Հանդպան , *p. watchman* stationed to guard a field or vineyard .
- Հանդպցրենել , *to* cause to meet.
- Հանելուկ *or* հանելուք , *enigma.*

- իանէնտէ , see խանէնտէ .
 իանըմ , *t.* lady .
 իանկուրց , a knot, tie ;
 հանկուրց ընել or հանկուրցել , to tie .
 իանց , *p.* like, as .
 իանւեցընել , to undress ;
 to strip .
 իա՛շա , *t.* God forbid !
 իաշարի , restless, unquiet .
 իաշտեցընել , to reconcile .
 իաշտուիլ , to be reconciled .
 իապ , *t.* a pill .
 իապա , but ; moreover ;
 հապա^o , indeed . (This last has the interrogative form, but an affirmative sense, unless we translate it, But do you not know that . . . ?)
 իապպէ , *t.* a grain, a round thing ; a copper .
 իառպա , *t.* spear ; javelin .
 իառվօլ , *t.* chamber-pot .
 իառտալ , *t.* mustard .
 իառտալա , see խարտալա .
 իասրլ *t.* ըլլալ or գալ ,
 to be produced, to come into existence .
 իասիէթլի , see խասիէթլի .
 իասկընալ , *a.* հասկանալ ,
 to understand .
 իասկըցընել , to cause to understand, to explain .
 իասնիլ , *a.* հասանիլ , to reach .
 իասուննալ , to become ripe .
 իասունցընել , to cause to ripen .
 իաստափճաղ , *t.* sickly, valetudinarian .
 իաստընալ , to become stout .
 իաստըցընել , to make stout .
 իասրէթ , *t.* desire to see an absent friend ; հասրէթ քաշել to long for an absent friend .
 իասցընել , to cause to arrive ; to cause to ripen .
 իավա , *t.* air ; weather ;
 հավա ֆիշէնկի , *t.* sky-rocket .
 իավալէ or հէվալէ , *t.* thing which overshadows or stands in the way of another ; epilepsy ; taskmaster, exacter ; transfer of a debt ; employment of a substitute or agent .
 իավան , *t.* mortar ; հավան թօփու , mortar throwing shells .
 իավանցընել , *t.* to excite to zeal or emulation .
 իավասիլ , *t.* to be zealous, prompt .
 իավէս , *t.* zeal, alacrity ;

- Հավէս ընել , see Հավա- սիլ .
 Հավէսի , *t.* zealous .
 Հատէ հուտէ , *t.* by scraps , scatteringly .
 Հատում , *t.* eunuch .
 Հատնիլ , to be finished , exhausted .
 Հատտ *t.* ունենալ , to be able .
 Հատուէ , *t.* machine for drawing silver wire , &c .
 Հատցընել , to exhaust .
 Հար , *a.* հայր , father .
 Հարամ , *t.* unlawful , illicit .
 Հարամզատէ or համամբօր , *t.* fraudulent person , peculator , purloiner .
 Հարարէթ or հէրարէթ , *t.* feverish heat .
 Հարարէթէնմիջ *t.* ըլլալ , to be angry .
 Հարաֆ , *a.* հարաւ , south .
 Հարբնալ , *a.* արբնալ , to be intoxicated .
 Հարէ , *t.* fine silk stuff .
 Հարէմ , *t.* harem .
 Հարրստնալ , *a.* հարստ- նալ , to become rich .
 Հարիկ , *a.* հայրիկ , papa .
 Հարկ , see հարկիք .
 Հարկիլ , to honour .
 Հարկիք or հարկինք , *a.* feast .
 Հարման , *t.* threshing- floor .
 Հարուր , *a.* հարիւր , a hundred .
 Հարուրնոց , piece of 100 paras ; piece of 100 piastres .
 Հարպիճէ , *t.* hastily .
 Հարս , *a.* հարսն , bride .
 Հարսնէոր , one invited to a wedding .
 Հարսնիք , *a.* հարսնիք , marriage .
 Հարսնմատ , *a.* հարսնա- մատն , waterlily .
 Հարցընել , *a.* հարցանել , to inquire .
 Հարցկնտել , *v.* *a.* հար- ցաքննել , to examine .
 Հարօր , *a.* արօր , a plough .
 Հացեփեց , *a.* հացեփեաց , baker .
 Հաւասարցընել , to equal- ize .
 Հաւկիթ , an egg .
 Հաւկուր , near-sighted ; unable to see by a dim light .
 Հաւնեցընել , to please , to satisfy .
 Հաւնիլ , *a.* հաւանիլ , to be pleased , satisfied .
 Հաւնոց , *a.* հաւանոց , poultry-yard .
 Հաւուզ , *t.* cistern .
 Հաւուճ , *t.* carrot .
 Հաւքաշ , wishing-bone .

- Հափ հազըր**, *t.* completely ready.
Հափս, *t.* prison; arrest; any privation or hindrance.
Հարիմ, *t.* a judge.
Հարիբէթի, *t.* faithful.
Հաֆթալըի, *t.* week's wages.
Հաֆիֆ, see **խաֆիֆ**.
Հեզուկ, *a.* **հեզիկ**, humble, meek.
Հեծնել, *a.* **հեծնուլ**, to mount (a horse or carriage); to embark (on board a ship).
Հեծցընել, to mount or embark (another person).
Հեղ, time (*Lat. vices*); **հեղ մը**, once.
Հենգ, *v.* spelling.
Հենգել, *v. a.* **հեգել**, to spell.
Հենք, warp of cloth.
Հեշտացընել, to facilitate.
Հեռացընել or **հեռըցընել**, to remove to a distance (*act.*)
Հեռնալ, *a.* **հեռանալ**, to become remote, to remove to a distance (*neut.*)
Հեռու, *a.* **հեռի**, distant; *adv.* at a distance.
Հեռուանց, from a distance.
Հետ, with.
Հերբուն, *a.* **որբուն**, ring-worm.
Հեքք առնել, to pant.
Հեղուէ, see **հատուէ**.
Հէլալ, just, reasonable, which belongs to one by right.
Հէլալ զատէ, *t.* just person, honest person.
Հէլէ, *t.* indeed; but indeed.
Հէլաք տ. ըլլալ, to lose one's strength.
Հէլպէթ, **հէլհէլպէթ**, **հէլպէթուէ** or **հէլպէթուէն**, *t.* certainly, to be sure.
Հէլվա, *t.* a sort of confection. (The most common kind is made by beating together **դա-հին** and honey).
Հէճին տէվէսի, *t.* dromedary.
Հէմ, *t.* also; **հէմ—հէմ**, both—and.
Հէմէն, *t.* almost; only; at once, at the same instant; entirely.
Հէմի շէրի or **հէմշէրի**, *t.* fellow-citizen, fellow-country-man.
Հէյ, *t.* O! halloo!
Հէյալ, or **հէյալէթ**, *t.* vision, spectre.
Հէյպէ, *t.* saddle-bags.

- Հէյպէթըլի** , *t.* terrible ; honorable.
Հէնկեամ or **Հէնկեամէ** ,
t. alarm ; cry, lamentation.
Հէնց or **Հանց** , *p.* so, as.
Հէչ see **Հիչ** .
Հէվալէ , see **Հավալէ** .
Հէվէնկ , *t.* grapes, &c. preserved by being hung in the air.
Հէրեան *t.* **ըլլալ** , to gape.
Հէրիֆ , *t.* man, fellow.
Հէրիֆանէ or **Հէրֆանէ** ,
t. contribution ; share of each individual in common expenses.
Հէր նէ իսէ , *t.* however.
Հէրս or **Հըրս** , *t.* anger.
Հէքեայէթ or **Հէքիաթ** , *t.* a story, a tale .
Հէքեաք , *t.* engraver.
Հէքիմ , *t.* physician.
Հէքմէթ or **Հիքմէթ** , *t.* a marvel, wonderful thing.
Հէօձէթ , *t.* deed (of sale); contract.
Հէօտիւկ , *t.* clownish, rustic.
Հէօքմ *t.* **ընել** , to direct, command.
Հէօքիւմար , *t.* governor, commander.
Հըրպա , see **Հապա** .
Հիլալ , *t.* ear-pick.
Հիլլէ , *t.* fraud, deception .
Հիլլէպազ or **Հիլլէքեար** , *t.* deceiver .
Հիլուն , glass bead, jewel.
Հիճապ *t.* **ընել** , to be abashed (at the presence of a superior); to treat with reverence .
Հիմ , *a.* **Հիմն** , foundation.
Հիմա , **Հիմակ** , and *p.* **Հիմի** , now.
Հիմակուան or **Հիմըկուան** , present, existing at present.
Հիմաճուկ or **Հիմիճուկ** , now.
Հինել , to prepare the warp of cloth ; to weave.
Հինկ , *v. a.* **Հինգ** , five.
Հիննալ , *a.* **Պանալ** , to become old.
Հինումիս , poor and old, worn out, patched.
Հինաիպատ , *t.* wild lettuce .
Հինաիստան ճէվիզի , *t.* nutmeg.
Հինցընել , to make old, to wear out.
Հիչ , *t.* at all ; not at all , **Հիչ որ չէ նէ** , at least ; however .
Հիսալ or **իսալ** , *t.* dysentery ; diarrhea .
Հիսապ *t.* **ընել** , to reckon .
Հիսապ քիթապ ընել , *t.* to reckon up accounts, to

- keep or to examine a book account.
- Հիսապսրդ , *t.* innumerable.
- Հիսար , *t.* castle, fortress.
- Հիսէ , *t.* portion.
- Հիւանտկաղ , *v.* sickly.
- Հիւզիւր , *t.* comfort, ease.
- Հիւընանալ , *a.* հիւանդանալ , to become sick.
- Հիւծիւրէ , *t.* pigeon-holes, for papers, &c.
- Հիւմմա , *t.* inflammatory fever.
- Հիւնէր , *t.* skill.
- Հիւնէրլի , *t.* skilful.
- Հիւննապ or հուննապ , *a.* յուննապ , a sort of jujube, the fruit of which is not mealy like the իյսէ , but solid.
- Հիւնքեար , *t.* emperor, Sultan.
- Հիւռ *t.* ընել , to shout.
- Հիւս , *a.* հիւսն , carpenter.
- Հիւտիւս գուշու , *t.* the hoopoe.
- Հնազանդեցընել , to subdue, bring into obedience.
- Հնծան , *a.* հնձան , wine-press.
- Հնծել , *a.* հնձել , to reap.
- Հնկեկ , rather old.
- Հննալ , *a.* հնանալ , to become old.
- Հնուց , from of old .
- Հնսացու , left to go to seed.
- Հնտու հաւ , a turkey .
- Հնարել , *a.* ընարել , to choose .
- Հնցընել , see հինցընել .
- Հոգէզաւակ , adopted child.
- Հոգէվարք , *a.* հոգէվար , the point of death .
- Հոգէտուն or հոգետուն , alms-house .
- Հոգ ընել , ունենալ or քաշել , to take care .
- Հոգնեցընել , to weary .
- Հոգնիլ or հոգնիլ , to be tired .
- Հոն , there .
- Հոռմբէն or հոռմէվար , Greek, in Greek .
- Հոռոմ or հոռոմ , a Greek .
- Հոս , here .
- Հով , *a.* հողմն , wind .
- Հովարտա , *t.* idle worthless fellow .
- Հովտո , windy .
- Հոս , there, (near the person addressed) .
- Հոսեցընել , to keep food until it spoils .
- Հոտուըտալ or հոտվտալ , to smell of (*asi*) .
- Հորթ , *a.* որթ , a calf .
- Հորուկ , *p. a.* հորոփ , board with twelve cavities

- used for playing a certain game.
- իւնա , *v.* there.
- իւնա , *a.* ունդ , grain, (including pulse).
- իւսա , *v.* here.
- իւսել , *a.* հիւսել , to braid.
- իւտա , *v.* there.
- իպարտացընել , to make proud.
- իսկուճ , *a.* հսկումն , vigil.
- իրահրել , to light up, to inflame.
- իրամեքդ , *plur.* հրամանքիդ , your honor, you, (*lit.* your command , — a respectful mode of address).
- իրամել , to command.
- իրամել ես , *plur.* հրամանք էք , yes, (*lit.* you have commanded. *Comp.* the old English phrase,

- Thou hast said.)
- իրամէ՛ , *a.* հրամայեա՛ (*lit.* command !) what is it ? come in ?; walk on, &c.
- իրել , to push.
- իրըշտակ , *v.* *a.* հրեշտակ , an angel.
- իօզնա or հօքնա , *t.* clyster-pipe, syringe.
- իօխա , see օխա .
- իօջընել (թերնակը) , to puff, to breathe strongly.
- իօ՛չունտու , *t.* be it so ! very well, I'll pay you for that (threateningly).
- իօպպա or հօփիա , *t.* weak-minded.
- իօսա *t.* քաշել , to dance.
- իօրեղբայր , *a.* հօրեղբայր , paternal uncle.
- իօրբոր , *a.* հօրբոր , paternal aunt.
- իօփ հօփ *t.* խաղալ , to jump, to romp.

2

- Չախլիկ , left-handed.
- Չան , *a.* ձայն , voice, sound ; cry ; news, information ; ձան հանել , to speak ; to make a noise ; ձան ձգել , to shout ; ձան տալ , to

- call ; ձանը կորել , to silence ; ձանը մարիլ , to lose the voice.
- Չանձընել , to publish ; to spread a report .
- Չան ձուծ , the slightest noise or report .

Չանձրացընել , to tire, weary.
Չանուձուն , see **ձանձուն** .
Չառք , *v. a.* **ձեռն** , hand.
Չգել , *as in a.* to put away; to cast off, reject ; also to put ; **ձեռք ձգել** , to get possession of , to obtain ; **ձգել երթալ** , to go away.
Չեռք , *a.* **ձեռն** , hand ; **ձեռք առնել** , to secure the favor of ; **ձեռք զարնել** , to undertake ; **ձեռք իյնալ** , to be taken, caught ; **ձեռք վերցընել** , to lift the hand, to strike ; **ձեռք տալ** , to be sufficient, to satisfy ; **ձեռք քաշել** , to withdraw the hand, to cease ; **ձեռքէն գալ** , to be within one's ability ; **ձեռքէն ելլալ** , to be lost ; **ձեռքէն հանել** , to lose ; to get rid of .
ձեռքը բաց , liberal ; **ձեռքը երկան** ,

a thief ; **ձեռքը չհասնիլ** , not to be able ; **ձեռքը ոտքը մըրնկիլ** , to be in a flurry ; **ձեռքը տալ** , to consign ; to betray ; **իր ձեռքն է** , it is in his power, it is at his option . .

ՉԼացընել , to represent .
Չկնձիս , gland .

Չկոտալ , *a.* **ձգոտալ** , to belch, to eruct .

Չմեռ , *a.* **ձմեռն** , winter .

Չմեռմուտ , *a.* **ձմեռնամուտ** , beginning of winter .

Չմեռնոց , *a.* **ձմերոց** , winter quarters .

Չմնիակ , chilblain .

Չուանկ , one who suffers from hernia .

Չուանք , testicles .

Չութ , gum ; gum mastic .

Չուկ , *a.* **ձուկն** , fish .

Չուն , *a.* **ձիւն** snow ;

ձուն գալ , to snow ;

ձուն գալ գլխուն , (spoken of misfortune) to come upon one .

Պ

Note. Words commencing with Պ are more usually pronounced as if written with Պ, and may therefore be sought under that letter. Thus, for **ղալէմ** see **խալէմ** , for **ղումալ** see **խումալ** , &c.

Ն

- Ն'աթեցընել , to split, to crack.
- Ն'աթիլ , to be split or cracked.
- Ն'աթուտիլ , to be chapped, to crack open.
- Ն'ակտի գիր , *a.* ճակատագիր , destiny.
- Ն'ահիլ , *t.* stupid, ignorant, raw.
- Ն'ահիլնալ , *t.* to become stupid.
- Ն'ահտ *t.* ընել , to be diligent.
- Ն'աղ , bier.
- Ն'ամ , *t.* glass; pane of glass.
- Ն'ամալ , *t.* camel; camel-driver.
- Ն'ամբայ , *a.* ճանապարհ , way; street; ճամբայ ելել or իյնալ , to start on a journey; ճամբէ դուրս ելել , to wander.
- Ն'ամբել , to send forward on a journey; to send off, get rid of.
- Ն'ամբեան , *t.* glazed room, room with many windows.
- Ն'ամի , *t.* mosque.
- Ն'ամճի , *t.* glazier.
- Ն'ամուղ , *t.* buffalo.
- Ն'ամպաղ or ճանպաղ , *t.* rope-dancer; jockey.
- Ն'այիղ , necessary, proper.
- Ն'ան , *t.* soul.
- Ն'անալար , *t.* wild animal.
- Ն'ան էրիտի , *t.* sort of plum.
- Ն'անըմա միննէթ , *t.* with all my heart, that is just what I desire .
- Ն'անը կէջիւլտէն , or ճանի կէջիւլտէն , *t.* voluntarily, heartily.
- Ն'անկել , to scratch, to claw.
- Ն'անկութել , to scratch.
- Ն'անչնալ , *a.* ճանաչել , to know.
- Ն'անչցընել , to notify, make known.
- Ն'անչոր ըլլալ , to be acquainted.
- Ն'անսրղ , *t.* weak, without heart.
- Ն'ապ , *t.* gratuitously, gratis.
- Ն'ապկոտալ or ճապկոտալ , *p.* to yawn, to stretch.
- Ն'ապղել , *p.* *a.* ճապաղել , to spread.
- Ն'անթ ճուռթ *t.* ընել , to brag .
- Ն'անիս , *t.* laughing-stock .
- Ն'ալճալ , *t.* turkey.
- Ն'ատը , *t.* witch; hag .

- Ղ'ատտէ** , *t.* principal street, highway.
Ղ'արեւ , to contrive.
Ղ'արիյէ , *t.* servant girl.
Ղ'ար ճարակ or **ճար ու ճարակ** , remedy, resource.
Ղ'ափճափ , *t.* splendor, brilliancy.
Ղ'ափճափլը , *t.* splendid.
Ղ'եղ , *a.* ճիւղ , branch.
Ղ'եղճ , *p.* cross , discontented.
Ղ'եղքոտեւ , see **ճղքոտեւ** .
Ղ'եւճ , scum , filth.
Ղ'եւճոտ , greasy, filthy.
Ղ'ետ , *p.* sort of small earthen bake-pan ; a cock .
Ղ'էտտ , see **ճատտէ** .
Ղ'երմակերես , or **երեսը ճերմակ** , exonerated, triumphant, confident.
Ղ'երմըկել or **ճերմըկնալ** , to become white.
Ղ'երմըկուց , white of an egg, or of the eye.
Ղ'երմըկցընել , to whiten.
Ղ'եփ ճերմակ , very white.
Ղ'զըռ ճզըռ եփել , to fry.
Ղ'զըռտոց , buzzing noise.
Ղ'զճղալ , to buzz, to hum.
Ղ'զմել , to squeeze, crush.
Ղ'զտան , *t.* pocket-book ; port-folio.
Ղ'էլալի , *t.* brigand, bandit.
Ղ'էլէպ , *t.* drover.
Ղ'էլլատ , *t.* hangman, executioner.
Ղ'է՛հէլ , *t.* dowry.
Ղ'է՛հէնէմ , *t.* hell.
Ղ'էմ *t.* ընել , to assemble.
Ղ'էյրան , *t.* antelope.
Ղ'էնապէթ , *t.* unclean ! [a term of reproach].
Ղ'էսկ , *t.* war ; battle, combat.
Ղ'էսկէճէնք պաղար *t.* ընել , to haggle in bargaining.
Ղ'էսկճի , *t.* warrior.
Ղ'էնտէրէ , *t.* press, machine for pressing.
Ղ'էպ , *t.* pocket.
Ղ'էպխանա , *t.* arsenal ; powder-magazine.
Ղ'էռահ or **ճէրահ** , *t.* surgeon.
Ղ'էվահիր , *t.* precious stone.
Ղ'էվապ , see **ճուղապ** .
Ղ'էվիլ , *t.* nut.
Ղ'էտվեր , *t.* ruler, (to draw lines with .)
Ղ'էրէմէ or **ճէրիմէ** , *t.* fine, mulct.
Ղ'էօհերլի , *t.* brilliant ; vigorous ; intrepid.
Ղ'էօմէրտ , *t.* liberal.
Ղ'էօմէրտնալ , *t.* to become liberal.

- Ղ'ղալ**, *t.* plume, feather in the cap.
Ղ'ղատել, to prune.
Ղ'ղղղ, *t.* refractory, disorderly.
Ղ'ղբել, *a.* ճեղքել, to cleave, to divide.
Ղ'ղքոսել, to crack or split in many places.
Ղ'մուռ, *p.* mixture of butter and honey.
Ղ'մնել, to crush, to squeeze.
Ղ'մաքել, ճմաքել or ճմաքոսել, to rumple.
Ղ'նկոտալ, to tinkle.
Ղ'նկոտոց, tinkling.
Ղ'նձոց, dish-cloth.
Ղ'նձուղ, *a.* ճսձղուկ, sparrow.
Ղ'չգոհալ, *a.* գժգոհել, to be discontented, to complain.
Ղ'ոթ, end, extremity.
Ղ'ոն, *p.* rye.
Ղ'որով or ճօրով, hardly, scarcely.
Ղ'ութ, *p.* see ճուռ.
Ղ'ուկումուկ *p.* քալել, to stagger, to totter.
Ղ'ուղ, *a.* ճիւղ, branch; shore.
Ղ'ուղապ, [*t.* ճէվապ,] answer.
Ղ'ուռ, *a.* ճիւռ, small bunch of grapes, gleanings; ճուռ, pl. ճոնկեր, *p.* leg.
Ղ'ուտամ', *t.* leper.
Ղ'չալ, *a.* ճչել, to cry.
Ղ'չվըրոսել, to scream, to bawl.
Ղ'պճպալ, *p.* to wink.
Ղ'պոտ, full of matter, [spoken of the eye].
Ղ'պոտոխլ, to become filled with matter.
Ղ'սեկ, a species of grasshopper, the *cicada*.
Ղ'սղած, *p.* lean, thin.
Ղ'սղեցընել, to make lean or thin, to stunt.
Ղ'սձոց or ճսձոց հանել, to sing as the *cicada*.
Ղ'սձո պէօձէյի, see ճսեկ.
Ղ'սնիկ, small carriage (child's toy).
Ղ'վալ or ճուալ, to cry or make a noise like a chicken or young bird.
Ղ'վճվալ, *a.* ճուռուղել, to chirp; to croak, to grumble.
Ղ'րաբալուց, *a.* ճրաբալուց, illumination; the eve of Epiphany; Easter eve.
Ղ'օլորիկ, *p.* a swing.
Ղ'օղել or ճօղել, to separate the hairs of the beard by drawing the fingers through them like a comb.

Ղ՞օշմիշ *t.* ըլլալ, to overflow; ; to abound in talk.

Ղ՞օֆձօֆցրնել, to exaggerate, to talk in an inflated, bombatic strain.

Ս՞

Ս՞ագոգ, shuttle.
 Ս՞ազ մնաց որ, ... came within a hair of.
 Ս՞ազը՛ or Ճագի, *t.* gall-nut.
 Ս՞ազլբ, *t.* meek, gentle.
 Ս՞ազոտ, hairy.
 Ս՞ազքաշ, nippers.
 Ս՞աթ *t.* մնալ, to admire.
 Ս՞աթահ, *t.* goods, effects.
 Ս՞աթառոտ, *t.* leathern bottle for water.
 Ս՞աթխայ, *t.* a drill.
 Ս՞ալ, *t.* goods, property.
 Ս՞ալա, *t.* a trowel.
 Ս՞ալաֆա, *t.* small metallic cylinder used by jewelers.
 Ս՞ալէզ, *t.* batter.
 Ս՞ախամ, *t.* tune.
 Ս՞ախառա, *t.* turning lathe.
 Ս՞ախառնա, *t.* macaroni.
 Ս՞ախաս, *t.* scissors; crab's claws; rafters.
 Ս՞ախոխ, *a.* մախուղ, broth made from the liquor of bran fermented in water.
 Ս՞ախպուլ, *t.* acceptable; agreeable.

Ս՞ախսէն, *t.* fire-proof cellar.
 Ս՞ախսըմ, *t.* child.
 Ս՞ախսուս, *t.* on purpose.
 Ս՞ակրդել or մակրդեցրնել, to curdle (milk &c).
 Ս՞ահ հանել or մահէն բռնուիլ, to take the plague.
 Ս՞ահալէ, *t.* word or division of a city; neighborhood.
 Ս՞ահալէպի, *t.* jelly made of rice flour and milk.
 Ս՞ահալսրզ, *t.* vain, groundless.
 Ս՞ահանա, *t.* pretext; occasion; մահանա փնտռել or ուզել, to find fault to seek occasion of reproving or punishing.
 Ս՞ահեա or մահիա, *t.* witty.
 Ս՞ահմուզ, *t.* spur.
 Ս՞ահմուռ or մախմուռ, *t.* stupid from intoxication.
 Ս՞ահուտ, *t.* reputable, [used ironically, as in English, *fine fellow!*]
 Ս՞ահսէր, *t.* petition.

- Ս`ազրամա , *t.* handkerchief.
 Ս`ազարուս , *t.* in prison, imprisoned.
 Ս`աշտեփի , one who has made a pilgrimage to the sepulchre of Christ.
 Ս`ազրում , *t.* deprived, destitute.
 Ս`աղազա , *t.* magazine, store-house.
 Ս`աղարա , *t.* cavern, grotto.
 Ս`աղլաթա , *t.* maze, complex question.
 Ս`աղմղել , to sift thoroughly.
 Ս`աղտանոս , *t.* parsley.
 Ս`աղբուլ , *t.* arrogant, proud.
 Ս`աճառա , *t.* injury.
 Ս`աճուն , *t.* confection ; electuary .
 Ս`ամ , grand-mother.
 Ս`ամա , *t.* mamma, mother.
 Ս`ամէլէ , *t.* usury, interest.
 Ս`ամիկ , a diminutive form of *ամ* .
 Ս`ամուկ , spider.
 Ս`ամուռ , *t.* firm, strong.
 Ս`այա , *t.* yeast, leaven ; *met.* a beginning .
 Ս`այասրլ , *t.* hemorrhage ; piles .
 Ս`այիւ *t.* ըլլալ , to gaze with admiration .
- Ս`այլեցընել , *a.* զմայլեցուցանել , to charp.
 Ս`այիւզ , or մայջօշ , *t.* tart, somewhat acid.
 Ս`այմուն , *t.* ape, monkey.
 Ս`այնա , *t.* let go ! slacken ! մայնա ըլլալ , to become calm.
 Ս`ան գալ , *p.* to walk about.
 Ս`անասորր , *t.* convent, monastery.
 Ս`անաւ , *t.* fruit-seller.
 Ս`անթախա , *t.* close stitch, back-stitch .
 Ս`անթար , *t.* mushroom ; cork .
 Ս`անի , *t.* air, tune .
 Ս`անի *t.* ըլլալ , to hinder ; մանի չէ , no matter .
 Ս`անխաֆա , *t.* stupid, block-head.
 Ս`անկաղ *a.* մանգաղ , sickle .
 Ս`անկեռ or մանկուռ , bow of an ox-yoke .
 Ս`անիլալ , *t.* brazier, brass or copper pan for coals .
 Ս`անղալա , *t.* i . q . հորուկ .
 Ս`անղըր , *t.* a copper, a small copper coin .
 Ս`անճա , *t.* food, *esp.* cooked food .
 Ս`անճանա , *t.* catapult, an ancient engine of war .
 Ս`անողակ , *p.* a spider .

- Ս`անչ , boy.
 Ս`անչուկ , little boy.
 Ս`անտուպ , *t.* office, authority.
 Ս`անտա , *t.* buffalo.
 Ս`անտալ , *t.* button of a door.
 Ս`անտր , *a.* մանր , small.
 Ս`անտրագոր , *a.* մանրագոր , mandrake.
 Ս`անտրել , *a.* մանրել , to divide into small pieces.
 Ս`անտրմունտր , in fragments, in small pieces.
 Ս`անտրուք , small piece, particle.
 Ս`անտրաիկ , very small.
 Ս`աշա , *t.* tongs.
 Ս`աշալա , *t.* torch, flambeau.
 Ս`աշալահ , *t.* wonderful ! brave !
 Ս`աշեցընել , to consume, to wear out.
 Ս`աշուք , fragments worn off, scrapings.
 Ս`աշրպա , see մորշպա .
 Ս`ապլախ , (*t.* մէպլապ) a medicine spoon ; (*t.* մէպլաղ) cash, ready money.
 Ս`առանկող or մարանկող , *t.* carpenter.
 Ս`առթի , *t.* sea-gull.
 Ս`առչիլ , piastre, a Turkish coin .
- Ս`առուլ or մառուլ , *t.* lettuce.
 Ս`աս , *a.* մասն , part, portion ; small cake distributed at church after the mass.
 Ս`ասաթ , *t.* steel for sharpening knives.
 Ս`ասալ , *t.* fable, fiction.
 Ս`ասլախ , *t.* fountain.
 Ս`ասլահաթ , *t.* act, affair, enterprise.
 Ս`ասխալա , *t.* silversmith's burnisher ; մասխալա *t.* զարնել , to burnish.
 Ս`ասխարա , *t.* mask ; masked person ; buffoon ; մասխարա ըլլալ , to be the object of ridicule.
 Ս`ասխարկու թիւն , *t.* ridicule, mockery.
 Ս`ասուրա , *t.* weaver's quill ; measure of water distributed from an aqueduct.
 Ս`աստէլա , *t.* tub, bathing tub.
 Ս`ասրաֆ or մասրուֆ , *t.* expense.
 Ս`ապի or մաւի , *t.* blue.
 Ս`ապի եպիուտ , *t.* jacinth, a precious stone of a blue color.
 Ս`ափունա , *t.* lighter (for loading or unloading vessels).
 Ս`ատ , *a.* մատն , finger .

- Մ`ատէ , *t.* besides.
 Մ`ատէն , *t.* metal, mineral ; mine .
 Մ`ատղալ , tender, fresh .
 Մ`ատնեմատ , the ring-finger .
 Մ`ատնի , ring ; seal .
 Մ`ատնոց , *a.* մատանոց , thimble .
 Մ`ատտէ , *t.* affair, matter .
 Մ`ատուռ , *a.* մատուռն , chapel .
 Մ`ատրախա , *t.* small hammer used by silver-smiths .
 Մ`ատրապալ , *t.* retailer .
 Մ`ար , *a.* մայր , mother ; մարը մտնել , to set (spoken of the sun) ; մար կապել , to form *mother*, (as vinegar) ; to thicken, as cream by boiling ; կտակի մար , a breadth ; ստակի մար , capital .
 Մ`արազ , *t.* illness, disease .
 Մ`արանկօզ , see մառանկօզ .
 Մ`արապետ , nun .
 Մ`արգրիտ , *a.* մարգարիտ , pearl .
 Մ`արդ գլուխ , *adv.* apiece .
 Մ`արդու տեղ դնել , to treat with respect .
 Մ`արդու պէս (կերակուր , &c.) suitable, proper . (food , &c.)
 Մ`արդարի , civil, polite .
- Մ`արեա , *t.* ewe .
 Մ`արել , to quench, to extinguish .
 Մ`արեցընել , to cause to fail, to be the cause of one's fainting or becoming low-spirited .
 Մ`արիլ , to be quenched ; to fail, become feeble ; to fall in love .
 Մ`արիկ , *a.* մայրիկ , mamma .
 Մ`արիֆէթ , *t.* ingenuity, skill, address ; a contrivance ; մարիֆէթ է , it is not an easy matter .
 Մ`արմրիլ , (spoken of fire or a lamp) to flicker ; (of a drowsy person) to nod .
 Մ`արս ըլլալ , to lose in play .
 Մ`արսեցընել , *a.* մարսեցուցանել , to digest .
 Մ`աֆիշ , *t.* a very thin cake .
 Մ`աֆիր , *t.* a while, a short time .
 Մ`գլեցընել , *p.* to keep a thing until it becomes mouldy .
 Մ`գլիլ , *p.* to become mouldy .
 Մ`նծկակ , rather large .
 Մ`նծնալ , to become large to become great .

Մ՛ծցրնել , to enlarge ; to make great ; to nourish, bring up.

Մեղեղիք , *a.* մեղեղի , melody.

Մնղք գործել , to sin ; մեղաց աեք , sinner, author of an evil deed ; մեղքը մտնել մէկուն , to charge one with a fault groundlessly ; մեղք է , it is a pity.

Մնղքընալ , to pity, regret.

Մնծ , *a.* մեծ , great.

Մեռել , *a.* մեռեալ , dead, deceased ; մեռելը վերցընել , to perform funeral rites, to follow to the grave.

Մեռնիլ , *a.* մեռանիլ , to die.

Մեռցընել , *a.* մեռուցանել , to put to death .

Մերան , *p.* curd ; what is put into milk to curdle it.

Մերկացընել , *a.* մերկացուցանել , to strip .

Մերձեցընել , *a.* մերձեցուցանել , to bring near.

Մզմղալ , to smart ; to object, find fault.

Մզմրզ , *t.* slow-motioned ; fault-finder.

Մզմրգու թիւն , *t.* slowness, lingering ; fault-finding.

Մզրախ , *t.* spear, lance.

Մ՛ ընել , or կանչել , to bleat.

Մէզաթ or մէզաա , *t.* public sale.

Մ՛զար , *t.* tomb, grave.

Մէզաք , *t.* derision .

Մէզէ , *t.* fruit offered with wine, relish.

Մէզէսկ , see մէսէսկ .

Մէզաէք , *t.* *p.* mastich.

Մէթերիլ , *t.* rampart.

Մէթին , *t.* firm, strong.

Մէլէլ , *t.* mixed, variegated.

Մէլթէմ , *t.* a northerly wind which blows for weeks together in summer.

Մէլիւլ , *t.* sad, moping .

Մէխանա , *t.* tavern.

Մէկ , *a.* մի , one ; մէկ մէկ , one by one ; մէկ երկու . one or two ; մէկէն or մէկէն 'ի մէկ , at once ; մէկ մըն ալ , once more, any more ; մէկ պահէկէն , after a while ; մէկ քանի , some .

Մէկալ , the other .

Մէկ դի , aside, away ; մէկ դի ընել , to put aside.

Մէկզմէկ , one another.

Մէկիկ մէկիկ , one by one.

Մէկհասիկ , only, single .

Մէկտեղ , together.

- Մէջէլ , *t.* worthy ; suitable, proper.
- Մէջէնկ , *t.* touch-stone.
- Մէջէնտիղ , see *միւջէնտիս* .
- Մէջլէմ , *t.* salve.
- Մէջկէմէ , *t.* tribunal, court of justice .
- Մէջման , *t.* feeble, languishing .
- Մէջալ , *t.* strength, force.
- Մէջիս , *t.* assembly ; *մէջլիս խոռոմիչ* *t.* ընել , to assemble .
- Մէջնուն , *t.* mad ; vicious .
- Մէջպուր , *t.* obliged, constrained .
- Մէջրիւմ , see *միւջրիւմ* .
- Մէմէ , *t.* the breast ; *մէմէտալ* , to give suck ; *քէօփէկ մէմէտի* , a boil resembling a dog's teat .
- Մէմունն , *t.* grateful .
- Մէյէր or *մէկէր* , *t.* unless ; but ; in fact ; is it so ?
- Մէյիլ *t.* տալ , to incline .
- Մէյի' ալ or *մէյի'ն ալ* , again, once more .
- Մէյմար , *t.* architect .
- Մէյվէ , *t.* fruit .
- Մէյտան , *t.* public square ; *մէյտան ելլել* , to appear ; to come forth ; *մէյտան չանել* , to publish ; *մէյտան ջու.նու* , *t.* public sport .
- Մէնգիլ , *t.* stage ; stopping-place, post .
- Մէնէնտ , *t.* like .
- Մէնէւիչ , *t.* purple ; violet-coloured .
- Մէնէքէ or *մէնէֆէ* , *t.* violet .
- Մէնկէնէ , *t.* press .
- Մէնչիւր or *մէնչուր* , (*t.* *մէչճուր*) , eminent, distinguished .
- Մէչէ , *t.* oak .
- Մէչին , *t.* sheep-skin wrought into leather .
- Մէչրէպ , *t.* temper, disposition .
- Մէչիտ , (*t.* *մէսճիտ*) , Turkish chapel .
- Մէջ or *մէջը* , in ; between ; *մէջ մանել* , to interfere .
- Մէռմէն , *t.* marble .
- Մէսէլա , *t.* for example .
- Մէսէպ or *մէջ չէպ* , *t.* system of religion ; denomination .
- Մէտտ , *t.* leather stocking .
- Մէվլէխանէ , *t.* monastery of Mevlevi dervishes .
- Մէվլէվի , *t.* (lit. divine,) belonging to a certain order of dervishes .
- Մէվլուտ , *t.* nativity ; festival of the birth of Mohammed .

Մէտար , *t.* strength ; assistance.

Մտէ , *t.* i. q. միտէ ; appetite.

Մտէթ *t.* կանչել , to call for help.

Մշրամէթ , *t.* repairs.

Մշրաս , *t.* inheritance.

Մշրասեկտի , *t.* an heir who has received his inheritance.

Մշրասխոր , *t.* an heir.

Մէրթէկ , *t.* beam, pole, joist.

Մէրթէպէ , *t.* degree, rank.

Մէրհամէթ , *t.* pity.

Մէրճան , *t.* coral.

Մէրճիճէկ , *t.* lentils.

Մէրսին , *t.* myrtle.

Մէրսին պալոլը , *t.* sturgeon.

Մէրսիվէն , *t.* stairs ; ladder.

Մէւշ or **մէվճ** , *t.* undulation ; waving appearance of changeable silk, &c.

Մէքեան , *t.* place, residence.

Մէքիք , *t.* shuttle.

Մէքուպ , *t.* letter.

Մէօհիւր , *t.* seal.

Մէօհլէթ , *t.* fixed time, limitation of time.

Մէօհտաճ *t.* ըլլալ , to be in want.

Մէօհրիւ or **մէօհիւրլէմիշ** *t.* ընել , to seal.

Մէօհրէ , *t.* polishing instrument.

Մէֆհոլմ , *t.* force, signification.

Մը , *a.* մի ; one ; a ; some one.

Մըխ , *t.* nail.

Մընաֆրիս , *t.* meddler, sower of discord.

Մթկեկ or **մթեկեկ** , somewhat dark, obscure.

Մթընշաղ , obscure, dim.

Մթնել or **մթըննալ** , to become dark.

Միանճի , *t.* mediator.

Միանքէօքիւ , *t.* liquorice.

Միաչէն , one-eyed.

Միատեղ , together.

Միացընել , to unite, to join together.

Միաւ ընել , to mew.

Միգաճ , see **միճաղ** .

Միլ , *t.* mile ; axle.

Միլքաշիլ (**աչքը**) , to put out (the eyes).

Միլայիմ , *t.* mild.

Միլիօն , million.

Միլէթ , *t.* nation.

Միճաղ or **միզաճ** , *t.* temperament ; state of health.

Միճագորդ or **միզաճորդ** , *t.* indisposed, unwell.

Մինակուկ , lonely.

- Մինասիպէթ , *t.* fitness ;
relation.
- Մինասիպէթսիզ , *t.* un-
suitable ; մինասիպէթսիզ
տեղը , *adv.* unsuitably.
- Մինարէ , *t.* minaret .
- Մընաւոր , *see* մինակ .
- Մինէ , *t.* enamel ; enamel-
led dial-plate of a
watch.
- Մինթան , *t.* oriental jack-
et.
- Միննէթ *t.* ընել , to put
one's self under obliga-
tion, by asking favors ;
to reproach one with
having received favors .
- Մինաւեր , *t.* cushion, rug .
- Միշօ or մուշօ , *t.* sailor-
boy ; waiter .
- Միղիւք . mid-lent .
- Միջուկ , interior, inside .
- Միսաֆիր , *t.* guest .
- Միսը ուտել , to teaze, to
annoy by teazing ; to
slander .
- Միսկ , *t.* musk .
- Միսկէթ , *t.* (գինի) musca-
tel (wine) .
- Միսկին , *t.* miserable ;
leprous .
- Միս մինակ , all alone .
- Միտիա , *t.* muscle (small
shell-fish) .
- Միտէ , *t.* stomach .
- Միտիլի , *t. pr. n.* Mity-
lene ; a poney .
- Միտք առնել , to com-
prehend ; միտքը բաց
բերել , to bring to
mind, to remember ;
միտքը ձգել , to remind ;
միտքը գոց , stupid .
- Միրի , *t.* royal treasury ;
excise .
- Միւյժայիկ , *t.* proper, be-
longing .
- Միւթիւհ *t.* ըլլալ , to be
obedient .
- Միւժտէ , *t.* good news ;
միւժտէ տալ , to bring
good news .
- Միւլք , *t.* possession ;
real estate .
- Միւհէնտիս or միւհէնտիզ ,
t. engineer, geometri-
cian .
- Միւհլիւզ , (*t.* միւֆլիս) ,
bankrupt .
- Միւհլիւտիւ , *t.* atheist,
infidel .
- Միւհսիւր , *t.* constable .
- Միւհտած , *t.* indigent,
needy .
- Միւքքիմ , *t.* firm, solid .
- Միւճատէլէ , *t.* debate,
dispute .
- Միւճիւղաթ , *t.* mirac e .
- Միւճրիւմ , *t.* paralysed .
(in consequence of
blows) .
- Միւնէճիմ , *t.* astrologer,
magician .

- Ս`իւննէթ , see միննէթ .
 Ս`իւնքիւն or միւնքիւն , *t.* possible .
 Ս`իւշավէրէ *t.* ընել , to confer, consult .
 Ս`իւշէվէշ , *t.* undetermined, indefinite .
 Ս`իւշկիւլ , *t.* doubt, uncertainty ; *adj.* doubtful, uncertain ; difficult .
 Ս`իւշտէրի , *t.* purchaser, customer .
 Ս`իւսէլլիս , *t.* governor of a province .
 Ս`իւսէվէտէ , *t.* protocol, first draught .
 Ս`իւսիպէթ , *t.* miserable, good for nothing .
 Ս`իւրէքէպ , *t.* ink .
 Ս`իւրէքէպ պալղը , *t.* cuttle-fish .
 Ս`իւրվէթ , *t.* kindness, favor .
 Ս`իւրտէսէնկ , *t.* litharge .
 Ս`իւֆսիտ , *t.* one who creates disturbance .
 Ս`իւֆտ , or մուֆտ , *t.* gratuitously .
 Ս`իւֆտի , *t.* Mufti, chief expounder of Moham-medan law .
 Ս`լաւ ընել , see միււ ընել .
 Ս`խալ , to smoke, to emit smoke .
 Ս`խլայիճի , *t.* one who sets precious stones .
 Ս`խլատըղ , *t.* magnet .
 Ս`խոտ , smoky .
 Ս`խտել or մխթել , *p.* to goad, to spur .
 Ս`կնհարսնուկ , weasel .
 Ս`կտեսի , see մահտեսի .
 Ս`նաս բարով or մնաք բարով , good bye, farewell (spoken by the person departing) .
 Ս`նտուել , to soil, to stain .
 Ս`շուշ , *p.* mist, fog .
 Ս`շտել , *p.* see մխտել .
 Ս`շտութ , threads stretched on a loom, warp .
 Ս`ոզի , *p.* bullock .
 Ս`ոլըրիլ , *a.* մոլորիլ , to wander, to err .
 Ս`ոլըրընել or մոլորեցընել , to turn out of the way .
 Ս`ոխրջուր , *a.* մոխրաջուր , lye .
 Ս`ոխրոտ , ashy, full of ashes .
 Ս`ոծակ , *p.* musketo .
 Ս`ոմլաթ , *a.* մոմշոր , oil-cloth .
 Ս`ոմտան , *t.* candlestick .
 Ս`ոնթ , *p.* pupil; protégé .
 Ս`ոշի , *a.* մոշայ , tamarisk .
 Ս`ոռնալ , *a.* մոռանալ , to forget .
 Ս`ուցընել , to cause to forget .
 Ս`որեխ , *p.* *a.* մարախ , locust .
 Ս`որեստան , *p.* see մորի .

- Ը՛որի , *p.* forest ; thicket.
 Ը՛որմենի , *a.* մորենի , black-berry bush.
 Ը՛ութ , as an *adj.* dark ; obscure, difficult.
 Ը՛ութն ՚ի մութը , in the dark.
 Ը՛ութաֆ , *t.* goats-hair spinner.
 Ը՛նթլիս , *t.* positively, absolutely.
 Ը՛ութվախ , *t.* kitchen.
 Ը՛ուխ , smoke.
 Ը՛ուխալիթ , *t.* buffoon.
 Ը՛ուխայէթ , *t.* diligent, careful, attentive.
 Ը՛ուխապէլէ , *t.* recompense, compensation.
 Ը՛ուխալա , *t.* paste-board.
 Ը՛ուխտասիպ or մուհտասիպ , *t.* inspector of weights and measures.
 Ը՛ուկ , *a.* մուկն , mouse.
 Ը՛ուհալէպի , see մահալէպի .
 Ը՛ուհայէր , *t.* on trial ; մուհայէր պաղար *t.* ընել , to purchase with the condition of making trial .
 Ը՛ուհապէթ , *t.* love, friendship.
 Ը՛ուհասէրէ , *t.* siege.
 Ը՛ուղալէսը *t.* կենալ , to hang in suspense, to be in danger of falling .
 Ը՛ունճ , *a.* մունջ , dumb .
 Ը՛ունտառ or մուրտառ , *t.* impure, filthy .
 Ը՛ուշամպա , *t.* oil-cloth .
 Ը՛ուշապախ , *t.* net-work .
 Ը՛ուշմուլա , *t.* medlar .
 Ը՛ուշտա , *t.* shoe-maker's leather-beater .
 Ը՛ուշտուլուխ , *t.* reward for bringing good tidings .
 Ը՛ուչօ , see միչօ .
 Ը՛ուպահեաճը , or մուպախաճը , *t.* officer who exchanges money or purchases corn for the government .
 Ը՛ուպաշըր , *t.* agent ; officer .
 Ը՛ուռտար , see մուռտառ .
 Ը՛ուսագգա , *t.* a kind of hash .
 Ը՛ուսլուխ , *t.* spout, cock for water .
 Ը՛ուստահախ , *t.* convenient ; deserved, according to one's deserts .
 Ը՛ուր տալ , to put out the five fingers at one in scorn or defiance .
 Ը՛ուրս ՚ի վրան , *v.* shame on him !
 Ը՛ուր քսել , to blacken, to soil ; to calumniate .
 Ը՛ուրալ , *a.* մուրանալ , to beg .

- Ս`ուրատ , *t.* desire, wish.
 Ս`ուրթատ , *t.* an apostate, a renegade.
 Ս`ուֆտ , see սիւֆտ .
 Ս`ջուկ , *p.* see սիջուկ .
 Ս`անլ , *p.* to mind, to obey.
 Ս`ամուկ , harsh to the taste.
 Ս`սեցընել , to cool, to make cold.
 Ս`սրբ , *t.* Egypt.
 Ս`սրբ թաւուղու , *t.* a turkey.
 Ս`սիլ , to be cold, to feel cold.
 Ս`սխալ , *t.* weight of one dram and a half ; musical pipes.
 Ս`տիկ ընել , to listen.
 Ս`տմտալ , to think.
 Ս`տմտութ , thought, meditation ; subject for thought or meditation.
 Ս`տնալ or մտնել , *a.* մտանել , to enter.
 Ս`տղընել , to introduce.
 Ս`րափել , to slumber, to be drowsy .
 Ս`րջմընոց ըլլալ , to suffer from prickly heat, to itch.
 Ս`րջում , *a.* միջիւն , ant.
 Ս`րսիլ , see մսիլ .
 Ս`րտի ծառ , myrtle .
 Ս`քլլլ , see Տգիլլ .
 Ս`ուլա , *t.* Mollah, Doctor of Mohammedan law .
 Ս`օլօղ , *t.* gravel, coarse sand .
 Ս`օն , *t.* violet-coloured ; purple .
 Ս`օսմօն *t.* ըլլալ , to become purple from violent excitement, to change color from excitement .
 Ս`օսթնա or մօսթնութ , *t.* (*Ital.*) specimen, sample ; embellishment .
 Ս`օտա , *t.* (*Ital.*) fashion ; new fashion .
 Ս`օտնալ , to approach .
 Ս`օտերս , recently .
 Ս`օտեցընել , to bring near .
 Ս`օտէն or մօտանց , near, *adv.*
 Ս`օտիկ , near, *adj. adv.* and *prep.*
 Ս`օտիկնալ , see մօտնալ .
 Ս`օտիկընել , see մօտեցընել .
 Ս`օրեղբար , mother's brother, uncle .
 Ս`օրենական , maternal .
 Ս`օրէ մերկիկ , as naked as one was born .
 Ս`օրշապա or մօրշապա , *t.* cask ; copper water-vessel .
 Ս`օրուքուր , bearded .
 Ս`օրքութ , *a.* մօրաքոր , mother's sister, aunt ; a kind of eruption .

Յ

- Յանձ առնել , *a.* յանձն առնուլ , to engage, take upon one's self.
- Յաջորդեցընել , to cause to succeed, to substitute.
- Յառաջմէ , anciently, formerly.
- Յատկացընել , *a.* յատկացուցանել , to appropriate.
- Յարդնգող , *a.* յարդգող , galaxy, milky way .
- Յարմար գալ , to be convenient, suitable .
- Յարմարցընել , to adapt.
- Յարու թիւն առնել , to rise from the dead .
- Յերդ , *p.* straw .
- Յերդնոց , *p.* place for straw .
- Յիշեցընել , to put in mind of, to remind .
- Յիստակ , *a.* յստակ , pure .
- Յղացընել , to get with child .
- Յուսահատցընել , to drive to despair, to take away all hope .
- Յօժարեցընել , to persuade .

Ն

- Նազ , *t.* pretended reluctance.
- Նազար , *t.* a look ; care ; an evil eye ; նազար առնել , to suffer from being looked upon with an evil eye ; նազար ընել , to look after, to protect ; նազար տալ , to affect with an evil eye .
- Նազըր , *t.* superintendant .
- Նազիք , *t.* tender ; delicate, fine .
- Նազանմիշ *t.* ըլլալ , to shew a feigned reluctance .
- Նազուկ , *p.* a reel .
- Նաթըր , *t.* keeper of a bath ; attendant in a bath .
- Նալ , *t.* horse-shoe .
- Նալըն , *t.* high clog worn by women .
- Նալամիշ *t.* ընել , to shoe (a horse) .
- Նալէթ , *t.* imprecation .
- Նալէա , *t.* iron in the shape of a horse-shoe

- put upon the heel of a boot.
- Վալպանտ, *t.* horse-shoer, farrier.
- Վախաշ or Նախաշճի, *t.* house-painter.
- Վախրը, *t.* a combination of flowers into the shape of an arbour, (sent to the house of a bride).
- Վախրըշ, see Նախշ.
- Վախլ *t.* ընել, to narrate, to relate.
- Վախշ *t.* բանիլ or Նախշել, to paint; to embroider.
- Վախշուն, embroidered, wrought with ornaments.
- Վախս or Նախրս, *t.* contrary, churlish.
- Վաչախ, *t.* unjust.
- Վաչանճ, *a.* Նաչանջ, bissextile.
- Վաղարա, *t.* small drum.
- Վաղտ, *t.* cash, ready money.
- Վաճախ, *t.* an axe.
- Վամ, *t.* name, renown.
- Վամազ, *t.* Turkish prayer; Նամազ ղըլմիշ *t.* ընել, to perform the Նամազ.
- Վամազկեհաչ, *t.* place for prayer, small Turkish chapel.
- Վամլը or Նամտար, *t.* renowned, famous, illustrious.
- Վամբոր, *t.* ungrateful.
- Վայ, see Նէյ.
- Վայիպ, *t.* judge's substitute; inspector of weights and measures.
- Վայուածք, look, appearance.
- Վանէ, *t.* mint, (the herb).
- Վաշիր, *p. a.* Նաշիչ, finest flour.
- Վաչար or Նաչարի, *t.* without resource; *alib.* involuntarily.
- Վաչար մնալ, to be without resource, to be under the necessity of doing what one does not wish to do.
- Վապստակ, *a.* Նապստակ, hare, rabbit.
- Վառտէնկ, *t.* an acid syrup formed by boiling down the juice of the pomegranate.
- Վասըլ, *t.* how?
- Վասըր, *t.* corn, callosity; Նասըր կապիլ, to have corns or callosities.
- Վասիպ, *t.* destiny, lot.
- Վասիմ, *t.* sorry, penitent.
- Վասիտէ, *t.* fine, rare.
- Վասիր, *t.* rarely.

- *Վարին , *t.* thin .
- *Վարինճ , *t.* նարինջ , bitter orange .
- *Վարկիզ , *t.* նէրկիզ , *a.* նարգէս narcissus .
- *Վարկիէ , *t.* tobacco-pipe attached to a vase, containing water through which the smoke is forced before being inhaled .
- *Վարդ , *t.* rate or price fixed by law .
- *Վաւզ , *t.* the pulse ; նաւզը նայիլ , to feel the pulse .
- *Վաւուն , *t.* fare, freight .
- *Վաֆախա , *t.* provision, rations .
- *Վաֆիլէ , *t.* in vain .
- *Վեղանաւ , to be disquieted, to be troubled .
- *Վեղացընել , to disquiet, to trouble .
- *Վեղնաւ , to become narrow .
- *Վեղցընել , to make narrow .
- *Վեռ , *a.* նեռն , Antichrist .
- *Վետել , to throw, to cast .
- *Վերս , in, within ; ներսէ ներս օտա , *t.* inner apartment ; ներսէն , from within .
- *Վերսուանց , from within ; on the inside .
- *Վերքե , lower part, bottom ; *prep.* under .
- *Վերքե վրայ , upside down, in confusion ; ներքե վրայ ընել , to turn upside down, to throw into confusion .
- *Վէ , if ; (sometimes it is expletive appended to verbs in the Subjunctive.)
- *Վէզիւկ , *t.* a reel .
- *Վէթիճէ , *t.* conclusion ; *adv.* finally .
- *Վէհախ , see նահախ .
- *Վէմ , *t.* moist, damp .
- *Վէմէնեմիշ *t.* ըլլաւ , to become moist .
- *Վէ՛ մու թլու , *t.* how fortunate !
- *Վէմցէ , *t.* Austrian, German .
- *Վէյ , *t.* sort of flageolet used by dervishes .
- *Վէյզան , *t.* player on the Վէյ .
- *Վէշաթ , *t.* relish .
- *Վէշտեր , *t.* a lancet .
- *Վէչէ՛ նէչէ՛ , *t.* how much ! how many !
- *Վէչէ՛ պիր , *t.* how many times ?
- *Վէվաղիլ , *t.* a cold, a catarrh .
- *Վերկիզ , see նարկիզ .

- Նէվալէ or նաւալէ , *t.* provisions.
- Նէքէս , *t.* penurious.
- Նէօպէթ , *t.* turn ; նէօպէթ պէրլէմիշ *t.* ընել , to wait one's turn.
- Նէօպէթ շէքէրի , *t.* rock candy.
- Նէֆէս , *t.* breath.
- Նէֆթ եաղը , *t.* naphtha.
- Նէֆթի or նէֆտի , *t.* dark green colour .
- Նիզա , *t.* dispute, contest.
- Նիզամ *t.* arrangement ; regular troops ; նիզամ տալ , to put in order, to arrange .
- Նիէթ or նիյէթ , *t.* purpose .
- Նինէ or նէնէ , *t.* mother ; grand-mother .
- Նիշան , *a.* նշան , sign, decoration .
- Նիշաստա , *t.* a very fine powder like starch, prepared from wheat or rice and used in making confectionary .
- Նիշատիր , see նշատիր .
- Նիսաֆ , see ինսաֆ .
- Նիսպէթ *t.* ընել , to oppose, to be contrary .
- Նիքեաճ , *t.* marriage, (used when speaking of the Turks .)
- Նիքրիս , *t.* gout .
- Ննանցընել or *v.* ըմբանցուել , to render alike ; to compare, to regard as similar .
- Ննանել , to betroth .
- Նշանտոք , betrothal .
- Նշաստա , see նիշաստա .
- Նշատրր , *t.* sal ammoniac .
- Նշարք , unleavened cakes used for the communion .
- Նրանց or նորէն , again .
- Նրելուկ , novelty, novel .
- Նրնալ , to be renewed, to become new .
- Նրոցընել , to renew .
- Նուզլա , see նէվազիլ .
- Նուհուտ , *t.* chick-peas .
- Նուռ , *a.* նուռն , pomegranate .
- Նուսխա , *t.* amulet, phylactery .
- Նուֆուզ , *t.* authority, influence .
- Նուֆուս , *t.* persons, individuals .
- Նաման , *v.* very like, closely resembling .
- Նստեցընել , *a.* նստուցանել , to set down .
- Նստուկ , sitting, in a sitting posture ; նստուկ տեղը , the seat, fundament .
- Նոխուտ , see նուհուտ .
- Նոխսան , *t.* injury .

Նօխտա , *t.* a point, a dot;
a spot, stain.
Նօր , *a.* ահօր , slender ;

rare, thin.
Նօրրնալ , to be rarified,
to become thin .

Ը

Ըարթու պար . fast which
continues a week .

Ըաղ *t.* ըլլալ , to rejoice .

Ըաթրր , *t.* enterprising ;
fine ; a forerunner .

Ըալ , *t.* shawl .

Ըակեկ , *a.* շալակեկ , to
carry on the back .

Ըաղամ , *t.* turnip .

Ըալար , *t.* large oriental
breeches .

Ըախա *t.* ընեկ , to joke .

Ըախաճի , *t.* jocosé per-
son, wag .

Ըախուր շուխուր or շխրր
շխրր , *t.* clanking .

Ըաչ ընեկ , to gain, to
acquire .

Ըաչատ , *t.* a witness .

Ըաչեցընեկ , to benefit .

Ըաչգատե , or շեչգատե , *t.*
son of the King, member
of the royal family .

Ըաչթէրէ , *t.* fumatory,
(an herb) .

Ըանիշիր , *t.* portion of a
house which juts out
over the street .

Ըատամար , *t.* large ar-
tery .

Ըամ ֆրստրդի , *t.* Da-
mascus pistachio (shap-
ed like the beech nut) .

Ըամաթա , *t.* noise .

Ըամաթաթէլի , *t.* copper
foil, tinsel .

Ըամանտա or շամանտա-
նա , *t.* buoy ; top of a
lamp with the tubes for
the wick .

Ըամառ , *t.* box on the
ear ; շամառ զարնեկ , to
cuff ; շամար ուտեկ to
receive a box on the
ear .

Ըամտան or շամտան ,
t. candlestick .

Ըայիր or շայրր , *t.* poet,
bard, minstrel .

Ըան , *t.* glory, reputation .

Ըաշի , *t.* squinting, cross-
eyed .

Ըաշխրն , or շաշղըն ,
t. stupid, brainless

Ըաշմիշ *t.* ըլլալ , to ad-
mire, to wonder .

Ըաշարմիշ *t.* ընեկ to as-
tonish .

Ըապ , *t.* alum .

- (ապան , *t.* taken with, smitten with admiration of.
 (ա՛տ շատ , at most.
 (ասողէտ , very wise, very knowing.
 (ատղրուց , talkative, loquacious.
 (ատկեկ , rather much.
 (ատնալ , to increase.
 (ատոնց , շատոնցմէ , or շատոնցմնէ , a long time ago.
 (ատոնցուան , ancient, of long standing.
 (ատցընել , to augment.
 (ատուոր , numerous ; having a numerous family.
 (արամիօլ , *t.* palisade, fence.
 (արապխանա , *t.* vat, wine-press.
 (արթ , *t.* contract.
 (արմաղուն or շարմղուն ալուր , finely sifted , very fine (flour).
 (աւղ , *t.* light, ray of light.
 (աւղանմիշ *t.* ըլլալ , to be illuminated, to become bright.
 (աւուլ , *t.* plumb-line.
 (ափալախ , or շափլախ , *t.* a box on the ear.
 (ափղա or շափա , *t.* hat.
- (ափշալ , *t.* full, loose, (spoken of a garment).
 (աֆախ , *t.* dawn, twilight.
 (եղ , *a.* շիւղ fine splinter, mote.
 (եղեցընել , *a.* շեղեցուցանել , to cause to swerve or diverge, to lead astray.
 (եմ , *a.* սեամ , threshold.
 (եռ , urine.
 (էլլաֆ or շէրլաֆ , *t.* humorous rallery.
 (էի or շէյի , *t.* Sheikh elder, chief, *esp.* religious leader.
 (էկ , yellowish.
 (էջրի , *t.* citizen.
 (էջր օղլանը or շէջիր ուշաղը , *t.* cit.
 (էջրիէ , *t.* vermicelli.
 (էյթան , *t.* Satan, devil.
 (էյիսլամ or շէյիսլիսլամ , *t.* Sheikh-ul-Islam, head of the Mohammedan religion.
 (էն *t.* հարգ , of a happy disposition, joyous ; շէն կենալ , ըլլալ , or մնալ , to live in the enjoyment of every blessing ; շէն կենաս , God bless you ! thank you !
 (էնլիկ or շէնլիք , *t.* re-

- joicing ; inhabited, occupied, not deserted.
- Ը կնք , a building ; form, shape ; շէնք շնորք , elegance .
- Ը կշխարէ , *t.* hexagonal, (*esp.* spoken of a rifle) .
- Ը կպէք , *t.* monkey .
- Ը էր *t.* նետել , to find fault with, to chide .
- Ը էրահատ , *t.* judgment, judicial decision .
- Ը էրէֆ , *t.* honor, distinction .
- Ը էրի , *t.* legal, right .
- Ը էրիտ , *t.* tape, ribbon .
- Ը էրպէթ , *t.* sherbet, a cooling drink ; a purgative potion ; water mingled with the grounds of coffee , (used in making new) .
- Ը էրպէթիկ , *t.* (*lit.* for sherbet) present given by a purchaser to the shop-keeper's boy .
- Ը էփկէլէ , *t.* goldsmith's chafing-dish .
- Ը կքեր , *t.* sugar .
- Ը կքերլամէ or շէքերլէմէ , *t.* confectionary .
- Ը կքիլ , *t.* form, shape .
- Ը կքվա *t.* ընել , to accuse .
- Ը էօհրէթ , *t.* grace , beauty ; reputation .
- Ը էօյլէ պէօյլէ , *t.* so so, neither very well nor very ill ; in one way and another .
- Ը էֆտալի , *t.* a peach .
- Ը ըլլիտի , sloven, slut ; slovenly, sluttish .
- Ը ըռփ շըռփ , *t.* with a stroke ; with a thrust .
- Ը ըրփ շըրփ , *t.* continually, incessantly .
- Ը հլլիք , neck .
- Ը հմշէք , *t.* lightning .
- Ը հմշիւր , *t.* box-trec .
- Ը հմտիլիկ , *t.* at present .
- Ը հնիկ , *t.* a measure of grain, about half a peck .
- Ը հնծու , fictitious .
- Ը հնտի , *t.* now .
- Ը հնտիքի , *t.* pertaining to the present time, now existing .
- Ը հշ , *t.* spear ; spit (for roasting meat) ; swelling, tumour .
- Ը հշէ , *t.* bottle, vial ; imitation diamond .
- Ը հշման , *t.* fat, corpulent .
- Ը հշմիշ *t.* ըլլալ , to swell up .
- Ը հշօղաղ , *t.* gluttonous, greedy .
- Ը հշտիրմիշ *t.* ընել , to make swell, to puff up .
- Ը հռէթ or շհռռէթ ,

- ւ. fraudulent ; slanderous .
 Շ իռօպ , see շուռուպ .
 Շ իտ , ւ. sore, ulcer .
 Շ իտակ , straight ; correct ; շիտկէ շիտակ , strictly accurate ; adv. confidently .
 Շ իտկել or շըտկել , to make straight ; to adjust .
 Շ իրա , ւ. must, juice of the grape before fermentation .
 Շ իրիւն , ւ. graceful, beautiful .
 Շ իրիւկէնչէ , ւ. cancer .
 Շ իրակն , ւ. paunch, stomach of animals .
 Շ իւ , p. pumice of pressed grapes .
 Շ իփ շիտակ , exactly right ; perfectly straight .
 Շ իքեհասթ , or շիքեհասթ , ւ. accusation .
 Շ իքեար , ւ. plunder ; thing which one has purchased cheap .
 Շ իֆայէթ , ւ. intercession .
 Շ իֆէ or շիւպչէ , ւ. surmise, doubt .
 Շ իֆէսիզ or շիւպչէսիզ , ւ. undoubtedly .
 Շ լըխտի , ւ. see շըլըխտի .
 Շ լոր մոր , unshapely, irregular in respect to form .
 Շ իրըր շիւրըր , see շախուր շուխուր .
 Շ խուտոց հանել , to clank, as a chain .
 Շ նահաւոր , v. a. շնորհաւոր , graceful ; prosperous, happy .
 Շ նիթուկի , to lie down like a dog, (applied to to an idle person) .
 Շ նիսաւող , a. շնիսաղող , night-shade .
 Շ նձուկ , a. շնձուկն , sea-dog ; shark .
 Շ նորք , a. շնորհ , grace ; favor .
 Շ նորքով , gracious ; graceful .
 Շ նկոց , whisper .
 Շ ոլոր մոր , see շլոր մոր .
 Շ ող , p. heat of the sun .
 Շ ողիք or շողիք , saliva .
 Շ ողիքոս , or շողոս , whose mouth runs with saliva ; subst. a snail .
 Շ ողրիլ , to become warm (with the heat of the summer's sun) .
 Շ ոյել , to caress .
 Շ ոշորդ , shadow, outline ; vulg. half-witted, q. d. the mere shadow of a man .
 Շ որ , p. clothes ; clouts .
 Շ ուլալ ւ. ընել or շուլել , to baste .
 Շ ունչը կարիլ , or շունչը

- Տանհիլ , to lose breath, to pant.
 Տուշտակ , widower who becomes a monk.
 Տուռութ , *t.* rule, order.
 Տուռուպ , *t.* syrup.
 Տուտ , *ա.* շոյտ , quick ; շուտ մը , quickly ; շուտ շուտ , very quickly .
 Տուտկեկ , somewhat quickly .
 Տուք , shade ; շուք տեղ , shady place .
 Տպեկ , *p.* to pucker (the mouth) .
 Տան , who makes water very often .
 Տուել , to make water :
 Տուղղան *t.* էլ , sesame oil .
 Տփօտ , *p.* apparition, phantasm .
 Տտիկ , *v.* շուտիկ , boil, ulcer ; *esp.* the bubo which appears in the plague .
 Տտկել , see շտկել .
 Տրխանա , or շիրախանա ,
 Տրխանա , or շիրախանա , *t.* vat, wine-fat .
 Տրջեցընել , to lead about, to cause to walk about .
 Տքանոց , shady place .
 Տօն , *p.* salt .

Ո

- Ոլորել , to twist, to intertwine .
 Ոլոռ , *ա.* ոլոռն , grain, any small round thing .
 Ողեկ ողեկ գալ , to sob, to cry with sobs .
 Ողորմիս , prayer for the dead ; ողորմիս հանել , to procure prayers for a deceased friend .
 Ողջ առողջ , safe and sound .
 Ողջ ողջ , quite alive .
 Ողջըննալ , *ա.* ողջանալ , to revive ; to be cured .
 Ողջընցընել , to raise from the dead ; to cure .
 Ողջուն , *ա.* ողջոյն , salutation .
 Ոչինչ ըլլալ , to be or become of no account, to go to ruin .
 Ոռ , *v.* see նստուկ տեղը .
 Ոսկէջուր , liquid preparation for gilding .
 Ոսկոր , *ա.* ոսկր , bone .
 Ոսկրտանք , plur. of the preceding .
 Ոսպ , *ա.* ոսպն , lentils .
 Ո՛վ որ , whoever .

- Ոտնլուայ or ոտնվլայ , washing of the feet, a ceremony in imitation of the Saviour's washing his disciples' feet.
- Ոտք , *a. ոտն* , foot ; step ; ոտք ելլել , to rise ; to begin to walk, (spoken of children); to start up in opposition ; ոտք կռիւել , to stand firm ; ոտք հանել , to excite , stir up ; ոտքը ձեռքը բռնկիլ , to be thrown into alarm and confusion ; ոտքը ձեռքը ընկնիլ , to entreat earnestly ; ոտքը ուղուրու , *t. lucky-footed*, whose coming brings good fortune.
- Ոտից աման or ոտնաման , shoe ; slipper.
- Ոտից ճամբայ or ոտաց ճամբայ , privy.
- Ո՞ր , who ? ո՞րը , which one ? ո՞ր ատեն , when ? ո՞ր տեղ , where ?
- Որբուարի , widow ; widower.
- Որդ , *a. որդն* , a worm.
- Որդնոտիլ , to be eaten with worms.
- Ո՞րն որ է or ո՞րն որ ըլլայ , whoever, whatever.
- Որոմ , *a. որոմն* , darnel, tares.
- Ու , *a. և* , and.
- Ուզել , to wish ; to ask for ; ուզես չուզես , whether you wish or not.
- Ուզաշիջ *t. ըլլալ* , to settle up accounts, to come to a settlement.
- Ուզունճա օվա , *t. (կտ. a long field)* a long wearisome talk.
- Ութը , *a. ութն* , eight.
- Ութանմազ առանմազ , *t. impudent, immodest.*
- Ութօրէնք , *a. ութօրէք* , space of eight days.
- Ուժ , *a. ոյժ* , strength, power.
- Ուժոյնալ , to get strength.
- Ուժովքընել , to strengthen, to sustain.
- Ուլահ սուղու , *t. rock-salt*, mineral salt.
- Ուղուր , *t. good fortune.*
- Ուղուրլա՛ր օլա , *t. I wish you well !*
- Ուղուրու , *t. fortunate ; ուղուրու խատէմի՛ t. ըլլայ* , may you enjoy prosperity !
- Ուղուրսուզ , *t. unfortunate ; worthless.*
- Ումիջ *t. ընել* , to hope ; to expect .
- Ումուտ , *t. hope.*
- Ումուր , *t. affairs.*
- Ույշուն , *t. fit, befitting.*

Ույմիչ *t.* ըլլալ, to suit, to be proper.

Ույուզ , *t.* scurf, leprosy.

Ույտուրմիչ *t.* ընել, to adapt.

Ունենալ, to have.

Ունեոր, wealthy.

Ունք; *a.* յօնք, eyebrows.

Ուշ, late.

Ուշանալ, to be tardy, to delay.

Ուշացընել, to retard, to defer.

Ուշկապարիկ, *a.* յուշկապարիկ, siren; centaur,

Ուշխուր or ուշխուր, *i. q.* խօնձան.

Ուչուրմա, *t.* kite, (the toy).

Ուչուրում, *t.* precipice.

Ուռ, *a.* ուռն; mallet; hammer.

Ուռ², *a.* ուռոյցք, swelling; wen.

Ուռենալ; *a.* ուռնուլ, to swell up, to puff up.

Ուռեցընել; *a.* ուռուցանել, to cause to swell.

Ուռեցուրիլ, to break out with swellings.

Ուռեցք or ուռէցք, *a.* ուռոյցք, swelling; tumour.

Ուսկէ², ուսկի² or ուսկից², whence?

Ուսկուֆա, *t.* night-cap.

Ուսուլ, *t.* contrivance, tact; ուսուլով, gently, slowly.

Ուստա, *t.* skilful; *subst.* master workman.

Ուստա իշի, *t.* work of ingenuity, work worthy of a workman.

Ուստուռա, *t.* razor.

Ուտան, gormandizer, great eater.

Ուտել խմել or ուտել խմելու ետէ ընկնիլ, to be gluttonous, to be devoted to eating and drinking.

Ուտիք օր, day which is not a fast-day.

Ուրախացընել, to rejoice, to give joy.

Ուրախերես, smiling, gay.

Ուրացընել, to cause another to deny, to compel denial, to force one to apostatize.

Ուրիչ, other.

Ուրկէց or ուր անդաց, whence?

Ուրուկ, *t.* quarter, fourth part.

Ուրի ուղուն, *t.* very suitable.

Ու՛ֆ, *t.* ah!

Ուֆախ թէֆէխ, *t.* small, trifling.

2

- Չ** or **չը**, *prefixed to verbs*, **Չալը**, *t. brush-wood.*
 or **չի** *written separately*, **Չալը չսփը**, *t. brush-wood*
 not. (when cut).
Չաթ *t. րնեւ*, to make a crashing noise. **Չալըի**, *t. gashed*; having
 the scar of a gash upon
Չաթալ, *t. fork*; **չաթալ**
չէքիճ, *t. forked ham-* the face; refractory.
mer. **Չալըմ**, *t. haughtiness,*
 superciliousness.
Չաթալանմիչ *t. րլլալ*, **Չալըչղան**, *t. laborious,*
 to extend in various industrious.
 directions, to branch **Չալըչմիչ** *t. րլլալ*, to en-
 out. deavour; to toil.
Չաթալ մաթալ, *t. full of* **Չալիսամիչ** *t. րնեւ*, to a-
 branches; forked; con- gitate, shake, as in a
 fused. sieve; to wash; to
Չաթաչաթ, *t. directly,* rinse.
 categorically. **Չալիսանմիչ** *t. րլլալ*, to be
Չաթըիս, *t. joined, in* tossed, as by the waves
 contact. of the sea.
Չաթլանդըճ or **չաթլադուճ**, **Չալըբ**, *t. sound of a musi-*
 see **չէթլէմպուկ**. cal instrument; the in-
Չաթմա, *t. (պար)* com- strument itself.
 posed of joists filled in **Չալմա**, *t. cloth folded and*
 with brick and mortar, wrapped around the
 (spoken of a wall); **չաթ-** head, sort of turban.
մա մարձ, variegated **Չալիարա**, *t. castanets.*
 cushion. **Չալքեչուլք**, tossing about,
Չաթմիչ *t. րնեւ*, to baste uneasiness.
 (in sewing); to arrange **Չախալ** or **չադալ**, *t.*
 the scaffolding or tem- jackal.
 porary support of an **Չախեւ**, to rebuke.
 arch, &c. (in building). **Չախըլ** *t. րար*, pebbles.
Չալեւ, to strike; **դեղի-** **Չախմախ**, *t. gun-flint*;
նի կըչալէ, it resembles չախմախ **զարնեւ**, to
 yellow, it is yellowish. strike fire with a flint.

- Չախու , *t.* pocket-knife ; pen-knife .
- Չախչախ , *t.* knocking ; knocker of a door .
- Չաղ , *t.* time ; age .
- Չաղալա or չաղա , *t.* unripe almonds, apricots, &c .
- Չաղանօղ , *t.* a crab .
- Չաղըլ չաղըլ *t.* վաղըլ , to murmur, to flow with a murmuring sound .
- Չամ , *t.* pine ; չամ սալ գրգը or սախըղե , *t.* pitch from the pine tree ; չամ ֆատրղը , *t.* pistachio, pine-nut .
- Չամաչըր , *t.* clean linens .
- Չամաչըրճի , *t.* washerman or washerwoman .
- Չամուռ , *t.* mud, mortar .
- Չամուռուխ , *t.* muddy ; miry place .
- Չայ , *t.* tea ; a river .
- Չայրըր or չայիր , *t.* meadow, green sward ; չալիր խուշե , *t.* lark .
- Չայրըրը չիմենլի , *t.* grassy .
- Չայիր չիմեն , see չայրըր .
- Չայլախ , *t.* the kite .
- Չանախ , *t.* dish ; plate .
- Չանախ եալայըճը , *t.* parasite .
- Չանախըրի , *t.* dressers; top (in a ship's rigging) .
- Չանախ չեօմէկ , *t.* earthen ware .
- Չանթա or չէնթէ , *t.* bag, pouch .
- Չանկ , *t.* bell .
- Չաշխըր , *t.* breeches .
- Չաշուտ , *t.* spy .
- Չապալանմիշ *t.* ըլլալ , to tumble about ; to try in various ways, to toil .
- Չափըրմիշ *t.* ըլլալ , to become deformed .
- Չափըրխ , *t.* deformed, wry .
- Չափմիշ *t.* ընել , to strike ; to smite (with disease, &c.)
- Չատրըր , *t.* tent ; չատրըր խուռմիշ *t.* ընել , to pitch a tent .
- Չարացընել or չարցընել , to render bad or worse .
- Չարէ , *t.* means, expedient .
- Չարըրխ or չարուխ , *t.* sandal .
- Չարիս , *t.* wheel, *esp.* paddle-weel of a steamer ; lathe ; bobbin ; grind-stone .
- Չարմուխ , *t.* yard of a ship .
- Չարնալ , *a.* չարանալ , to become worse ; to become cruel .
- Չարշալ or չարշաֆ , *t.* sheet .
- Չարչըր or չարչըր պազար , *t.* market, bazar .

- Չարշըլը** , *t.* one who does business in a bazar.
- Չարչըկեկ** , to torment.
- Չարտախ** , *t.* lodge ; loft ; open space on the top of a house ; platform with posts for drying clothes.
- Չարքաշ** , suffering ; patient.
- Չաւ** , *t.* fame, report ; **չաւ ըլլալ** , to be published, spread abroad ; **չաւ ընել** , to publish, to make known.
- Չաւուշ** , *t.* fore-runner, officer who precedes a great man on a journey, &c.
- Չաւտար** , *t.* rye.
- Չափա** , *t.* a hoe.
- Չափէ դուրս** or **չափէ վեր** , excessive, *adv.* enormously.
- Չափալամիշ** *t.* **ընել** , to hoe, to dig with a hoe.
- Չափախը** , *t.* bleared.
- Չափաչուլա** , *t.* disfigured ; ungraceful.
- Չափրիս** or **չափուիս** , *t.* quick, prompt ; quickly.
- Չափրճախ** or **չափուճախ** , *t.* quickly, hastily.
- Չափղըն** , *t.* ambling horse ; low worthless fellow.
- Չափուտ** or **չափուծ** , *t.* rag.
- Չափչփեկ** , to measure often.
- Չափրասա** , *t.* a clasp ; mode of tying a handkerchief over one shoulder and under the other.
- Չեխ** , reproof.
- Չեխել** , to rebuke.
- Չէ** , no, not ; **չէ ըսել կեանալ** , to be obstinate, to persist.
- Չէթէէ** , *t.* score, tally.
- Չէթէճի** , *t.* forager, brigand.
- Չէթիս** , *t.* difficult.
- Չէթլէմպուկ** , *t.* terebinth berry.
- Չէլէնկ** , *t.* bunch of feathers, plume.
- Չէլէպի** , *t.* genteel ; noble ; gentleman.
- Չէլիկ** , *t.* steel.
- Չէլմիշ** *t.* **ընել** , to throw down, to trip.
- Չէչըէ** , *t.* countenance ; distaff ; **չէչըէ ընել** , to be disgusted, to shew disgust ; **չէչըէն աւրել** , to look awry, to look as if disgusted.
- Չէչըէսիղ** , *t.* disagreeable, ill looking.
- Չէմէն** , *t.* cumin.
- Չէմպէր** , *t.* hoop ; handkerchief worn by women on the head.

- Չէրբէկ** , *t.* quarter.
Չէննէ or **չէնկէ** , *t.* the lower jaw.
Չէնթիկ չէնթիկ *t.* **ընեւ** , to hack.
Չէնկէլ , *t.* hook.
Չէնկի , *t.* strolling player.
Չէշիւ , *t.* sort ; shade of colour ; **չէշիւ չէշիւ** . of various shades or sorts.
Չէշէ , *t.* fountain ; (by a euphemism) privy.
Չէշի , *t.* taste.
Չէղիկ , *t.* clever, prompt, active.
Չէղոէ , *t.* circle ; hoop ; border ; handkerchief with embroidered corners.
Չէտիկ , *t.* sort of leather sock or buskin worn by women between the stocking and shoe.
Չէրէզ , *t.* dried food used as a relish.
Չէրշի , *t.* huckster, pedler.
Չէրչի՛վէ , *t.* picture-frame window-frame.
Չէրփէշիք , *t.* difficult, involved.
Չէփիճ , *t.* kid.
Չէքի , *t.* large balance for weighing wood, or building-stone ; weight of four quintals (used in weighing wood or stone) ; weight of 250 drams used in weighing opium.
Չէքիճ , *t.* hammer.
Չէքիսիշ *t.* **ըլլալ** , to be abashed.
Չէքիրկէ *t.* locust.
Չէքարի , *t.* galley.
Չէղկիւ , *t.* warp.
Չէօլ , *t.* desert.
Չէօլէկ , *t.* earthen pot ; pitcher.
Չէօյեւ , *t.* fuller's weed.
Չէօրէկ , *t.* bun, cake.
Չէօրէկ օթու , *t.* pepper-wort.
Չէօփ or **չէօփ** , *t.* trash, litter ; **չէօրչէօփ** , *t.* sweepings.
Չէօփիւկ , *t.* dirt-heap, dung-hill.
Չէօքիշ *t.* **ըլլալ** to come down ; to settle down ; to fall through.
Չըղըր , *t.* a line.
Չըզիշ *t.* **ընեւ** , to draw lines, to rule ; to make slight incisions with a razor, &c.
Չըթ *t.* **ընեւ** , to creak, to make a slight noise.
Չըթախ , *t.* infamous ; low.
Չըլղըն , *t.* foolish, mad.
Չըլլախ or **չըպլախ** , *t.* naked.

- Չրլորմիչ** *t.* ընեւ, to become foolish.
Չրխըն, *t.* a package.
Չրխրչ *t.* ընեւ, to reprehend, to blame.
Չրխմա, *t.* subtraction; a balcony.
Չրխմազ *t.* ճամբայ or սոխախ, *t.* closed up way.
Չրխրրիս, *t.* a weaver's quill-wheel.
Չրնկ չընկ *t.* խօսիլ, to tingle; to resound.
Չըրա, *t.* torch-wood.
Չըփոփալ, see չփփալ.
Չըփուտ, see չուփուտ.
Չըփուտ օճաղը, *t.* small furnace with a grate.
Չթըռ չթըռ *t.* բնել, or չթուտալ, to creak, to crackle.
Չիթ, *t.* printed calico; hedge, fence.
Չիլ փարա, *t.* newly coined money.
Չիլէ, *t.* skein of thread; forty days' exercise, practice, instruction for the priesthood.
Չիլէկ, *t.* strawberry.
Չիլինկիր, *t.* forgerman, locksmith, black smith.
Չիմէն, *t.* grass, pasture.
Չիմչիր, see չիմչիր.
Չիյ, *t.* dew; *adj.* raw, unboiled; rude, ill mannered.
Չինթիյան, *t.* sort of full drawers worn by women.
Չինի, *t.* porcelain.
Չինկեանէ, *t.* gipsy.
Չիչէկ, *t.* flower; small pox; չիչէկ պօզուղու, *t.* pitted with the small pox.
Չիվի, *t.* a nail.
Չիվիտ, *t.* indigo.
Չիրիչ, *t.* paste.
Չիրբէֆ, *t.* dirty water, filth.
Չիրբին, *t.* homely.
Չիւնքի or **չիւնքիւ**, *t.* for, since.
Չիւրիւկ, *t.* rotten, decayed.
Չիւրիւմիչ *t.* ըլլալ, to decay.
Չիֆտ, *t.* pair, couple.
Չիֆտ սիւրմիչ *t.* ընեւ, to plough.
Չիֆտէ, *t.* a kick; a couple, i. q. չիֆտ; չիֆտէ զարնել, or նետել, to kick with both hind feet at once.
Չիֆտելի, *t.* double; double-tongued, deceiver; that kicks.
Չիֆտ իշի, *t.* chased-work, (in silver, &c.)

- Չիֆտիկ** , *t.* a farm.
Չիֆտաճի , *t.* labourer, cultivator.
Չիրըխ , see **չսիրըխ** .
Չղբղմա , *t.* musical pipe, somewhat resembling a flageolet.
Չնար or **չնարի** *t.* ծառ , plane-tree.
Չնկրո չնկրո (յան), rattling, jingling.
Չնկռապի , *t.* a rattle.
Չոր գետին , the bare ground.
Չոր գլուխ , lonely ; solitarily .
Չորեքշաբթի, Wednesday.
Չորնալ , *a.* չորանալ , to dry, to become dry, to wither.
Չորս , four ; **չորս դիէն պատել** , to encircle .
Չորս դին առնել , to surround ; to go in all directions.
Չորս քէօշէ , *t.* quadrangular, square.
Չորցընել , to dry.
Չուլ , *t.* sack-cloth ; **չուլ չափուտ** , *t.* rags and tags.
Չուխ , *t.* cloth, broad-cloth .
Չուխաճի , *t.* woollen draper.
Չուխուր , *t.* a ditch ; *adj.* deep.
Չունկոր , poor, destitute .
Չուպուխ , see **չպուխ** .
Չուստ , active .
Չուվալ , *t.* sack .
Չուվալորդ , *t.* large needle , sail-needle .
Չուվան , *a.* չուան , cord, line .
Չուֆուտ , *t.* a contemptuous name for a Jew .
Չոփչոր , very dry .
Չոքեցընել , to cause to kneel (as a camel) .
Չոքիլ , to kneel ; to sink to the bottom of water .
Չպան , *t.* boil, ulcer .
Չլալի , see **չլալի** .
Չպուխ , *t.* a rod ; a tobacco pipe, (made by boring a rod) .
Չլամա , *t.* a sort of pancake .
Չուփը , *t.* cord, string ; measuring-line .
Չոօզ , *t.* lean, thin ; **չոօզ ձուկ** , a sort of dried fish .
Չսչլախ or **չըրչլախ** , *t.* stark naked .
Չտես , see **ծակ աչք** .
Չրախ , *t.* pupil ; protégé .
Չիչփալ , *a.* to be rippled, to be agitated .
Չօթոա or **չօթուա** , *t.* wooden jug .
Չօլախ , *t.* maimed .

Զօրհա , *t.* unskilful.
 Զօճուխ , *t.* child.
 Զօճուխութիւն , *t.* infancy,
 childhood.
 Զօպան , *t.* shepherd .
 Զօռ , evil, pain; չօռ ու-

տել , to suffer pain .
 Զօրապ , *t.* stocking .
 Զօրպա , *t.* soup.
 Զօփուռ , *t.* pitted with the
 small pox .

Պ

Պագնել , to kiss.
 Պագտուիլ or պագնուիլ ,
Pass. of the prec.
 Պաղար , *t.* market ; bar-
 gain; պաղար ընել , to
 to make a bargain.
 Պազարակիտէն , *t.* pur-
 veyor.
 Պազարըն , *t.* bargain .
 Պազը or պազի , *t.* some ;
 պազը պազը , from time to
 time, once in a while ;
 պազը անգամ , պազը հեղ ,
 պազը վախտ or պազը քէ-
 րէ , *t.* sometimes.
 Պազըսին , *t.* some of them.
 Պազի , see պազը .
 Պաշիրկեան or պէզիրկեան ,
t. merchant ; պաշիր-
 կեան եւթաղը , *t.* empo-
 rium, place of trade.
 Պաթալ , *t.* rejected, pro-
 hibited, annulled ; great,
 enormous ; պաթալ ը-
 նել , to annul, to sup-
 press.

Պաթախ , *t.* marsh, mio-
 rass ; slough.
 Պաթախճի , *t.* impostor,
 deceiver, treacherous
 person.
 Պաթը , *t.* west ; the west
 wind.
 Պաթըլ , *t.* vain, worth-
 less ; *i. q.* պաթալ .
 Պաթըրմիշ *t.* ընել , to
 submerge.
 Պաթըն , *t.* sunk ; lost
 (spoken of money which
 will not be repaid) .
 Պաթման , *t.* a weight
 varying in different
 places (from one to
 twenty four pounds).
 Պաթմիշ ^{պթմիշ} *t.* ըլլալ , (to be
 plunged, submerged).
 Պալ , *t.* honey.
 Պալպան , *t.* large ; gigan-
 tic ; corpulent.
 Պալասամ or պալասան ,
 balm .

Պալըխ փաղարը , *t.* fish-market.
 Պալըխ եուրմուրթասը , *t.* spawn of fish.
 Պալըք օթու or պալըդ օթու , *t.* Coccus Indicus .
 Պալըքճը or պալըխճի , *t.* fisherman.
 Պալթա , *t.* axe, hatchet.
 Պալանտարմիչ *t.* ընել , to eulogize.
 Պալղամ , *t.* phlegm.
 Պաղլամի , *t.* calcedony .
 Պաղմովի , *t.* bees' wax .
 Պալչրի , *t.* mud, mire .
 Պալսամ , see պալսամ .
 Պալտրղ , *t.* sister-in-law, wife's sister .
 Պալտրր , *t.* leg .
 Պալտրան , *t.* hemlock .
 Պալտրրը խարա , *t.* maiden-hair .
 Պալտրրը չպլաք , *t.* cut-throat, scoundrel .
 Պախալ , *t.* grocer .
 Պախար քեօր , *t.* dim-sighted ; blind, but having the eyes open .
 Պախըճի , *t.* wizard, fortune-teller .
 Պախրչ , *t.* regard, look .
 Պախրր , *t.* copper .
 Պախճա , *t.* garden .
 Պախճապան , պախճէպան or պախճըվան , *t.* gardener .

Պախել , *t.* to offer, to present ; to excuse .
 Պախիչ , *t.* present, gift .
 Պախրաճ , see պարխաճ .
 Պակսեցընել , to lessen, to diminish .
 Պակսիլ , to fail .
 Պա՛հ , certainly, indeed .
 Պահ զնել or պահ տալ , to consign, to deposit .
 Պահար , *t.* seasoning , spice .
 Պահճու , պահճնի or պահճտէն , kept locked up ; պահճու ախճիկ , adopted daughter .
 Պահուըտիլ , to be hidden .
 Պահուըացընել , to hide .
 Պահուիլ , to lie hid, to hide one's self .
 Պահպըհել , to hide .
 Պաղ , cold ; ungraceful, not in good taste .
 Պաղ , *t.* a vineyard .
 Պաղ պախճա , *t.* place planted with trees or vegetables, region of gardens and vineyards .
 Պաղ պօղումու , *t.* vintage .
 Պաղած մնալ , to be astonished .
 Պաղա , *t.* tortoise-shell .
 Պաղեցընել , to cool ; to refresh ; to freeze .
 Պաղըչլամիչ *t.* ընել , to offer ; to forgive .

- Պաղըշարկեկ or պաղըշարկեցընեկ , to refresh, to give freshness.
- Պաղըշարկիլ or պաղըշկիլ , to grow cool ; to be refreshed, to be pleased.
- Պաղըրսախ , *t.* bowels, entrails.
- Պաղըրտախ , *t.* swaddling-clothes ; bandage for confining a child in a cradle.
- Պաղիլ , to become cold ; պաղիլ մնալ , to be astonished, to be amazed.
- Պաղճի , *t.* vine-dresser.
- Պաղուկ , fresh, cool.
- Պաղտաշ խուռովիշ *t.* ընեկ , to sit cross-legged.
- Պաճ , *t.* toll ; պաճ պիպէր , Cayenne pepper.
- Պաճա , *t.* attic window, look-out from a garret or roof ; side aperture in the top of a chimney.
- Պաճախ , *t.* leg.
- Պաճախարդ , *t.* short, not tall.
- Պաճանախ , *t.* wife's sister's husband.
- Պամիա or պամեա . *t.* okrey, a plant.
- Պայաթ , *t.* stale, not fresh.
- Պայաղը , *t.* ordinary ; պայաղը օր , week-day.
- Պայըլիշ *t.* ըլլալ , to faint.
- Պայիթ . or պայըր , *t.* hill, ascent.
- Պայծառացընեկ , to make clear.
- Պայըռուշ , *t.* owl.
- Պայրախ or պարեախ , *t.* flag, standard ; *p.* kite.
- Պայրախտար , *t.* standard-bearer.
- Պայրամ or պարեամ , *t.* festival ; great festival of the Mohammedans.
- Պաշ , *t.* excellent, of prime quality ; պաշ րախի , *t.* strong whiskey.
- Պաշաշաղա , *t.* head-long, with the head downwards ; straight forward.
- Պաշապաշ , *t.* equal.
- Պաշարեկ , (as in *a.*) to besiege ; (from the *t.* պաշարմաք) to complete, to accomplish.
- Պաշարում , *a.* պաշարումն , siege, investment.
- Պաշաք or պաշախ , *t.* ear of wheat, &c.
- Պաշը պօշ , *t.* unbridled, unrestrained.
- Պաշիլստիւնէ , *t.* with pleasure, very well.
- Պաշայեկ , *t.* to begin.
- Պաշանդըճ , *t.* beginning.
- Պաշըրի , *t.* hood ; cowl ; headstall.

- Պաշլըճա , *t.* chiefly .
- Պաշխա , *t.* other ; separate ; պաշխա թարղ or թիւոլիւ , *t.* in another manner .
- Պաշխալը , *t.* independent, *esp.* one who has finished his apprenticeship .
- Պաշխա պաշխա , *t.* separately .
- Պաշխաճա , *t.* by itself .
- Պաշտան այաղատաք՝ or պաշտան թռնադատաք , *t.* from head to foot .
- Պաշտան պաշա , *t.* entirely, from one end to the other .
- Պաշտան սավմա , *t.* superficially ; պաշտան սավմա ընել , to get rid of, to avoid .
- Պաչել , *v.* to kiss .
- Պապ , as in *a.* grandfather ; pope ; also, (in some places) father .
- Պապա , *t.* father, papa ; respectable person ; ball or ornamental top at the head of a balustrade .
- Պապալըխ , *t.* step-father ; (used also in addressing any aged person) .
- Պապանծեցընել , to render unable to answer, to put to silence .
- Պապանծիլ , *a.* պապանծիլ , to hold one's tongue, to keep silence .
- Պապենական , paternal .
- Պապէթ , *t.* collection, company, clique ; պապէթ պապէթ , by companies ; in various collections ; by sorts .
- Պապուլխատա , *t.* brothel .
- Պառտթ or պարաթ , *t.* letter patent from the S. Porte, granting exemption from taxes, or other privileges .
- Պառկեցընել , to put to sleep, to cause to lie down .
- Պառկիլ , to lie down .
- Պառւիլ , *a.* պառււիլ , to grow old, (spoken only of women) .
- Պաս , fast, abstinence .
- Պասպարապար , *t.* perfectly equal .
- Պասամախ , *t.* stair, step .
- Պասարաթը *t.* կայուիլ , to be astonished, to be dumb with astonishment .
- Պասղը , *t.* weight for pressing any thing down ; պասղըյի տակ դնել , to put under press .
- Պասղըն , *t.* excellent ; abundant ; *subst.* sur-

- prise ; պատղըն տալ , to be surprised, to be caught.
- Պասմա , *t.* print, printed calico.
- Պասմաճի , *t.* printer ; (esp.) calico-printer.
- Պաստրմա , *t.* salted and dried meat.
- Պաստրմիչ , *t.* ընել , to excel.
- Պատ , wall ; պատէ պատ , staggering, from one side of the street to another.
- Պաքանա , *t.* white-washing.
- Պատանաճի , *t.* white-washer.
- Պատանք , *a.* պատան , grave-clothes .
- Պատանքել , to shroud.
- Պատառ պատառ ընել , to pull to pieces.
- Պաթեղ , *p.* *a.* պատեանք , sheath, case.
- Պատէմ , *t.* almond.
- Պատիհասկա , *t.* gratis, gratuitously .
- Պատկերք , *a.* պատկեր , a picture .
- Պատուել , *a.* պատաուել , to tear.
- Պատուել , to tear in pieces.
- Պատրուսել , to graft :
- Պատրուք ԳՔ պատրուկ , *a.* պատրոյգ , wick .
- Պար բռնել or պար խաղալ , to dance .
- Պարայ , as in *a.* unoccupied, &c. also vain, useless ; պարայ ելլել , to deceive one's self, to be disappointed ; to prove fruitless .
- Պարայար , *t.* together ; equal .
- Պարայարցընել , *t.* to make equal .
- Պարարտացընել , to fatten .
- Պարէ or պարէմ , *t.* at least .
- Պարըշիչ , *t.* ըլլալ , to be reconciled .
- Պարըշտըրմիչ , *t.* ընել , to reconcile .
- Պարիթ , *t.* obsolete, out fashion .
- Պարիաճ , *t.* a copper bucket .
- Պարխանա , *t.* sack of merchandise ; depot ; luggage .
- Պարծենալ , *a.* պարծիլ , to boast .
- Պարծենկոտ , boastful, vain .
- Պարծենցընել , to make vain, to flatter .
- Պարկուկ , *p.* apricot .

- Պարկուճ , *p.* bag (of hair cloth).
- Պարմախըլս , *t.* railing ; pale fence.
- Պարմաղ իւղեմիւ , *t.* lady's-finger, a species of grape.
- Պարուծ , *t.* gun-powder.
- Պարպեւ , to empty.
- Պարտախ , *t.* an earthen mug or pitcher.
- Պարտըկան , *a.* պարտական ; debtor.
- Պարտըկել ; *a.* պարտակել , to cover, to conceal :
- Պարտքընտէր , debtor ; creditor.
- Պաք , *a.* պաք , fast.
- Պեխ , see պըլըխ .
- Պեխտախ , wearing mustaches.
- Պզալ or պզգալ , *a.* բզգալ , to buzz, to hum.
- Պզըխանմիշ *t.* ըլլալ , to cheat or deal unfairly in play.
- Պզըխճի , *t.* person who deals unfairly in play.
- Պզպզալ , to buzz continually. See պզալ .
- Պզտըկնալ or պզտիկնալ , to grow short, to grow small.
- Պզտըկցընել or պզտիկցընել . to make smaller, to make shorter.
- Պզւորտիկ , very small
- Պզտիկ or պզտի , small .
- Պզտկուց , from childhood.
- Պէզ , *t.* cotton or linen cloth.
- Պէզազ . *t.* merchant of silk and cotton stuffs .
- Պէզար , *t.* ըլլալ , to be disgusted, wearied with any thing .
- Պէզէստէն , *t.* covered bazar, market-place .
- Պէզիւր եաղը . *t.* linseed oil .
- Պէզիւրկեան , see պազիւրկեան .
- Պէզկին , *t.* disgusted, wearied .
- Պէզմիշ *t.* ըլլալ , see պէզար ըլլալ .
- Պէթ , *t.* bad ; ungraceful, unsuitable .
- Պէթէր , *t.* worse .
- Պէթնամ , *t.* infamous .
- Պէլ պէլէմիշ *t.* ընել , to guard a pass .
- Պէլա , *t.* misfortune, trouble .
- Պէլի , *t.* yes .
- Պէլէթտիրմիշ *t.* ընել , to inform, to give information or explanations .
- Պէլի . *t.* evident, clear .
- Պէլի պաշլըր . *t.* remarkable, distinguished .
- Պէլիսիզ , *t.* not evident, not apparent .

- Պէլքի or պէլքի՛ , *t.* perhaps.
- Պէխապար , *t.* ignorant ; ignorantly .
- Պէկիր or պէյկիր , *t.* horse ; pack-horse.
- Պէճիւզիւր or պէճուզուր . *t.* unquiet, uncomfortable .
- Պէճերմիչ *t.* ընել , to contrive ; to complete ; to provide, to furnish
- Պէճիտ , *t.* necessary, important.
- Պէյ , *t.* Bey.
- Պէյան *t.* ըլլալ , to be discovered, to appear .
- Պէյլա , *t.* oval.
- Պէյգաստէ , *t.* son of a Bey ; prince, nobleman.
- Պէյթամալ or պէյթիմալ , *t.* department of finance, royal treasury ; commissioner who takes possession of confiscated property .
- Պէյիթ , *t.* a stanza ; poetry .
- Պէյլիկ or պէյլիք . *t.* royal ; *subst.* ship of war .
- Պէյնզ , *t.* countenance .
- Պէնկ or պէնք , *t.* mole, mark on the face .
- Պէնս , *t.* band ; rampart, bulwark ; dike ; prohibi-

- tion, պէնս ընել , to fasten, to bind .
- Պէշիկ , *t.* cradle.
- Պէպէք . *t.* babe ; doll ; պէպէք աչաց or աչքի պէպէք , pupil of the eye .
- Պէպիւռլէնմիչ *t.* ըլլալ . to glory, to boast.
- Պէոպէն , see պէրպէր .
- Պէս , like .
- Պէս , *t.* bet, wager .
- Պէսլէ՛ն , *t.* adopted child ; maid servant .
- Պէսլէմիչ *t.* ընել , to nourish, to feed ; to fill up crevices, to pack.
- Պէսլէնմիչ *t.* ըլլալ . to be fed, nourished .
- Պէս պէլլի , *t.* very clear ; *adv.* so it seems that . . .
- Պէստէ , *t.* song .
- Պէստիլ , see փէստիլ .
- Պէվախս *t.* առնն , out of season .
- Պէտէլ , *t.* instead of .
- Պէտէն , *t.* body ; outer wall (of a castle) .
- Պէ'աքէ , it is necessary .
- Պէրահ , *t.* clear, pure .
- Պէրէլէնմիչ *t.* ըլլալ , to be wounded, to be scarred .
- Պէրէքէթ , *t.* blessing ; fruitfulness, abundance .
- Պէրէքէթլի , *t.* ըլլալ , to

- Պ պէս or պիւպէր , *t.* pepper.
- Պ հտէ , *t.* bread-cake.
- Պ հրեան or պիրիշան , *t.* roast meat.
- Պ Իրինձի , *t.* first.
- Պ Իրիքտիրմիշ *t.* ընել , to collect, to gather together.
- Պ Իրտիւզիշէ , *t.* uniformly ; continually.
- Պ Իւզիւմիւշ *t.* ըլլալ , to warp, to shrink.
- Պ Իթէզի , see պիթէզի .
- Պ Կ թիւն , *t.* whole .
- Պ Իւպիւլ . *t.* nightingale.
- Պ Իւշիւ , *t.* charm, incantation.
- Պ Իւշիւ or պիւշիւլէմիշ *t.* ընել , to bewitch.
- Պ Իւշիւձիւ , *t.* enchanter.
- Պ Իւսպիւթիւն , *t.* entirely .
- Պ Իւրիւնձիւկ , *t.* gauze .
- Պ Իւքմէ , *t.* twisted ; twist .
- Պ Ըշկեւ or պըշտըկեւ , to soil ; to contaminate .
- Պ Ըեւ , to envelope ; to roll up .
- Պ Ըրուիլ . to be rolled up ; to wrap one's self up ; to embrace .
- Պ Ըռուր , see պռուղուր .
- Պ Ըրեւ or բոլըրեւ , *a.* բռւրեւ , to round ; to crown .
- Պ Ըլլալ , to glimmer (as a dying taper) ; to glisten (as the eye) .
- Պ Ըլլըմիւ , *t.* quail .
- Պ Ըմիշ *t.* ըլլալ , to be cloyed, sated .
- Պ Խարմիշ *t.* ընել , to sate, cloy .
- Պ Ղինձ , *a.* պղինձ , copper ; գեղին պղինձ , brass .
- Պ Ճեղ , *a.* կճղակ , hoof .
- Պ Ճեղ , *a.* պճեղն , bulb of garlic .
- Պ Ճւրեւ , to ransack, to examine .
- Պ Ճպճալ . *a.* պղպղեւ , to boil, to bubble up .
- Պ Խտանալ , to harden, (neut.)
- Պ Խտացընել , to harden (act.) , to consolidate .
- Պ Ճկալ , *p.* to abominate .
- Պ Ըրձիկ , *p.* kidney ; gizzard .
- Պ Ըղ , *t.* bundle .
- Պ Ըշ , tail .
- Պ Ըլատ , having the tail cut off .
- Պ Ղիկ , short tail .
- Պ Ըռալ , to cry aloud ; to roar, to low, &c. .
- Պ Ըռացընել , to cause another to cry .
- Պ Ըրանի , *t.* food, prepared with a sauce of yoghhoort and garlic .
- Պ Ըղ , *t.* ice .

- Պուզաղը , *t.* bullock, calf.
 Պուլամաճ , *t.* gruel.
 Պուլանըխ , *t.* turbid.
 Պուլանսիշ *t.* բլլալ , to be disturbed.
 Պուլաշըխ , *t.* soiled ; contagious.
 Պուլաշմիշ *t.* բլլալ , to be compromised ; to catch (a disease).
 Պուլաշտրմիշ *t.* բնեւ , to soil ; to communicate contagion.
 Պուլղուր , *t.* wheat boiled and then dried and broken or coarsely ground.
 Պուլուշմիշ *t.* բլլալ , to have an interview.
 Պուբլտ or պուլութ , *t.* cloud.
 Պուխաւու , or պուխաւը , *t.* fetters.
 Պուխուր or պուհուր , *t.* incense ; aromatics.
 Պուխուրանն , *t.* incense-box.
 Պուղ , *t.* vapour .
 Պուղա , *t.* bull.
 Պուղատա or պղատա , *t.* lye ; steeping of clothes in lye for washing.
 Պուճախ , *t.* corner .
 Պումպար , *t.* intestine used for sausages .
 Պույնուղ , *t.* horn .
 Պույուրմիշ *t.* բնեւ , to command .
- Պույրուլթու , *t.* letters patent ; government order .
 Պունալմիշ *t.* բլլալ , to become faint .
 Պունամիշ *t.* բլլալ , to dote, to be in one's dotage .
 Պուսղու , see պուրղու .
 Պուումա , see պուումա .
 Պուունալ or պուբնալ , *t.* that has the nose cut off or deformed .
 Պուունօթի or պուբնօթու , *t.* snuff ; պուունօթի խմել , to take snuff .
 Պուռունն , *t.* a point of land, a cape .
 Պուսունուղ or պուբունուսուղ , *t.* that has the nose cut off .
 Պուռուշտարմիշ *t.* բնեւ , to pucker .
 Պուտ , *t.* thigh ; haunch .
 Պուտախ , *t.* knot in wood .
 Պուտամիշ *t.* բնեւ , to prune .
 Պուրղու , *t.* auger, gimlet .
 Պուրճ , or պուրճ , *t.* wall ; turret ; constellation ; sign of the zodiac .
 Պուրմա , *t.* cock, spout ; screw ; braid of hair .
 Պլղը , *t.* pruning knife ; broad knife ; sickle .
 Պպղեւ , *p :* see կկղեւ .

- Պահ, *t.* refractory.
- Պակուկք, lips.
- Պանակ, *p.* tangled, confused.
- Պաճքել, see պճաքել.
- Պարտիլ, to walk about.
- Պարագրնել, to lead about.
- Պտուկ, *a.* պոյտն, earthen pot.
- Պտուտ, *a.* պտոյտ, turn.
- Պրծիլ, to be delivered.
- Պօզ, *t.* ash-coloured, grey.
- Պօզա, *t.* sort of ale.
- Պօզարմիչ *t.* բլլալ, to become pale.
- Պօլ, *t.* ample, abundant.
- Պօխճա, or պօղչա, *t.* bundle.
- Պօղազ, *t.* throat; neck (of a bottle, &c.); strait; channel.
- Պօղազ թօգլուղունա, *t.* serving for one's board, without wages.
- Պօղազ եասրբը, *t.* gluttonous.
- Պօղաչա, *t.* sort of pastry.
- Պօղասի, *t.* sort of coarse cotton cloth.
- Պօղմիչ *t.* բնել, to strangle, to suffocate; to close and tie up (a full bag).
- Պօղում, *t.* joint (of reeds or grass).

- Պօճուրղաւ, *t.* capstan.
- Պօմպօզ, *t.* entirely empty.
- Պօյ, *t.* stature; պօյ քշել, to grow tall; պօյ քաշել, to resist, to be obstinate.
- Պօյա, *t.* colour.
- Պօյախանա, *t.* dying establishment.
- Պօյաճի, *t.* dyer.
- Պօյամիչ or պօյալամիչ *t.* բնել, to dye, to colour.
- Պօյլու or պօյլու պօյլու, *t.* tall; օրթա պօյլու, of middling stature.
- Պօյունտուրուխ, *t.* yoke.
- Պօյտաչ, *t.* equal in height.
- Պօշ, *t.* empty; vain, worthless; պօշ աեղը, պօշունա or պօշ պօշունա, in vain, to no purpose; պօշ լախրրար, *t.* or պօշ խօսք, idle talk; պօշ պօղազ, *t.* idle, vain talker.
- Պօշաթմիչ *t.* բնել, to empty.
- Պօշամիչ *t.* բնել, to divorce.
- Պօշանմիչ *t.* բլլալ, to empty itself; to be divorced.
- Պօպօղիկ, *p.* acute, pointed.

Պօռա , <i>t.</i> nitre ; a tem- pest.	den ; vegetable garden .
Պօռալ , see պոռալ .	Պօստան խօրխուլու , <i>t.</i> scare-crow .
Պօռթկալ , to squirt .	Պօտուռ , <i>t.</i> short, not tall .
Պօռու , <i>t.</i> trumpet ; pipe.	Պօտուռուժ , <i>t.</i> cellar .
Պօստան , <i>t.</i> melon gar-	Պօրճ , <i>t.</i> debt ; duty .

Պ

Պ ախջախ , knocker .	Պ սկել , <i>p.</i> to separate .
Պ ահտ , see ճահտ .	Պ սը , <i>p.</i> large .
Պ ահրա , <i>t.</i> distaff .	Պ սուհա or ջուհակ , <i>t.</i> weaver .
Պ աղացպան or ջաղջպան , miller .	Պ սուխտ or ջուխտակ , even ; a pair .
Պ աղացք , mill .	Պ սուխտ ու Ֆարտ խաղալ , <i>p.</i> to play at even or odd .
Պ աղպ , <i>p.</i> litter, sedan .	Պ սուր , as in <i>a.</i> water ; al- so essence ; ջուր թա- փել , to make water .
Պ պլամ , <i>a.</i> ջայլամն , ostrich .	Պ սրաման , water vessel .
Պ ստուռ , <i>p.</i> see ճատր .	Պ սրել , to irrigate, to water ; to refute, to undo .
Պ սրդ , destruction ; ջարդ ինկաւ , a great des- truction has taken place ; ջարդ ձգել , to slaughter .	Պ սրիտ , <i>p.</i> watery .
Պ սրդուբուրդ ընել , to cut in pieces .	Պ սրտ , well watered .
Պ սրմ , <i>a.</i> ջերմն , fever ; <i>esp.</i> fever and ague .	Պ սրջրկած or ջրջրկոտ , turned to water, having no substance .
Պ սրաց , <i>p.</i> low, worthless fellow .	Պ սրվաթ , urine .
Պ սոտ , nervous .	
Պ ստել , to couple, to pair .	

Ս .

- Սաղախի տ. չամիչ, a choice kind of raisins.
 Սախո, see բոսախո.
 Սահաթ, տ. ըլլալ, "to be quiet", to be at rest.
 Սաման, տ. gold filings.
 Սայա, see սայէ.
 Սայէ, տ. subject; esp. subject of the Turkish government, who is not a Mussulman.
 Սասա, see ըսասա.
 Սաֆ, see ըսաֆ.
 Սաֆատան, տ. a soft-boiled egg.
 Սէզէ, see բոէզէ.
 Սէհան, see բոսհան.
 Սէհին, see բոէհին.
 Սէյիզ, see բոէյիզ.
 Սէնկ, see բոէնկ.
 Սէնչպէր, see բոէնչպէր.
 Սէնտէ, see բոէնտէ.
 Սէչէլ, see բոէչէլ.
 Սէսմ, տ. i. զ. բոէսիմ; percentage.
 Սէվէնտ, see ըսաւէնտ.
 Սիւս, see բոհիւս.
 Սուհ, տ. distilled spirit.
 Սուպ, p. a. սուփ, syrup of grape juice.

Ս

- Սա՛տաղը, տ. butter.
 Սազ, տ. rush; a rude sort of guitar.
 Սազան, տ. carp, a fish.
 Սազել, տ. to adorn, to deck.
 Սազենտէ, տ. musician.
 Սաթաշտիչ, տ. ըլլալ, to meddle with; to urge.
 Սաթրր or սաթուր, տ. chopping-knife, cleaver; executioner's knife.
 Սաթլիճան, տ. pleurisy.
 Սաթրանճ, տ. square; chess, check.
 Սալ, p. a. սալ, wagon.
 Սալ, տ. raft, float.
 Սալաթա, տ. (Ital.) salad.
 Սալախանա, տ. slaughter-house.
 Սալամուր or սալամուրա, տ. (Ital.) brine.
 Սալեան, տ. annual tax.
 Սալէպ, տ. salep.
 Սալթի, տ. սալ, to give information.

Սայլնճախ , *t.* swing.
 Սայլնմիշ *t.* ըլլալ , to strut.
 Սայլթ , *t.* only.
 Սայլթանաթ , *t.* majesty, grandeur.
 Սայլամիշ *t.* ընել , to swing, to rock ; to defer, to put off.
 Սայլերմ , *t.* bunch of grapes.
 Սայլերմ սաչախ , *t.* hanging in bunches or tufts, irregular.
 Սայմա , *t.* a kind of food made with small clams and rice.
 Սայմասէրթիթ *t.* երթալ , to rush heedlessly on.
 Սայմին , *p.* weaver's beam.
 Սայմիշ *t.* ընել , to rush forward.
 Սայլոր , a plum.
 Սայլորմիշ *t.* ընել , to set on (as a dog).
 Սայխա , *t.* water carrier.
 Սայխա խուշի , *t.* goldfinch or linnet ; cormorant.
 Սայխաս , *t.* crippled.
 Սայխը , *t.* mastick ; *pr.* n Scio.
 Սայխըն , *t.* take care !
 Սայխընմիշ *t.* ըլլալ , to take care, to be ware.
 Սայլթիյան , *t.* dressed leather.

Սայխի , *t.* vase, flower-pot.
 Սայխել , *t.* to cripple.
 Սաչաթ , *t.* hour ; clock ; watch.
 Սաչաթճի , *t.* watch-maker.
 Սաչան , *t.* copper dish.
 Սաչեցընել , to cause to slip.
 Սաչիչ , *t.* certain, sure.
 Սաչիւտուկ , *p.* slippery.
 Սաղ , *t.* alive ; safe and sound ; the right (side).
 Սաղանախ , *t.* an abundant shower.
 Սաղըր , *t.* deaf ; սաղըր ճամ *t.* dim glass, ground glass.
 Սաղամիշ *t.* ընել , to save ; to get rid of, to get off one's hands.
 Սաղըխ , *t.* health ; life.
 Սաղմ , *a.* սաղմն , embryo.
 Սաղնալ , *t.* to recover one's health.
 Սաղ սէլիմ , *t.* safe and sound.
 Սաղտան սաղա , *t.* very right, very correct.
 Սաճ , *t.* round iron plate for baking pancakes.
 Սաճ ղըպըրը , *t.* vitriol.
 Սաճայախ or սաճայաղի *t.* tripod.
 Սաման , *t.* straw.

- Սամանի , *t.* straw-colored .
 Սամի եէլի , *t.* samiel, hot
 wind .
 Սամուռ or սամուր , *t.*
 sable .
 Սամնար , *t.* a kind of
 weasel or ferret .
 Սամուռն , *t.* a bull-dog .
 Սայէ , *t.* protection, pa-
 tronage .
 Սայրիւամիշ *t.* ընել , to
 dote, to rave ; to talk in
 one's sleep .
 Սայի or սայլ , *t.* letter car-
 rier ; reckoning .
 Սայլանկօղ , *t.* snail .
 Սայմիշ *t.* ընել , to repute,
 to esteem .
 Սայքի , *t.* almost ; as it
 were .
 Սանահար , *a.* սանահայր ,
 father of a god-child .
 Սանամար , *a.* սանամայր ,
 mother of a god-child .
 Սանթուռ , *t.* dulcimer .
 Սանճախ , *t.* flag, banner ;
 a county .
 Սանճր or սանճի , *t.* col-
 ic ; a pain .
 Սանտալ , *t.* boat, wherry .
 Սանտուխք or *v.* սան-
 տուխտ , ladder ; stairs .
 Սանքի , see սայքի .
 Սաչախ , *t.* fringe ; edge ;
 portion of a house jut-
 ting over the street .
 Սաչը , *t.* wedding-gift .
 Սաչերպարը , see սաճ զըպ-
 րըզ .
 Սաչմա , *t.* shot ; inco-
 herent talk .
 Սապահ էրէտրզը , *t.* the
 morning star .
 Սապան , *t.* a plough .
 Սապան տէմիրի , *t.* plough-
 share .
 Սապո *t.* ընել , to have
 patience .
 Սապօն or սապոն , *t.* soap .
 Սառ , *a.* սառն , ice .
 Սառաճ , *t.* saddler .
 Սառաֆ , see սարաֆ .
 Սառեցրնել , to freeze, to
 congeal .
 Սառնիճ , *t.* cistern .
 Սառտէլա , *t.* a sort of an-
 chovy .
 Սասկընալ , to become
 violent .
 Սափաշմիշ *t.* ըլլալ , to con-
 tend .
 Սատէ , *t.* simple ; mere ;
 սատէ եաղ , *t.* butter .
 Սատէքեար , *t.* goldsmith
 who does preparatory
 work .
 Սատրխ , *t.* faithful .
 Սատրխանէ , *t.* faithful ;
 faithfully .
 Սատկեցրնել or սատկըցը-
 նել , to destroy, to kill .
 Սատկիլ , *a.* սատակիլ , to

- perish ; (said of a beast) to die. **Սեխնոց**, *a. սեխնոց*, melon bed.
- Սարայ** or **սէրայ**, *t.* palace. **Սեկեմոնկ**, *p* bat.
- Սարայտար**, *t.* attendant in a palace. **Սեպեղ**, to esteem ; to think.
- Սարաֆ**, *t.* banker. **Սեպէ՛ թէ**, suppose that ; almost.
- Սարը**, *t.* yellow. **Սերտ ըլլալ** or **սերտել**, to learn by heart.
- Սարըլըխ**, *t.* jaundice. **Սև**, *a. սեաւ*, black ; **սև ծով**, Black sea ; **սև մաղձ**, melancholy.
- Սարըխ**, *t.* turban. **Սևաչուի**, that has black eyes.
- Սարըճա** or **սարըմ թրախ**, *t.* yellowish. **Սեբրես**, abashed, confounded.
- Սարմաշըխ**, *t.* ivy. **Սեկեկ** or **սևուկ**, blackish, dark.
- Սարմիշ** *t.* ընեղ, to shake. **Սենալ**, to be or become black.
- Սարի**, *t.* rugged, rough ; harsh. **Սեցընել**, to blacken.
- Սարիքն թրլըխ**, *t.* impediment ; annoyance. **Սեփ սև**, very black.
- Սարֆ** *t.* ընեղ, to expend. **Սէղիկ**, *t.* mark, token, indication.
- Սաւախ**, *t.* foolish. **Սէզմիշ** *t.* ընեղ, to perceive.
- Սաւուշմիշ** *t.* ըլլալ, to escape. **Սէթ**, *t.* high seat, bench.
- Սաւուրմիշ** *t.* ընեղ, to winnow ; to toss up. **Սէթճասէ**, *t.* rug.
- Սափա**, *t.* retired, out of the way. **Սէլ**, *t.* torrent, freset.
- Սափան**, *t.* a sling. **Սէլամէթ**, *t.* safety ; as an *adv.* safely, happily.
- Սափլամիշ** *t.* ընեղ, to drive in, to thrust. **Սէլամըխ** or **սէլամըք**, *t.* saloon, parlour ; portion of a house not included in the harem.
- Սափմիշ** *t.* ընեղ, to turn aside. **Սէլան**, *t.* sardonyx.
- Սաֆի**, *t.* pure, unadulterated.
- Սաֆու**, see **զաֆու**.
- Սաֆտէրուն**, *t.* simple-minded, sincere.
- Սդեղ**, see **սմբել**.

- Ալլէ , *t.* broad flat basket.
 Ալլլի , *t.* cypress ; սէլլի
 պօլլու , *t.* tall and pos-
 sessed of a noble figure.
 Ալճճատէ , see սէթճատէ.
 Ալմէր , *t.* pack-saddle.
 Ալմթ , *t.* side, quarter.
 Ալմիղ , *t.* fat.
 Ալմիղ օթու , *t.* purslain.
 Ալյիս , *t.* groom , ostler.
 Ալյիր , *t.* observation ;
 spectacle, show ; սէյիր
 ընել , to visit, to go
 light-seeing.
 Ալյրէկ or սէյրէք , *t.* o-
 pen, not close together ;
adv. seldom.
 Ալչմիչ *t.* ընել , to choose ;
 to distinguish ; to sepa-
 rate.
 Ալպէպ , *t.* cause, motive.
 Ալս սէլէնկ , *t.* noise, ru-
 mor.
 Ալվինմիչ *t.* ըլլալ , to be
 joyful .
 Ալվլի , see սէլլի .
 Ալվտա , *t.* melancholy ; in-
 clination.
 Ալտէֆ , *t.* mother of
 pearl ; rue (the plant).
 Ալտիր , *t.* mattress ; sofa.
 Ալրասկէր , *t.* generalissi-
 mo.
 Ալրէ , *t.* shorter span,
 measure between the
 thumb and fore finger .
 Ալրէն or սէրէն տիրէյի ,
t. mast of a ship.
 Ալրթ , *t.* hard, stiff ; *met.*
 churlish ; *adv.* stffliiy, &c.
 Ալրթլիս , *t.* stiffness,
 churlishness.
 Ալրթնայ or սէրթընալ . *t.*
 to become hard, to stif-
 fen ; (of the sea) to be-
 come rough.
 Ալրիս , *t.* fresh, cool.
 Ալրմայէ , *t.* capital in
 business.
 Ալրչէ , *t.* sparrow.
 Ալրպէսա , *t.* frank ; *adv*
 freely.
 Ալրսէմ , *t.* stupified ; dull.
 Ալրսէմալ , *t.* to be stu-
 pified.
 Ալրսէմյընել , *t.* to stupify
 Ալրփինթի , *t.* sprinkling,
 gentle rain .
 Ալրփմիչ *t.* ընել , to
 sprinkle ; to shed.
 Ալիէթ , *t.* basket.
 Աօզ սաշապը , *t.* com-
 mander, director.
 Աջիւտ , *t.* willow, osier.
 Աֆա *t.* ընել , to take
 pleasure.
 Աֆէր , *t.* war ; expe-
 dition ; turn, trip.
 Աֆիլ , *t.* miserable, pit-
 iable.
 Աֆիչ , *t.* rascally, kna-
 vish.

- Արզը** , *t.* acute pain.
Արզըլթը , *t.* teasing, impor-
 tunity .
Արզընթը , *t.* juice, expres-
 sed juice.
Արզլամիչ *t.* ընել , to give
 acute pain.
Արզմիչ *t.* ընել , to distil,
 to drip .
Արթմա or **սթմա** , *t.* fever
 and ague.
Արի , *t.* close, thick ; fre-
 quent ; *adv.* frequently .
Արիը , *t.* compact, close.
Արիլէթ , *t.* trouble ; hur-
 ry ; heat of a fever ;
արիլէթ ընել , to urge,
 to hurry ; *արիլէթով* , in
 a hurry ; with trouble .
Արիմել , *t.* to squeeze ; to
 hold firmly .
Արինալ , *t.* to become
 close, compact ; to be-
 come intimate .
Արիցընել , *t.* to thicken ;
 to make familiar ; to do
 often .
Արլ , *t.* shallow, not deep .
Արլընմիչ *t.* ըլլալ , to take
 refuge .
Արմարլամիչ *t.* ընել , to
 commit, to commission .
Արլըրմիչ *t.* ընել , to tear
 off, to scrape .
Արլըրմիչ *t.* ըլլալ , *t.* to
 slide, to slip ; to fall ; to
 slip away, to escape ;
 to be scraped .
Արլըրի , *t.* impudent, im-
 modest .
Արնամիչ *t.* ընել , to try,
 to prove .
Արնըն , *t.* bound, limit .
Արնան օթու , *t.* arsenic .
Արն , *t.* secret ; glazing of
 an earthen vessel ; coat
 ing of mercury on a
 mirror .
Արուը , *t.* glazed .
Արնտաշ , *t.* confidant .
Արսիա , *t.* splenetic ; drop-
 sical ; consumptive .
Արվա , *t.* plastering ; white-
 washing .
Արտի , *t.* trust, confidence .
Արրա , *t.* order, row ; *խը-
 յը սրրա* , *t.* close along
 the shore ; *սրրա վարար* ,
t. in order .
Արրթմիչ *t.* ընել , to grin .
Արի , *սրիկայ* or *սրիկակ* ,
v. this .
Արիա , *t.* ass' colt ; tressel .
Արիղըն or **զըփղըն** , *t.*
 trident , three-forked
 pole or harpoon .
Արֆըն or **օֆըն** , *t.* zero .
Արասէթ , *t.* trouble,
 affliction .
Արիթմ *t.* տալ , to re-
 proach, to blame .
Արիթիլ , *t.* barber's water-

- pot ; a kind of copper dish for food.
- Աիլա , *t.* native country, distant home.
- Աիլահ , *t.* arms .
- Աիլահ Տաւորմիչ , *t.* ընել , to arm .
- Աիլաճի , *t.* one who is returning to his native country.
- Աիլհատար , *t.* armour-bearer .
- Աիլէ , *t.* զարնել , to slap, to cuff .
- Աիլէ , *t.* even full .
- Աիհիրպազ , *t.* wizard .
- Աիճիլ , *t.* sentence, decision :
- Աիճիմ , *t.* pack-thread, twine .
- Աիմ , *t.* brass tinsel .
- Աիմ սիահ , *t.* very black .
- Աիմիտ , *t.* a kind of cake .
- Աիմիտ ունու , *t.* grits of wheat .
- Աիյիր or սինյիր , *t.* sinew .
- Աինադոս , *a.* սինհոգոս , synod, council .
- Աինամէքի , *t.* senna .
- Աինի , *t.* large copper salver ; low oriental dining table .
- Աինի պէգի , *t.* table-cloth .
- Աինմիչ , *t.* ըլլալ , to be pressed down ; to be abashed .
- Աինսիլէ , *t.* race, genealogy, ancestry .
- Աինտիրմիչ , *t.* ընել , to impress ; to press down ; to digest .
- Աիսուն , *a.* սիսուն , chick-peas .
- Աիվիլճիկ or սիվիլճիք , *t.* pimple .
- Աիվիչմիչ , *t.* ըլլալ , to slip away .
- Աիվրի , *t.* pointed .
- Աիվրի սինէկ , *t.* musketo .
- Աիտիք զոռու , *t.* strangury .
- Աիրեցընել or սիրցընել , to gain one's love .
- Աիրտ տալ , to encourage ; սիրտը առնել , to calm, soothe, pacify ; (of food) to cloy ; սիրտը բանալ , to give pleasure, to divert ; to open one's heart ; սիրտը ետ գալ , to vomit ; սիրտը դողել , to begin to tremble ; սիրտը էրած , in trouble .
- Աիւզկէճ , *t.* strainer .
- Աիւզմէ , *t.* strained .
- Աիւզմիչ , *t.* ընել , to strain .
- Աիւլիւկ , *t.* leech .
- Աիւլիւմէն , *t.* arsenic .
- Աիւմիքիլիւ , *t.* snail .
- Աիւնկէր , *t.* sponge .
- Աիւննէթ , *t.* circumcision .
- Աիւպիէ , *t.* orgeat .

- Սկա , *t.* milk.
- Սկա մազիսի , *t.* sky blue .
- Սկտանա , *t.* wet-nurse, foster-mother
- Սկտաճ , or սկտիկ աջ , *t.* rice-milk.
- Սկրահի *t.* conical .
- Սկրթիկ , *t.* idle worthless fellow.
- Սկրիւ , *t.* company; flock; drove.
- Սկրիւմիչ *t.* ըլլալ . to be in demand, (spoken of merchandise).
- Սկրիւնմիչ *t.* ըլլալ , to creep ; to rub one's self ; hang about as a dependent.
- Սկրիւքլէմիչ *t.* ընել , to drag on the ground.
- Սկրկիւ , *t.* bolt, bar .
- Սկրկիւնն *t.* ընել , to exile, to banish .
- Սկրմէ , *t.* prepared antimony ; i. q. սիւրկիւ .
- Սկրմիչ *t.* ընել , see սիւրկիւնն ընել .
- Սկրսալ *t.* ընել , to assail .
- Սիփէր , *t.* refuge, shelter.
- Սիփէրէնմիչ *t.* ըլլալ , to take shelter.
- Սիքքէ , *t.* die for coin ; impression on a coin ; hat of a dervish .
- Սիֆտաճ , *t.* first money

- received by a shop-keeper in the morning ; first experiment of any thing ; *adv.* in the first place .
- Սլոնկ սլոնկ ժուռ գալ , to walk slothfully, to gad about .
- Սկըմա , *t.* constraint, discomfort .
- Սկեղմիչ *t.* ըլլալ , to be ashamed ; to be troubled in mind ; to be indignant.
- Սստոր , *a.* խտոր , garlick.
- Սստորգուշ , wooden mortar for crushing garlick .
- Սկառա , *t.* gridiron ; grate.
- Սկիզբ , *a.* սկիզբն , beginning .
- Սկսիւ , *a.* սկսանիւ , to begin .
- Սկրդել , to tear off ; to cast off .
- Սղանմիչ *t.* ընել , to gather up (one's garments), to roll up (one's sleeves), as if preparing for work ; to milk (a cow, &c .)
- Սղանմիչ *t.* ըլլալ , to be prepared for any work by having rolled up the sleeves, &c .
- Սղըր , *t.* ox .
- Սղըրթմաճ , *t.* herdsman .
- Սղըրճըխ , *t.* starling .

- Սղմեցընել , to cram in.
 Սղմիլ , *t.* to be contained.
 Սղցընել , to make costly.
 Սմառլամիչ *t.* ընել , see սրմարլամիչ ընել .
 Սմար , *t.* broker.
 Սջեցընել , to humble, to abase.
 Սջիլ , to be humbled, abased.
 Սնտուկ , box, chest.
 Սովոնցընել , see սորվեցընել .
 Սովրիլ , see սորվիլ .
 Սորվեցընել or սորվեցընել , to teach ; to habituate.
 Սորվիլ , to learn ; to become accustomed.
 Ս՛ւ պաշը , *t.* superintendent of aqueducts ; usually prefect of police.
 Ս՛ւ մելէյի , *t.* mermaid, siren.
 Ս՛ւ փախիւղէսի , *t.* castles in the air .
 Սուզա *t.* կայնիլ , to stand up on the hind feet (spoken of a dog.)
 Սուլամիչ *t.* ընել , to water.
 Սուլանմիչ *t.* ըլլալ , to be watered .
 Սուլու , *t.* watery .
 Սուլֆ *t.* ըլլալ , to have a settlement of accounts, to come to terms.
 Սուղ , dear, costly ; սուղ նստիլ , to cost dear .
 Սուճուխ , *t.* sausage .
 Սուճախի , see սոճախի .
 Սունթուրու , *t.* splendid, expensive .
 Սունմիչ *t.* ընել , to present, to offer .
 Սուչ , *t.* fault .
 Սուչու , *t.* faulty .
 Սուչսուզ , *t.* faultless ; սուչսուզ տեղը , unjustly, for no fault .
 Ս՛ւս , hush ! սուս ըլլալ or կենալ , to be silent ; to be quiet .
 Սուսամ , *t.* sesame .
 Սուսիկ , silent .
 Սուտ խուլ ըլլալ , to pretend not to hear, to play the deaf man .
 Սուտզուց , liar .
 Սուտմընէ , in pretence .
 Սուտուճուտ , false and futile .
 Սուրաթսրզ , *t.* deformed, disfigured, ugly .
 Սուրխա , *t. p.* see անկարեա .
 Սուֆա , *t.* hall, corridor .
 Սուֆուֆ , *t.* a medicine to be taken unmixed .
 Սուֆրա , *t.* table .
 Սպաննախ , *t.* spinage .
 Սպաննել , *a.* սպանանել , to kill .

- Առըթմիչ *t.* ընել , see սրբըթմիչ ընել .
- Առչա , *t.* glass cut to imitate a diamond ; սռչա փարմաղը , *t.* the little finger .
- Ատակ , an asper, $\frac{1}{2}$ of a para ; money .
- Ատին սուտը , utterly false .
- Ատկել see ըստըկել .
- Ատուգ , *a.* ստոյգ , certain, sure .
- Արագընել , to sanctify .
- Արբուծիւն առնել , to partake of the Lord's Supper .
- Արդողիլ , to be angry .
- Արդողընել , to exasperate, to irritate .
- Արըխ , *t.* a pole .
- Արմա , *t.* gold wire .
- Արմալը , *t.* interwoven with gold wire .
- Արմաքէշ , *t.* gold wire drawer .
- Արնալ , *p.* to become sharp .
- Արոց քար , whetstone .
- Արտանց , willingly, with all the heart .
- Արամաշուք , inquietude of mind, anguish .
- Արտոտ , courageous .
- Արտոնալ , to take courage .
- Աթմել , to roll up the sleeves, &c. *i. q.* սղամիչ ընել .
- Ալ *t.* դին , the left .
- Ալախ , *t.* left handed ; body-guard .
- Ալմիչ *t.* ըլլալ , to fade .
- Ալուխ *t.* առնել , to take breath .
- Ալուղան , *t.* short-winded .
- Ալումիչ *t.* ըլլալ , to pant ; to puff, to breathe with difficulty .
- Ախախ , *t.* street .
- Ախուլմիչ *t.* ըլլալ , to crowd one's self in .
- Աղուլճան or սողուլճան , *t.* worm .
- Աժ , *t.* of one piece, entire ; a stuff wrought with gold .
- Ամաքի or սամախի մէռմէն , *t.* porphyritic marble .
- Ամուն , *t.* loaf of bread .
- Այ , *t.* family, descent ; sort ; սոյ սօփ , relatives, the whole circle of one's relations .
- Այդատէ , *t.* of a noble family .
- Այդուն *t.* տալ , to be despoiled .
- Այմիչ *t.* ընել , to strip, to plunder ; to peel .
- Ա՛ն , *t.* end, extremity ; սօն սօնունտա , at last, after all .

Սնդրա or սօնրա *t.* after ;
 նէտէն սօնրա , *t.* tardily.
 Սորղուճ , *t.* crest, plume.
 Սօփա , *t.* large stick, club.
 Սօֆ or սօֆ , *t.* goats'

hair ; Tamlet ; woollen
 stuff.
 Սօֆու , *t.* devotee.
 Սօֆտա , *t.* Turkish theolo-
 gical student.

Վ

Վաղ *t.* դալ , to re-
 nounce ; to cease.
 Վազել , *as in a.* to run ;
 also to drip ; to leak.
 Վազն 'ի վազը , running,
 rapidly.
 Վազվազել , *a.* վազվազել ,
 to run backwards and
 forwards ; to leak in
 many places.
 Վազվազընել , to drive
 here and there ; to make
 (a vessel) leaky.
 Վազվատել , to run in va-
 rious directions.
 Վազընել , to cause to
 run ; to pour, to let flow.
 Վաթել , to pour out.
 Վախե սուլթան , *t.*
 Queen mother
 Վախ , alas !
 Վախ , fear, timidity ; վախ
 տայ , to use threats, to
 intimidate ; վախուն դո-
 շալ , to tremble for
 fear.
 Վախրֆ , *t.* charitable

legacy ; glebe , property
 entailed to a pious or
 charitable use ; սուներ
 վախրֆ ըրեր է , he has
 devised his house to a
 charitable purpose .
 Վախիթ or վախտ . *t.* time.
 Վախոտ , timid, fearful .
 Վախալ , to fear .
 Վախընել , to frighten,
 to intimidate .
 Վաղը , tomorrow ; վաղը
 չէ մէկալ օր , the day
 after tomorrow .
 Վաղուց , formerly, long
 ago .
 Վաղիւօք , *p.* in the
 morning .
 Վայել , *a.* վայելել , to
 be proper ; to enjoy .
 Վայն 'ի վրան բերել , to
 bring into trouble ; to
 overtask .
 Վայնաչար , *t.* involunta-
 rily, in spite of one's
 self .

- Վ այնասուն , alarm, confusion.
 Վ աշախ , *t.* lynx .
 Վ առեկ , *a.* վստեակ , chicken .
 Վ առվրուն , glistening, ardent.
 Վ ասիէթ or վասիյէթ , *t.* will, testament ; disposal .
 Վ աստակ , gain, profit.
 Վ աստրկիլ , to gain, to profit.
 Վ աստրկցընել , to cause another to profit.
 Վ ատ , *t.* promise ; վատընել , to promise .
 Վ ատէ , *t.* appointment, set time .
 Վ ատուժ , lean, thin.
 Վ ատուժնալ , to become thin, lean .
 Վ ար , *a.* 'իվայր , down, below ; վարդնել , to put down ; to retain ; վարզարնել , to treat with contempt ; վարմնալ , to be inferior .
 Վ արագուր , *a.* վարագոյր , curtain .
 Վ արախ , *t.* gold or silver leaf .
 Վ արի , lower .
 Վ արիյէթ , *t.* wealth .
 Վ արիյէթլի , *t.* wealthy .
 Վ արիս , *t.* an heir .
 Վ արկում , reputation ; opinion .
 Վ արձար , hired .
 Վ արձք , (pl. of *a.* վարձ) . reward, wages .
 Վ արուիլ , to conduct ; to deal .
 Վ արշախ , see վաշախ .
 Վ արպետ , master of a trade ; skilful ; cunning .
 Վ արպետորդի , skilful ; wary, cunning .
 Վ արտանա , *p.* roller, cylinder .
 Վ արցաւ or վարցաւք , *p.* diarrhœa ; dysentery .
 Վ եր , *a.* 'ի վեր , above ; upon ; high ; վերբանել , to esteem highly ; վերի , upper .
 Վ եր'իվերանց , superficially ;
 Վ երնալ , *a.* վերանալ , to be raised ; to mount up .
 Վ երուվար , high and low ; in confusion .
 Վ երջացընել , to finish, to terminate .
 Վ երջը , afterward, at last .
 Վ եր վերընկնիլ , to leap up and down .
 Վ երվերիչ , ring-leader, originator .
 Վ երցընել , to raise up, to take up .

S

- Տաղ , *t.* bald.
- Տաթարղ , *t.* insipid, unsavoury.
- Տաթֆիրեաս , *t.* appeal, complaint.
- Տալ , *t.* branch.
- Տալ պուտախ , *t.* branches and leaves, foliage.
- Տալախ , *t.* spleen ; dropsy.
- Տալղա , *t.* wave, billow.
- Տալ ղըլըճ , *t.* holding a drawn sword.
- Տալղաուխ , *t.* parasite.
- Տալղըճ , *t.* diver.
- Տալմիշ *t.* ըլսլ , to dive ; to be deeply engaged, to be in deep thought.
- Տալարմա *t.* ընեւ or տալարրմիշ *t.* ընեւ , to dip ; to cover branches of a vine with earth, so that they may take root ; to plant with slips from vines.
- Տակ , under.
- Տակն 'ի վըայ or տակնուվըայ ընեւ , to upset ; to put in confusion.
- Տահա , *t.* still, yet ; more, (forming the comparative degree of adjectives).
- Տաղարճըխ , *t.* bag, pouch.
- Տաղըթմիշ *t.* ընեւ , to scatter ; to distribute.

- Տաղըմիշ *t.* ըլսլ , to be scattered, to spread.
- Տաղընըխ , *t.* scattered.
- Տաղըր , *t.* mountaineer.
- Տաղտաղա , *t.* occupation.
- Տաճկեվար , in Turkish.
- Տամ , *t.* flat roof, terrace ; shed.
- Տամա , *t.* game of checkers.
- Տամալը , *t.* plaid ; checkered.
- Տամախ or տամաք , *t.* palate.
- Տամաչքեար , see թամաչքեար .
- Տամար , *t.* vein.
- Տամլա , *t.* drop, trickling ; apoplexy.
- Տամլաթմիշ *t.* ընեւ , to drop, to let drop.
- Տամղա , *t.* seal, [stamp, brand.
- Տամղալամիշ *t.* ընեւ , to seal, to stamp, to mark .
- Տամպուռա , see թամպուռա .
- Տայաթարմիշ *t.* ընեւ , to support, to prop up.
- Տայախ , *t.* support, prop ; blow, beating .
- Տայանմիշ *t.* ըլսլ , to lean upon ; to hold out, to last.

- Տայի**, *t.* uncle, mother's brother; *adj.* haughty.
- Տայիմա** or **տայմա**, *t.* always.
- Տայրէ**, *t.* circle; sort of timbrel.
- Տան գլուխ**, capital letter; for each house.
- Տանա**, *t.* a calf.
- Տանել**, *a.* տանիլ, to carry.
- Տանըմիշտ** *t.* ըլլալ, to consult, to take advice.
- Տանըտէր**, *a.* տանուտէր, house-owner, landlord.
- Տանծ**, *a.* տանձ, a pear.
- Տանդալախ**, *t.* coarse, awkward.
- Տանտըկին**, *a.* տանտիկին, mistress.
- Տանտըն**, *t.* dandling; petted, effeminate.
- Տաշխըն**, տաշղըն or **Թաշխըն**, *t.* overflowing.
- Տաշմիշտ** *t.* ըլլալ or **Թաշմիշտ** *t.* ըլլալ, to abound, to overflow.
- Տաշուք**, chips.
- Տապաղա**, see **Թապաղա**.
- Տապան**, *t.* sole [of the foot]; floor.
- Տապանձա** or **տապանչա**, *t.* pistol.
- Տապկեկ**, *a.* տապակեկ, to fry.
- Տապտապիլ**, *p. & a.* տադտապիլ, to be anxious, to be troubled.
- Տառ աղաճը**, *t.* gibbet, gallows.
- Տառ խուրթուրմիշտ** *t.* ըլլալ, to escape narrowly.
- Տառը**, *t.* millet; maize.
- Տառչին** or **Թառչին**, *t.* cinnamon.
- Տառօս**, *t.* blessing; marriage blessing; տառօսը գլուխդ, the same blessing upon you!
- Տասը**, *a.* տասն, ten.
- Տաստապակ**, very flat, perfectly smooth.
- Տալա**, *t.* suit at law, prosecution.
- Տալաճի**, *t.* prosecutor.
- Տալար**, *t. a.* դուար, domestic animal.
- Տալէթ**, *t.* invitation.
- Տալուկ**, *t.* a drum.
- Տալուանմիշտ** *t.* ըլլալ, to be prompt, active, to make haste.
- Տատ**, *t.* grand-father; father.
- Տատա**, *t.* nurse.
- Տատանմիշտ** *t.* ըլլալ, to be accustomed, to learn the way.
- Տատանտըրմիշտ** *t.* ընել, to accustom.
- Տարա**, *t.* tare, weight of a box, &c.

- Տարապխանէ**, see *զարպխանէ*.
- Տարիք**, pl. of *տարի*, age.
- Տարհալաթ**, see *բուրդուպապուճ*.
- Տարմատաղըն** *t. ըլլալ*, to be dispersed, scattered here and there.
- Տարուիլ**, Pass. of *տանիլ*, to be carried.
- Տարչին**, *t.* see *տառչին*.
- Տարտղնել**, *t.* to disperse.
- Տափաք** or *տափակ գլուխ*, Frank, European.
- Տափնել**, *a. տափանել*, to harrow.
- Տաքրեղ**, *p.* pepper.
- Տաքնալ**, to become warm, to become hot; to be engaged or excited.
- Տաքուկ**, warm.
- Տաքցընել**, to heat.
- Տգեղնալ**, *a. տգեղանալ*, to grow ugly.
- Տեղ**, *a. տեղի*, place, room; *prep.* instead of; *տեղ տեղ*, in various places; *տեղաց յը*, from a place.
- Տեղացի**, belonging to the place, indigenous.
- Տեղաւորել**, to deposit, to set in order.
- Տեղն 'ի տեղը**, every thing in its place; minutely, particularly.
- Տեղուանք**, plur. of *տեղ*.
- Տես երթալ**, to go to see, to visit.
- Տեսնել** or *տեսնալ*, to see; to look; to look after, provide for.
- Տեսնուիլ**, to appear; to see one another, to enjoy a visit.
- Տեսք**, sight, view.
- Տեսքով** or *տեսքօք*, handsome.
- Տղացընել**, *v.* to buzz; to vex.
- Տէ'**, *t.* come on! take care!
- Տէ' իմո՛ի** or *տէ' ինձի*, *t.* now then! come on!
- Տէի** or *տէյի*, *t.* (*lit.* saying), as, as though, on the supposition that...; *չես ուզեր տէի' ուրիշին տուաւ*, supposing that you did not wish it, he gave it to some one else.
- Տէլի խանը**, *t.* young man.
- Տէլիճէ**, *t.* darnel, tares; *ալյ.* hair-brained.
- Տէլի սօղու**, *t.* foolish, half-witted, eccentric.
- Տէլաք** or *թէլաք*, *t.* attendant in a bath.
- Տէ'ջա**, *t.* there it is.
- Տէմէթ**, *t.* bunch; tuft; nosegay.
- Տէմին**, *t.* a little while ago.

- Տեփր**, *t.* iron.
Տէյ, *t.* until.
Տէյենէկ, *t.* staff, rod.
Տէյի, see **տէի**.
Տէյիշ or **տէյիշ սօգուշ**,
 exchange, barter.
Տէյիբալէն, *t.* mill.
Տէյիբաի or **տէիբաի**, *t.*
 round; square.
Տէյալ, *t.* any one in ge-
 neral; **տէյալ մարդու մի՛**
հաւատար, do not be-
 lieve all men.
Տէյալ հալով, *t.* with
 difficulty.
Տէյալտէ, *t.* scarcely;
 doubtfully.
Տէնեփշ *t.* ընել, to try,
 to prove.
Տէնիզ մէլէյի, see **սու մէ-**
լէյի.
Տէնկ, *t.* the half of a load
 for the back of an ani-
 mal, what is placed on
 one side; counter-bal-
 ance; **տէնկ կուգա՞յ մի՛**,
 does it balance?
Տէնկսիզ, *t.* who does not
 weigh his words, rude,
 impolite.
Տէպէլէնմիշ *t.* ըլլալ, to
 roll, to tumble.
Տէպէշիր, *t.* chalk.
Տէն, breaking wind.
Տէստէ, see **թէստէ**.
Տէստէլէմիշ *t.* ընել, to
 bind in bundles.
- Տէստէկ**, *t.* prop, support.
Տէստէրէ, see **թէստէրէ**.
Տէստի, see **թէստի**.
Տէստիսկ, *t.* a sort of
 handkerchief.
Տէվէ, *t.* camel.
Տէվէ գուշու or **տէվէ զուշի**,
t. ostrich.
Տէվէճի, *t.* camel-driver.
Տէվր *t.* ընել, to turn, to
 revolve; to transfer.
Տէվրիշ or **տէրվիշ**, *t.* der-
 vish; simple.
Տէտէ, *t.* grand-father.
Տէտիրկին *t.* ըլլալ, to be
 moving about, to wan-
 der about.
Տէր ելել or **տէր կանգնիլ**,
 to defend, to protect.
Տէրտէր, priest.
Տէրէ, *t.* valley, ravine.
Տէրէճէ or **թէրէճէ**, *t.* step,
 grade; degree; pattern;
 a refiner's pot.
Տէրընտաս, Candlemas.
Տէրի, *t.* skin, hide;
տէրին իւզմիւշ *t.* ընել,
 to flay.
Տէրին, *t.* deep.
Տէրման, *t.* strength,
 force.
Տէրա, *t.* pain; trouble;
 chronic disease.
Տէրալէշմիշ *t.* ըլլալ, to
 communicate one's
 troubles, to talk over
 each other's troubles.

Տէրաղի , *t.* painful ; afflicted with a chronic disease .
Տէրպէտէր , *t.* pauper, vagabond .
Տէօլլէթ , (*t.* տէվլէթ) good fortune, wealth .
Տէօյիւշմիւշ *t.* ըլլալ , to quarrel .
Տէօնիւմ , *t.* a measure of land, about one third of an acre .
Տէօնկէլ , *t.* medlar .
Տէօշ , *t.* breast (of an animal) ; shoulder (of meat) .
Տէօշէկ , *t.* bed, mattress .
Տէօշէմէ , *t.* pavement ; floor ; carpets, mats, &c. with which a room is spread .
Տէօրտլամէ *t.* վազել , to canter .
Տէօրփիւ , *t.* a rasp .
Տէօքիւնախ , *t.* refuse, worthless .
Տէօքմէ , *t.* cast, molten .
Տէօքմէճի , *t.* founder .
Տէֆ *t.* ըլլալ , to be got rid of ; to be dissipated .
Տէֆ *t.* ընել , to dissipate ; to get rid of, to send away .
Տէֆիգամ or **տէֆիխամ** , *t.* dissipation, amusement .

Տէֆիգամ սույու , *t.* wine and other liquors .
Տէֆտեր or **թէֆտեր** *t.* an account-book ; a note-book or any similar manuscript .
Տէֆտերտար , *t.* treasurer, collector of the revenue .
Տըզ , *t.* buzz, hum .
Տըզման , *t.* fat, corpulent .
Տըզարզ , *t.* tardy .
Տըզարզ պէօճէյի , *t.* the cicada .
Տիզի , *t.* order ; string .
Տիզկին , *t.* bridle ; **տիզկին ընել** , to run (a horse) .
Տիզմիշ *t.* ընել , to arrange ; to string (as beads) .
Տիլ ալթը , *t.* the pip, a disease of the tongue .
Տիլ եարտըմը , *t.* speaking in one's favor, aid with the tongue .
Տիլ պալըղը , *t.* the sole, a fish .
Տիլէնճի , *t.* beggar .
Տիլիմ , *t.* slice, piece .
Տիլպազ , *t.* fluent .
Տիլպէր , *t.* agreeable ; handsome .
Տիլիզ , *t.* dumb .
Տիխաթ *t.* ընել , to pay attention, to take care .
Տիյապան , *t.* guard, inspector .

Տիւկիլ, *t.* axle-tree, axis.
Տիւճ, *t.* vigorous, brisk.
Տիշի, *t.* female.
Տիւյ, *t.* bottom; fundamen-
 ment.
Տիւյա, *t.* gold stuff.
Տիւյաճէ, *t.* preface; ori-
 gin, root.
Տիւյէկ or **տիւյէք**, *t.* large
 mortar.
Տիւյ տիրի, *t.* in perfect
 health.
Տիւան, *t.* tribunal, court,
 council.
Տիւանխանա, *t.* chancery,
 court room; hall.
Տիւլեթ, *t.* ink-stand, ink-
 horn.
Տիտիկ *t.* ընել, to sit still,
 (spoken of a child).
Տիրամար, *a.* տիրամայր,
 Mother of the Lord, the
 Virgin Mary; mother of
 a priest.
Տիրէկ, *t.* column; beam;
 mast.
Տիրի, *t.* alive; lively,
 vigorous.
Տիրութիւն ընել, to take
 the part of, to protect.
Տիրսէկ or **տիրսէք**, *t.* el-
 bow.
Տիւլ, *t.* plain, level.
Տիւլէթմիշ *t.* ընել, to
 equalize, to level.
Տիւլէն, *t.* order, arrange-

ment; ornaments, fine-
 ry; toilet; tuning (a
 musical instrument).
Տիւղիւն, *t.* smooth; ;
 arranged, furnished.
Տիւղմէ, *t.* fictitious, fabu-
 lous:
Տիւղմիւշ *t.* ընել, to in-
 vent, to feign; also
 i. q. տիւղէթմիշ ընել.
Տիւղնալ, *t.* to become
 smooth.
Տիւղցընել, *t.* to smoothen,
 to level.
Տիւլպէնա or **թիւլպէնա**,
t. cambric muslin.
Տիւմէն, *t.* helm, rudder.
Տիւմյէլէկ, *t.* kettle-drum.
Տիւմտիւլ, *t.* perfectly
 smooth.
Տիւյիւմ, *t.* knot, tie.
Տիւյմէ, *t.* button.
Տիւշէր, *t.* congruous,
 fitting.
Տիւշիւշ *t.* գտնել, to
 find opportunity; տիւ-
 շիւշ փնտրուել, to seek
 opportunity.
Տիւշման, *t.* enemy.
Տիւտիւկ, *t.* a small mu-
 sical pipe or whistle.
Տիւրթմիւշ *t.* ընել, to
 goad, to incite.
Տիւրիւսա, *t.* true, faith-
 ful.

- Տիւրկէր**, *t.* house carpenter.
- Տիւրպիւն** or **տիւլպիւն**, *t.* spy-glass, telescope.
- Տիք** or **տիգ**, *t.* standing, erect; unyielding.
- Տիք տիք** *t.* նայիլ, to look at one with aversion or in a threatening manner.
- Տիբիլի Թաշ**, *t.* obelisk.
- Տլխիլ**, see **Թլխիլ**.
- Տխամիշ** *t.* ընել, to cork, to close.
- Տինաղ**, *t.* fat, corpulent.
- Տինէֆէս**, *t.* asthmatic.
- Տկել**, *p.* to get to the bottom, to finish.
- Տկոր**, *v.* naked, destitute.
- Տկոիլ**, *p.* to swell; to be haughty.
- Տղարեբք**, child-birth.
- Տղան անցընել** or **տղան ձգել**, to miscarry, to have an abortion.
- Տղակուց**, from infancy.
- Տղեկ**, little child, poor little thing.
- Տճըշխը**, see **Դճըշխը**.
- Տճօշ**, *v.* stupid.
- Տնաղ** *p.* ընել, to make sport of.
- Տնաւեր**, destroyer of his house, wasteful.
- Տնեցի**, belonging to the house.
- Տնարնալ**, to delay.
- Տնւոր** or **անուոր**, having a family.
- Տնփեսայ**, son-in-law who resides in his father-in-law's house.
- Տոճկել**, *p.* to spoil in cooking.
- Տուղախ**, *t.* net, trap, snare.
- Տուղա**, *t.* salt-works.
- Տուլ**, *t.* widow; widower.
- Տուճան**, *t.* mist, fog; smoke; bloom (of plums, grapes, &c.)
- Տուճանլանմիշ** *t.* ըլլալ, to be foggy; (of the eye) to be dim; (of plums or grapes) to be covered with bloom.
- Տուն տեղ ըլլալ**, to establish one's self in a separate house; to marry.
- Տուն տալ**, to inspire, to suggest.
- Տունուխ**, *t.* obscure, dim.
- Տուռու**, *t.* pure, refined, clear.
- Տուռումիշ** *t.* ըլլալ, to become clear.
- Տուլա**, *t.* prayer.
- Տուվարճի**, *t.* a mason.
- Տուտու**, *t.* madam, lady.
- Տուտու գուշու**, *t.* a parrot.

- Տոկլ** , to break wind.
- Տոկիք** *t. ընեկ* , to be at peace, to live in peace.
- Տոնախ** or **Թոնախ** *t. nail* (of the fingers or toes).
- Տոտրուալ** , to murmur, to mutter.
- Տրուիլ** , Pass. of **տալ** , to be given.
- Տրպա** , *p. time, i. q. հեղ* .
- Տրամեցընեկ** , to grieve, to vex.
- Տրանջալ** , to complain.
- Տքալ** , to groan.
- Տքորալ** , to groan often.
- Տօլախ** , *t. p. strip of cloth* worn instead of a stocking.
- Տօլամա** , *t. a fester, a* whitlow.
- Տօլայլ** , *t. concerning*.
- Տօլանտրմիչ** *t. ընեկ* , to impose upon, to defraud.
- Տօլաշքիս** , *t. crooked, round* about.
- Տօլաշմիչ** *t. ըլլալ* , to take a turn; to be wrapped about.
- Տօլապ** , *t. closet, cupboard; large wheel for* raising water from a well or cistern; wheel over which boys swing suspended in boxes; trick.
- Տօլմա** , *t. stuffing; squash* stuffed with minced meat, rice, &c. **տօլմա պատ** , wall built of mud trodden in a mould.
- Տօլու** , *t. full; subt. hail* .
- Տօխսան** or **տօքսան** , *t. ninety*.
- Տօղրամաճի** , *t. a joiner* .
- Տօմպալա** *t. ընեկ* , see **Թախյա դառնալ** .
- Տօմպալախ** , see **Թօմպալախ** .
- Տօյում** , *t. fulness; տօյում չգիտեր* , he does not know when he has enough.
- Տօնաթմիչ** *t. ընեկ* , to adorn, to deck; (ironically) to cover with reproaches.
- Տօնանմա** , *t. great festival; illumination; fleet, navy* .
- Տօնմիչ** *t. ըլլալ* , to be congealed, to be frozen.
- Տօնտուրմա** , *t. frost; ice-cream* .
- Տօնուխ** , see **տոռուխ** .
- Տօպրակ** , a bag.
- Տօռու** , *t. sorrel, (colour of a horse)* .
- Տօստօղրու** , *t. exactly right* .
- Տօսա** , *t. a friend* .
- ՏօրԹու** , see **ԹօրԹու** .
- Տօփտօլու** , *t. brim full* .

Բ

- Բախտ , *t.* arithmetic ; arithmetical figures .
 Բախի , *t.* a kind of brandy distilled from the juice of grapes, raisins, or dates .
 Բահտ or բախտ , see բուհտ .
 Բաղակթ , *t.* respect, veneration .
 Բախուծալը , *t.* orderly, well arranged .
 Բախուծասրղ , *t.* in disorder, ill arranged .
 Բէղակթ , *t.* disgrace .
 Բէղիլ , *t.* disgraceful, shameful .
 Բէմ , *t.* divination ; բէմ թափել , to use divination .
 Բէմալ , *t.* a diviner .
 Բէֆիք , *t.* companion .
 Բիճա , see Իրիճա .
 Բուպար *t.* բնել , to compare .

Յ

- Յաթել or ցաթիլ , to dawn, to begin to appear .
 Յաթկել , to leap .
 Յաթկեցընել , to cause to leap .
 Յաթկտել or ցաթկտել , to jump or hop about, to leap (as for joy) .
 Յաթկտուք , an eruption .
 Յած , as in *a.* low ; also churlish, rude .
 Յածկել , rather low .
 Յածնալ , to be humbled ; to be in a low condition ; *v.* to become rude or churlish .
 Յածցընել , to lower, to abase .
 Յամբեցընել , to dry up, *act.* .
 Յամբիլ , *a.* ցամաքիլ , to dry up, *neut.* .
 Յաւեցընել or ցաւցընել , to afflict, to cause sorrow .
 Յելս , mud ; mortar .
 Յելտտ , muddy, miry .
 Յելտտել , to besmear with mud .
 Յերբել , *p.* to wear out, to use up ; to crush .
 Յկնիլ or *v.* ցըշնիլ , *a.* ցնկնիլ , to bring forth ,

- to litter, (said of dogs) .
 Հնծղայ, *a.* ծնծղայ, cym-
 bal.
 Հնծուժ, rejoicing.
 Հոյց տալ, to shew.
 Հորեկ, *a.* ցերեկ, day-
 time; ցորեկն ի՛րուն, all
 day long.
 Հորեկուրնէ, during the
 day, by day.
 Հորին, *a.* ցորեան, wheat.
 Հորինուկ, *p.* measles.
 Հուրտ առնել, to take cold.
 Հուցընել, *a.* ցուցանել,
 to shew, to point out.
 Հռել, to have the bowels
 relaxed.
 Հրտնալ, *a.* ցրտանալ, to
 grow cold, to cool.
 Հրցընքնել or ցրցընքնել,
 to sprinkle; to shed.
 Հցընել, see ցուցընել.
 Հողել or ցողել, to
 rinse.

Փ

- Փաղարըխ, see պաղարըխ.
 Փաթ, *t.* clash; clatter;
 crackling.
 Փաթ փաթ *t.* դարնել, to
 tap, to stamp with the
 foot, &c.
 Փաթըռ քիւթիւռ, *t.*
 stamping, clattering.
 Փաթըռալ or փաթըռտոց,
t. clash, clatter, noise.
 Փաթթել, to envelope, to
 fold.
 Փաթէնթա, *t.* (*Ital.*) a
 diploma.
 Փաթթոց or փաթտոց, en-
 velope; fillet, band.
 Փաթթուիլ, to be enve-
 loped; to wrap one's
 self up; to embrace.
 Փաթիսթա, *t.* (*Ital.*) cam-
 bric.
 Փաթլաթմիշ *t.* ընել, to
 burst, *act.*
 Փաթլամիշ *t.* ըլլալ, to
 burst, *neut.*
 Փաթլանդըճ, *t.* pop-gun.
 Փաթլիճան, *t.* the egg-
 plant.
 Փաթտել, see փաթթել.
 Փալա, *t.* sabre.
 Փալաղ, *t.* young of fowls.
 Փալամուտ, *t.* acorn.
 Փալան, *t.* a kind of saddle,
 broad and flat at the
 top.
 Փալաւուտ, *t.* (*Span.*) idle
 talk, declamation, pa-
 laver.
 Փալասկա, *t.* leather hol-
 ster attached to the
 girdle, worn by irregu-
 lar soldiers.

փայլւոլէ , *t.* jelly.
 փայլիլալ , to shine, to glitter.
 փախլաւա or փախլալա ,
t. a sort of pastry.
 փախուկ , foolish.
 փախուցիլ , to avoid, to retire, to fly.
 փախցընել , to cause to flee ; to aid in escaping ; to let go.
 փաժեղ or փայժեղ , *p.* spleen.
 փակչիլ or փակիլ , to be glued ; to stick fast.
 փակցնել , to sodder ; to glue ; to attach.
 փաճ , see պաճ .
 փայ , *t.* part, piece ; փայ ընել or փայ բաժին ընել , to apportion .
 փայէ , *t.* order, rank ; respect, honour .
 փայիթախթ , *t.* capital, metropolis .
 փայլակ , *a.* փայլակն , lighting, flash .
 փայլաշմիշ *t.* ըլլալ , to divide among themselves .
 փայլեցընել , *a.* փայլեցուցանել , to make bright, to polish .
 փայտու or փայտուտ , *t.* intermission, vacation .
 փանայիր , *t.* fair ; great assembly .

փանդէշիր , *t.* antidote .
 փաշա , *t.* a Pasha .
 փաշա , *t.* feet of animals used for food ; վարտիքի փաշա , lower tie of drawers, about the ankles .
 փաշտորդ , *t.* difficult, toilsome .
 փաշաւոա or փաշաւալ , *t.* dish-cloth , house-cloth .
 փապուճ , see բապուճ .
 փառալամիշ *t.* ընել or փառա փառա *t.* ընել , to tear or cut in pieces .
 փառլլ փառլլ *t.* վառիլ , to glisten .
 փառլախ or փարլախ , *t.* clear, bright .
 փառլամիշ *t.* ըլլալ , to shine, to glitter .
 փառչ , see փարչ .
 փաս , *t.* rust .
 փասլը *t.* rusty, tarnished
 փաստաւ or փաստաֆ , *t.* piece, (of cloth, &c.)
 փատ , *a.* փայտ , wood ; փատ կտրիլ , to become like wood ; to become stiff (as with the cold) ; to be overcome with astonishment ; փատի կտոր (մարդ) , block-head .
 փատնալ , *i.* q. փատ

- Կարիլ** . See under *փատ* .
Փատոջիլ , a bed-bug .
Փարա , *t.* a para ; money .
Փարջ , a mug .
Փարտել , to swing (the arms in walking) .
Փափաթիա , *t.* camomile .
Փափառա or **փափարա** ,
t. reprimand ; punishment .
Փափուկնալ , to become tender .
Փաք , *t.* pure, clean .
Փաֆ փուֆ *t.* ընել , to bully, to bluster .
Փեթթել , *a.* փետել , to pluck off (feathers or hair) .
Փեռատել , *p.* to cut, to hack .
Փեսաղբար , *p.* groomsmen .
Փեսայ , as in *a.* bridegroom ; son-in-law ; also brother-in-law, sister's husband .
Փեսայացընել , to receive into the relation of a son-in-law, to give one's daughter in marriage to .
Փեսատ , *p. a.* փայտատ , a mattock .
Փերփեր , purslain .
Փէժփրութ , *t.* pallid ; wretched, vagabond .
Փէլթէ , *t.* jelly .
Փէլթէկ , *t.* stammerer :
Փէլին , *t.* wormwood .
Փէլիս or **փէլիթ** , *t.* acorn ; oak .
Փէլուզա , see **փալուզէ** .
Փէ՛՛՛ փէ՛՛՛ , *t.* oh ! how fine !
Փէ՛՛՛ or **փէ՛՛՛** , *t.* earnest money ; pledge ; *անոր խօսքը փէ՛՛՛ չունի* , his word is not to be trusted .
Փէ՛՛՛իվան , *t.* wrestler, athlete ; brave gallant person .
Փէ՛՛՛տա՛՛՛ *t.* ընել , to invent, to contrive .
Փէնձիրէ , *t.* window .
Փէնչէ , *t.* claw .
Փէշ , *t.* skirt .
Փէշքէր , *t.* skilful, ingenious .
Փէշին , *t.* in advance, beforehand .
Փէշկէշ , *t.* present, gift .
Փէշկիր , *t.* napkin, towel .
Փէշտախտա , *t.* counter .
Փէշարմալ , *t.* an apron which passes quite round the body .
Փէշէ , *t.* a stiff horse-hair veil used by Turkish women .
Փէշէթա , *t.* napkin .

- Փէռչին** or **փէրչին** , *t.* fastening, clinching.
Փէռչինկէմիչ *t.* ընեւ to fasten, to clinch .
Փէսիփայէ , *t.* plebeian .
Փէստիւ , *t.* a preparation of apricots, prunes, &c. made in the shape and with the consistency of thick brown paper .
Փէտաւովա or **փէտավրա** , *t.* thin strip of wood, lath .
Փէրէնտէէն *t.* նետեւ , to play a trick .
Փէրէքէնտէ , *t.* scattered, thrown here and there ; remnants .
Փէրթաֆարղ , *t.* sun-glass ; microscope .
Փէրի , *t.* fairy .
Փէրիշան or **փէրուշան** , *t.* scattered ; wasted ; wanderer .
Փէրիւղէ , *t.* ligure, a precious stone .
Փէրկէլ , *t.* compass, dividers .
Փէրուքա , *t.* (Ital.) a wig .
Փէրչէմ , *t.* head of hair .
Փէրսէնք , *t.* balance, counterpoise ; an episode .
Փէրվա , *t.* fear ; bashfulness .
Փէրվաղ *t.* border .
Փէրվէրտէ , *t.* former pupil, alumnus .
Փէրտաչ , *t.* ընեւ or տալ , to polish, to smoothen .
Փէրտէ , *t.* curtain ; tone in music .
Փէփէ *t.* ընեւով խօսիւ , to speak stammeringly .
Փէք , *t.* very ; *adj.* hard .
Փէքէ , *t.* settle, seat .
Փէքմէղ , see **պէքմէղ** .
Փէքսիմէտ , see **պէքսիմէտ** .
Փէօտէքի , *t.* sheep-skin .
Փիաղ or **փիյաղ** , *t.* minced onions and parsley ; *met.* adulation, flattery .
Փիաթա , *t.* (Ital.) plate, dish .
Փիանքօ , *t.* (Ital.) lottery .
Փիլաւ or **փիլաֆ** , *t.* pilaf, rice cooked with butter .
Փիլիճ , *t.* pullet .
Փիճ , *t.* bastard ; small and worthless .
Փինեղ , *t.* the pinna, a shell-fish .
Փինթարի , *t.* delicate ; cleanly, neat .
Փիշկին , *t.* well cooked ; easy to be cooked ; possessing experience .
Փիս , *t.* impure ; **փիս բեւրան** , foul-mouthed .
Փիսի պալըղը , *t.* a flounder .
Փիլեմիչ *t.* ընեւ , to soil .
Փիտէ , *t.* a kind of soft bread-cake .
Փիր , *t.* aged person, el-

- der ; leader ; inventor, originator ; *փիր իւլծի-յար* , *t.* very aged ; *փիր օլ . t.* long life to you ! well done ! (used also ironically).
- Փիրէ** , *t.* a flea.
- Փիրինճ** , *t.* brass ; rice .
- Փիրիպաք** , *t.* very pure ; very well, entirely cured.
- Փիրսիղ** , *t.* uninstructed, unrestrained, mischievous.
- Փիրփիրի** , *t.* plebeian, vulgar.
- Փիւշման** *t.* **ըլլալ** , to repent, to be sorry.
- Փիւսկիւլ** , *t.* fringe ; tassel.
- Փիւսկիւլլիւ պէլա** , *t.* complicated difficulty .
- Փիւսկիւրսիշ** *t.* **ընել** , to sprinkle water with the mouth.
- Փիւրիւղ** , *t.* refuse silk ; complication, difficulty .
- Փիւրիւղլիւ** , *t.* tangled, complicated.
- Փիւրսիլաչ** , *t.* completely armed .
- Փիւֆ** , *t.* (puff, blowing ; *int.*) fie !
- Փլած** , in ruins .
- Փլէիլ** , to crumble, to go to ruin .
- Փլցրնել** , to ruin, to tear down, to destroy .
- Փլփլիլ** , to fall to ruin, to fall into decay .
- Փճանալ** , to go to nothing, to be lost, to vanish .
- Փնկի** , *t.* filthy .
- Փնորուել** or **փնտուել** , to seek .
- Փշարղել** , to have one's hair rise on end, to be horror-struck .
- Փշոտ** , thorny, prickly .
- Փշոր** , *pl.* **փշորուք** or **փշրանք** , crumb, scrap .
- Փոթ** , wrinkle ; **փոթ փոթ ըլլալ** , to be wrinkled, to be rumped .
- Փոթոցրնել** , *v.* to exaggerate .
- Փոխն 'ի փոխը** , alternately, interchangeably .
- Փոխնորդ** , change (of garments) .
- Փոշման** , see **փիւշման** .
- Փոսցրնել** , to make hollow .
- Փորփշարկել** , to dig here and there .
- Փորքշուք** , looseness, diarrhea .
- Փուքալ** , *t.* bottle .
- Փութիէրէղ** , *t.* idolater .
- Փուլ** , *t.* an asper ; a spangle ; scale (of fish) ; a wafer .
- Փուխ սիրտ** , tender-hearted .
- Փուճ** , vain, useless .

- Փռճռևմռճ , vain, good for nothing.
- Փռչ *փռչ ըլլալ* (*հորթնիլ*). see *փշաքաղել*.
- Փռռ , i. q. a. *փռռն* , oven ; also furnace ; kiln.
- Փռս , *է.* fog, mist.
- Փռսատ , *է.* instrument ; weapon.
- Փռսեաց , *է.* sad.
- Փռսուռ , *է.* ambush.
- Փռսուրա , *է.* (*Ital.*) mariner's compass ; billet, note.
- Փռք , bellows.
- Փռել , to spread.
- Փռասա , *է.* leek.
- Փռնգտալ or *փռըտալ* , a. *փռնգալ* , to sneeze.
- Փռոց , a. *սիռոց* , tablecloth, spread.
- Փսրոտոց , whisper.
- Փսխեցրնել , a. *փսխեցուցանել* , to make to vomit.
- Փսխունք : vomit, spewings.
- Փսոր , see *փշուր* .
- Փսորել , a. *փշրել* , to break, to pound.
- Փստորել , to slip away privately.
- Փսփրս , *փսփրտոց* or *փսփրսուք* , see *փսրոտոց* .
- Փսփրսալ , to whisper.
- Փստած , rotten.
- Փտտեցրնել , to cause to rot.
- Փտտիլ , a. *փտիլ* , to rot.
- Փրթիլ , to be detached, to be taken away.
- Փրշել , a. *փշրել* , to break in pieces, to pound.
- Փրցընել , to detach, to break off ; to pull up.
- Փրփրած , frothy ; foaming with rage.
- Փրփրիլ , as in a. to froth ; also, to foam with rage ; to suffer extreme thirst.
- Փրփրցընել , to cause to froth.
- Փքուիլ , p. a. *փքանալ* , to swell ; to be elated.
- Փթա , see *թթակ* .
- Փթռուռ , *է.* alarm, war-cry ; disturbance.
- Փղատ , *է.* steel ; a tray, a salver.
- Փղեցա or *թղեցա* , *է.* (*Ital.*) bill of exchange.
- Փոջ փոջ *է.* *ընել* , to caress, to cajole.
- Փոճալամիշ *է.* *ընել* , to steer (a ship) in the direction of the wind.
- Փոմիշ , *է.* pumice-stone.
- Փջրաղ , see *փորեաղ* .
- Փօռու or *փօշի* , *է.* silk turban ; silk shawl.
- Փօստ , *է.* skin, hide ; post,

- courier ; post of honor, rank.
Փօստա, *t.* (*Ital.*) post, mail.
Փօստալ, *t.* sandal ; im-
- modest woman.
Փօրեաղ, *t.* north ; the north wind.
Փօրթուգալ, *t.* orange.

Վ

- Վա'** ho ! halloo ! *addressed to a female.*
Վաթայ, see **գաթայ**.
Վալել, to walk.
Վալեցընել, to cause to walk.
Վալուկ, having a rapid gait, nimble.
Վակուք, thing loosened or taken to pieces.
Վաղբըցի, citizen.
Վամահճրել, *a.* **քամահճել**, to despise ; to revile.
Վայն or **գայն**, *t.* brother-in-law.
Վայնաթա or **խայնաթա**, *t.* father-in-law.
Վայնանա, *t.* mother-in-law.
Վանարիա, *t.* canary-bird.
Վանի՞ մէկ, until when ?
Վանի՞ որ, as long as, while.
Վանի՛ քանի մարդիկ, how many men !
Վանց, *v. a.* **քան զ**, more than.
Վաշ, weight ; an oke ; *adv.* slowly.
- Վաշել**, to draw ; to suffer ; to sketch, to paint.
Վաշկոտել, to pull on all sides.
Վաշուած, drawn up, contracted.
Վաշուածք, drawing, sketch.
Վաշուիլ, to withdraw ; to be contracted, to shrink, to dry up, as the water of a well ; to be ashamed.
Վաշքել, see **քաշկոտել**.
Վառսուն, *a.* **քառասուն**, forty.
Վար կտրիլ, to be petrified ; **քար նետել**, to throw stones ; to touch by words.
Վարապինա, *t.* (*Ital.*) a carbine.
Վարէ քար զարնել, to strike from rock to rock ; (**զէնք**) to wear one's self out with care and effort.

- Քարհանք , *a. քարահանք* , quarry .
- Քարոտ , *a. քարուտ* , full of stones .
- Քարոտեղ , to stone .
- Քացիսիլ , to become sour, to become like vinegar .
- Քափութ or քափուտ , *t.* a coarse overcoat with a hood .
- Քաքում , *t.* ermine .
- Քեթիկ , *t.* writer, clerk .
- Քեաշի , *t.* sort of pastry .
- Քեաշիա , *t.* superintendent ; deputy, agent .
- Քեամիլ , *t.* complete, perfect ; of full age ; good, reputable .
- Քեապէ , *t.* the Caaba .
- Քեասէ , *t.* a bowl .
- Քեար , *t.* profit, gain .
- Քեաւկիր or քեաւկիր պինա , *t.* building of stone .
- Քեաֆիր , *t.* infidel, atheistical ; impious .
- Քեաֆիրի , *t.* camphor .
- Քերթեղ , (*comp. a. քերեղ*.) to scrape off, to smoothen .
- Քեօր or քեօն , *t.* blind .
- Քեօր քեօրունա or քեօն քեօնունա , *t.* blindly, gropingly .
- Քեօրնալ or քեօննալ , *t.* to become blind .
- Քէզապ սույու , *t.* aqua regia :
- Քէթէն , *t.* flax ; hemp .
- Քէթէրիզ պաշք , *t.* opportunity, suitable occasion .
- Քէլ , *t.* scalled, scurfy ; bald .
- Քէլէշ , *t.* bold, gallant .
- Քէլէփիր , *t.* booty, plunder ; that which costs nothing compared with its value .
- Քէլէփէ or քէլէպճէ , *t.* gag ; manacles .
- Քէլլափօշ , *t.* i. q. արախճին .
- Քէլլէ , *t.* head .
- Քէլփէթին , *t.* pincers .
- Քէխիա , see քեաշիա .
- Քէճրիպար , *t.* amber .
- Քէճ , *t.* bad, wicked .
- Քէման or քէմանէ , *t.* a bow ; a violin .
- Քէմէնտ , *t.* a noose .
- Քէմէր , *t.* vault, arch ; a sort of girdle .
- Քէնար , *t.* edge, shore, margin .
- Քէնէվիր . *t.* hemp-seed .
- Քէննայի *t.* խօսիլ , to insinuate, to allude ; (*esp.* in an ironical manner.)
- Քէնտիր , *t.* hemp .
- Քէշկէ or քէշկէճ , *t.* would that !
- Քէշկէկ , *t.* sort of porridge, made of wheat

- boiled in meat broth and beaten.
- Քէչէ, *t.* felt; քէչէ կտրիլ or քէչէլէնմիշ *t.* ըլլալ, to become sleepy, to doze.
- Քէչի, *t.* goat; she-goat.
- Քէչի պոպոնուզու, *t.* the carob bean.
- Քէպապ, *t.* roast meat; քէպապ ընել, to roast.
- Քէպէ, *t.* sort of coarse hair-cloth.
- Քէռթէնքէլէ, *t.* a lizard.
- Քէռթիկ քէռթիկ *t.* ընել, to cut, to hack.
- Քէռլամէլի, *t.* magnificent, glorious.
- Քէտ *t.* մնալ or իշնալ, to be put to shame, abashed.
- Քէսաս or քէսասըրիս, *t.* dullness of trade.
- Քէսէ, *t.* a purse; a purse of money, 500 piastres.
- Քէսէկ, *t.* clod of earth.
- Քէսէր, *t.* an adze.
- Քէսիմ, *t.* cut, figure; fashionable appearance; toilet.
- Քէսկիւն, *t.* sharp.
- Քէստանէ, *t.* a chestnut.
- Քէվկիր, *t.* a cullender.
- Քէվրան or քէրվան, *t.* caravan.
- Քէրաքէ, *t.* over-coat, cloak.
- Քէրէմ, *t.* grace, favour.
- Քէրէստէ, *t.* lumber.
- Քէրէվեղ, *t.* celery.
- Քէրիսանա, *t.* manufactory.
- Քէրկզաալ, to hiccough.
- Քէրկէֆ, *t.* frame for needle-work; քէրկէֆ բանիլ, to embroider.
- Քէրփիճ, *t.* brick dried in the sun.
- Քէփազէ, *t.* disreputable.
- Քէփէնէկ, *t.* butterfly; stiff felt over-coat without sleeves, worn by camel-drivers.
- Քէփէնկ or քէփէնք, *t.* trap-door; shutter which swings on hinges at the top.
- Քէփճէ, *t.* a ladle; a skimmer.
- Քէքիկ, *t.* pennyroyal.
- Քէքլիկ, or քէքլիք, *t.* partridge.
- Քէքլիկ օթու, *t.* wild thyme; marjoram.
- Քէօզ, *t.* a burning coal.
- Քէօթէկ, *t.* beating; քէօթէկ ուտել, to be beaten.
- Քէօթրիւմ, *t.* paralytic.
- Քէօլէ, *t.* a slave.
- Քէօշլան, *t.* a courser, (horse).
- Քէօճիլ or քիւճիլ, *t.* list of cloth.

- Քէօմէ, see քիւմէ.
- Քէօմիւր, *t.* coal.
- Քէօյլիւ, *t.* rustic.
- Քէօշէ, *t.* angle; քէօշէ պուճախ, *t.* in holes and corners.
- Քէօշէլի, *t.* angular; չորս քէօշէլի, square; վեց քէօշէլի, hexagonal; քէօշէլի խօսք, apt speech.
- Քէօշք, *t.* a kiosk.
- Քէօշէկ, *t.* dancing-boy.
- Քէօսէ, *t.* that has a naturally imperfect beard.
- Քէօսէլէ, *t.* sole-leather.
- Քէօսսէկ, *t.* fetters; a watch-chain.
- Քէօսսէպէկ, *t.* mole.
- Քէօրիւկ, *t.* bellows.
- Քէօրկէ, *t.* shadow.
- Քէօրիկէ, *t.* fresh, tender.
- ՔէօրՖէղ, *t.* (*vulg. Gr.* *κόρφος*,) a gulf.
- Քէօիկէկ պալղղ, *t.* sea-dog; shark.
- Քէօիիւկ, *t.* froth, foam, slaver.
- Քէօիիւրմիւշ *t.* ըլլալ, to foam, to froth.
- Քէօիրիւ, *t.* bridge.
- Քէօք, *t.* root; stump.
- Քէօքէնմիշ *t.* ըլլալ, to take root.
- Քէօք պոյա, *t.* madder.
- Քէօֆսէ or քէօֆսիւ, *t.* ball of minced meat; a

- confection of grapejuice and starch or flour dried.
- Քէֆ, *t.* scum.
- Քէֆ, (*t.* քէյֆ), exhilaration; pleasure; state of health; քէֆ չուսիմ, I am not well; քէֆը տեղը ըլլալ, to be in good spirits; քէֆը աւրել, to be indisposed; քէֆին կէօրէ, *t.* according to his mind; քէֆ չաթմիշ *t.* ընել, to amuse one's self.
- Քէֆ, *t. adj.* exhilarated with wine.
- Քէֆալ, *t.* (*Gr.*) the mullet, a kind of fish.
- Քէֆիլ, *t.* bail, surety.
- Քէֆսիկ, *t.* indisposed, unwell.
- Քթան, linen.
- Քթառիչ, snuffers.
- Քթըռ քթըռ ուտել, to craunch.
- Քի, *t.* that.
- Քիթապխանա, *t.* library.
- Քիթրէ, *t.* tragacanth.
- Քիլ, *t.* clay.
- Քիլէ, *t.* a measure of dry things nearly equal to a bushel.
- Քիլէր, *t.* a pantry.
- Քիլէրմէնի, *t.* Armenian bole.

ቆክረጋ , *t.* a carpet, a rug.
 ቆክረግ , *t.* a lock.
 ቆክረግጻዊ , *t.* chemist ; al-
 chymist ; impostor.
 ቆክረግ or ቆክረግ ቆክረግ ,
 Peruvian bark.
 ቆክረግ or ቆክረግጻ , *t.* junc-
 ture, attachment.
 ቆክረግጻዊ *t.* ገንጠላ , to
 join, to unite.
 ቆክረግ , *v. a.* ቆክረግ , nose,
 snout.
 ቆክረግጻዊ , *t.* gentleman,
 nobleman.
 ቆክረግጻዊ *t.* ገንጠላ , to
 neigh .
 ቆክረግጻዊ , *t.* coriander .
 ቆክረግ , little ; few ; ቆክረግ ጻዊ ,
 a little ; a little while ;
 ቆክረግ ልግ ግድግዳ , came
 within a little of . . .
 ቆክረግ ቆክረግ , little by little .
 ቆክረግጻ or ቆክረግ , rather
 few .
 ቆክረግጻ , to diminish .
 ቆክረግጻዊ , to make little .
 ቆክረግጻ , diminished, few .
 ቆክረግጻ , *t.* arrogant,
 proud .
 ቆክረግጻዊ , *t.* sulphur .
 ቆክረግ , *t.* profit, gain .
 ቆክረግጻዊ , *t.* garb, costume ;
 appearance ; portrait .
 ቆክረግ , *t.* rent, hire ; ቆክ-
 ግጻዊ ገንጠላ , to hire .
 ቆክረግጻ , *t.* a cherry .

ቆክረግጻዊ , *t.* tenant, lod-
 ger ; one who keeps an
 animal to let .
 ቆክረግጻዊ , *t.* to hire .
 ቆክረግጻዊ , *t.* lime .
 ቆክረግጻዊ , *t.* tile .
 ቆክረግጻዊ , *t.* bedstead .
 ቆክረግጻዊ , *t.* string, chord,
 of a violin, &c ; also *i. q.*
 ቆክረግጻዊ .
 ቆክረግጻዊ , *t.* smaller
 beams placed upon lar-
 ger ones or on the heads
 of columns .
 ቆክረግጻዊ ቆክረግጻዊ , *t.* thumping
 noise .
 ቆክረግጻዊ , *t.* a log of
 wood ; large book for
 records or accounts .
 ቆክረግጻዊ ግድግዳ , *t.* sound,
 detonation, crash .
 ቆክረግጻዊ , *t.* a felt cap ; a
 trick .
 ቆክረግ ግድግዳ , *t.* ash-col-
 oured, grey .
 ቆክረግጻዊ , *t.* pickaxe .
 ቆክረግጻዊ , *t.* ingot .
 ቆክረግጻዊ , *t.* furnace of a
 bath .
 ቆክረግጻዊ , *t.* worthless,
 dissipated person .
 ቆክረግጻዊ , *t.* broiled
 meat, steak .
 ቆክረግጻዊ , *t.* collection, mass .
 ቆክረግጻዊ or ቆክረግጻዊ , *t.* hen-
 roost, hen-house .

Քիւնկ , *t.* a pipe, a tube.
Քիւսկիւ , *t.* bar of a door.
Քիւրէկ , *t.* shovel ; oar ; galley ; shoulder-blade.
Քիւրք , *t.* fur ; robe lined with fur.
Քիւփ , *t.* large earthen vessel.
Քիւքիւրս , *t.* sulphur, brimstone.
Քիւֆ , *t.* mould .
Քիւֆէ , *t.* deep basket, hamper.
Քիւֆիւր or **քիւֆր** *t.* ընել , to blaspheme.
Քիւֆիւրպալ , *t.* blasphemer.
Քիւֆէնսիչ *t.* ըլլալ , to mould , to become mouldy .
Քիւֆիւ , *t.* mouldy .
Քիփրի , *t.* hedge-hog, porcupine.
Քիփրիկ , *t.* eyelash .
Քմծիծաղ ըլլալ or **քմծուիլ** , to smile .
Քնանալ , to sleep .
Քնացընել , to put to sleep .
Քնել , *p.* see **քնանալ** .
Քներք , temple (side of the head.)
Քնչաւ , wakeful, sleepless .
Քնոտ , sleeper .
Քշել , to push ; to drive out, to exile ; to last, to

endure ; **փորը քշել** , to have the bowels relaxed .
Քշպել , to reprehend, to blame .
Քով , side ; *prep.* by ; with ; in the employment of ; **քովէն վճարեց** , he paid out of his own pocket .
Քովէքով , quite close, next .
Քովընտի , oblique ; across .
Քովիկ , see **քով** .
Քու , Gen. of **դուն** , thy .
Քուկդ or **քուկինդ** , thine .
Քուռ , vile, worthless .
Քուռչ , rag .
Քուր , *a.* **քոր** , sister .
Քուրուկ , sister (familiarly) .
Քութել , to sew carelessly and badly .
Քութիւթալ or **քութիւթ ընել** , to litter .
Քսել , to rub ; to anoint by rubbing .
Քսուիլ or **քսուրտիլ** , to rub one's self ; to rub against, to graze ; to frequent, to attach one's self to ; to fawn upon .
Քսիսալ , see **փսիքսալ** .
Քրիստոնէ , *a.* **քրիստոնեայ** , christian .

Քրտընած , sweating .	sweat .
Քրտընխաշ , broken out with a rash .	Քրտինք , sweat .
Քրտընցընել , to cause to	Քֆրել , to blaspheme , to curse .

( )

( )՛ , oh ! how fine !	( )խխապաղ , see օքքապաղ .
( )դ , an arrow .	( )խշամիշ t. ընել , to caress .
( )գտել , to suffice .	( )խտը , v. seven .
( )գտեցընել , to render sufficient .	( )ծել , a. օծանել , to anoint .
( )թլանմիշ t. ըլլալ , to pasture , to feed .	( )՛հ , oh ! ah !
( )թլուխ , t. pasture , grass .	( )հարսակ or օրհարսակ , a. օրհասարակ , noon .
( )թուրախ , t. a pensioner ; the fundament ; a chamber-pot .	( )դակ կոճակ , hook and eye ; loop and button .
( )լաղան , t. possible .	( )դիկ , see ողիկ .
( )լանճա , t. what one has on hand , remnant .	( )դլախ , t. a kid .
( )լթա , t. fish-hook ; i. q. վօլթա , tack , turn ; օլթա զարնել , to take a turn , to take a walk .	( )դմիշ t. ըլլալ , to be successful , to prosper .
( )լուխ , t. gutter .	( )դուլ ուշախ , t. children , young folks .
( )լուր օլմալ , t. groundless , vain .	( )դուլուխ , t. adopted child .
( )խ , t. oh !	( )դրամիշ t. ըլլալ , to meet .
( )խ , see օդ .	( )ճախ , t. fire-place .
( )խա , t. oke , weight of 2 $\frac{3}{4}$ pounds .	chimney ; bed in a garden ; met. tribe , family .
( )խլամուր , t. the linden-tree .	( )մուկ , t. shoulder .
( )խլաւու , t. small roller , cylinder .	( )մպուէլա or օմուէլա , (Ital) umbrella .
	( )յա , t. edging , a kind of needle-work .

- ( ) յալանմիշ *t.* ըլլալ, to delay, to play truant.
- ( ) յին , *t.* play, game.
- ( ) յմա , *t.* engraving, sculpture.
- ( ) յմալը , *t.* engraved, sculptured.
- ( ) յմիշ *t.* ընեւ, to engrave, to sculpture.
- ( ) յնախ , *t.* a joint ; *adj.* fickle.
- ( ) յուխ , *t.* scarecrow .
- ( ) յուն , see զին .
- ( ) յունճախ , *t.* play-thing.
- ( ) յունճու or զյունպազ , *t.* player, skilful in a play.
- ( ) պա , *t.* tent such as is used by the nomades ; nomadic tribe.
- ( ) ջիւ , *v. a.* ոջիւ , a louse.
- ( ) ոման , *t.* forest.
- ( ) ոնալ , *v. a.* ոռնալ , to howl.
- ( ) ոսալամիշ *t.* ընեւ , to steer close to the wind.
- ( ) ոսա փոճա *t.* երթալ , to steer irregularly ; to be irregular, to be fickle.
- ( ) ոտու , *t.* camp ; army .
- ( ) ոսպի , *t.* a prostitute.
- ( ) սանմիշ or ուսանմիշ *t.* ըլլալ, to be disgusted, wearied
- ( ) սանտրմիշ or ուսանտրմիշ *t.* ընեւ , to weary, to disgust.
- ( ) սկի , *v. a.* ոսկի , gold.
- ( ) վա , *t.* a plain.
- ( ) տա , *t.* a room .
- ( ) տալար , *t.* a house the rooms of which are let to different individuals .
- ( ) տալըխ , *t.* a concubine .
- ( ) տաշըխ , *t.* a room-mate .
- ( ) տապաշի , *t.* person who has charge of the rooms in a khan ; agent of a military commander .
- ( ) տունճու or օտունճի , *t.* wood-cutter, wood-seller .
- ( ) րախ , *t.* a sickle .
- ( ) ըեւ , to rock ; to swing.
- ( ) ըթա , *t.* the middle ; օրթայէն վերցո՛ւր , take it out of the way ; destroy it.
- ( ) ըթա եօլըւ or օրթա պապէթ , *t.* middling ; middle .
- ( ) ըթալըխ , *t.* the midst ; the community, the public ; օրթալըխը ի՞նչ էս , what is going on ? օրթալըխը խարապ *t.* է . matters are in a bad way .
- ( ) ըթախ *t.* ըլլալ , to ac-

- company ; to be associated .
 ( ) ը թ ա ն ճ ա , *t.* middle .
 ( ) ը հ ա ս ր ա կ , see օ հ ա ր ս ա կ .
 ( ) ը ն ն ք , *a.* օ ը ն ու թ իւ ն ,
 benediction, blessing .

- ( ) ր օ ը ք , cradle .
 ( ) ը ք ք ա գ ա շ , *t.* juggler .
 ( ) Ֆ , *t.* oh ! ah !
 ( ) Ֆ ու ը թ ժ ի շ *t.* ը ն ն Լ , to
 exaggerate .

Ֆ

- Ֆ ա լ , *t.* fortune-telling ;
 Ֆ ա լ լ ա ն ա լ , to tell fortunes .
 Ֆ ա լ ա խ ա , *t.* stocks to bind
 the feet for inflicting
 the bastinado .
 Ֆ ա լ ա ն or Ֆ ի լ ա ն , *t.* such a
 one, this or that ; Ֆ ա լ ա ն
 Ֆ ի լ ա ն , *t.* this , that and
 the other .
 Ֆ ա լ ի ր , *t.* poor, miserable .
 Ֆ ա յ ը զ or Ֆ ա յ ի զ , *t.* inter-
 est (of money) .
 Ֆ ա յ տ ա , *t.* gain, profit .
 Ֆ ա ն է լ ա , (*Ital.*) flannel .
 Ֆ ա ո ա շ or Ֆ ա ր ա շ , *t.* dust-
 pan .
 Ֆ ա ո Ֆ ա ո ա , *t.* boaster .
 Ֆ ա ո Ֆ ու ո ի , *t.* porcelain .
 Ֆ ա ս լ *t.* ը ն ն Լ , to slander .
 Ֆ ա ս լ ա , *t.* a piece, a frag-
 ment .
 Ֆ ա ս ու լ ի ա , (*Gr.*) beans .
 Ֆ ա ր ա զ ի or Ֆ ա ր ա զ ա , *t.*
 although ; suppose that .
 Ֆ ա ր զ , *t.* duty, obligation ;
 obligatory .
- Ֆ ա ր ը ժ ի շ *t.* ը լ ա լ , to be-
 come feeble with age or
 disease .
 Ֆ ա ր ի ս or Ֆ ա ր զ *t.* ը ն ն Լ , to
 distinguish ; to be
 distinguished .
 Ֆ ա ր ի ս ը զ , *t.* not different,
 alike .
 Ֆ է թ վ ա , *t.* legal opinion
 of a Mohammedan ju-
 rist, decision (by the
 Sheikh-ul-Islam or a
 Mollah) of a case
 proposed hypothetically .
 Ֆ է լ ա ք է թ , *t.* misfortune .
 Ֆ է լ է կ or Ֆ է լ է ք , *t.* orb ;
 world ; the visible
 heavens .
 Ֆ է ն է ու , *t.* (*Gr.*) lantern ;
 light-house .
 Ֆ է ն ս , *t.* contrivance .
 Ֆ է ն ս ա գ ա զ , *t.* ingenious,
 cunning .
 Ֆ է ո ա չ , *t.* refreshing,
 agreeable .
 Ֆ է ո ա չ լ ա ն ժ ի շ *t.* ը լ ա լ , to

- be joyful, to be re-freshed.
- Ֆէս, *t.* oriental red wool-len cap.
- Ֆէսաս, *t.* corruption; wickedness; disturbance, uproar.
- Ֆէսլյէն, *t.* sweet basil.
- Ֆէսֆէսէ or ֆէսլէսէ, *t.* doubt, anxiety, hesitation.
- Ֆէրահաթ *t.* ընել, to abandon; to relinquish; to cede.
- Ֆէրաճէ, *t.* long outer garment.
- Ֆէրասէթ, *t.* intelligence, sagacity.
- Ֆէրզան, *t.* dexterous, cunning.
- Ֆէրման, *t.* firman, royal order.
- Ֆընտըն, *t.* hazel-nut, filbert.
- Ֆըշեր, *t.* dung.
- Ֆըշերըմիշ *t.* ընել, to bud; to gush out.
- Ֆըջի, *t.* barrel, cask.
- Ֆըռըտախ, *t.* whirligig.
- Ֆըռըլ ֆըռըլ *t.* պտըտիլ, to whirl, to make a circuit.
- Ֆըսըլթը, *t.* a whispering noise.
- Ֆըստըխ, *t.* pistachio.
- Ֆըրչա, *t.* a brush.
- Ֆըրսան, *t.* opportunity, occasion.
- Ֆիթ *t.* սալ, to incite, to instigate.
- Ֆիթիլ, *t.* wick; match; ֆիթիլ սալ, to instigate.
- Ֆիթնէ, *t.* sedition; villainy; as an *adj.* seditious; mischievous.
- Ֆիթնէի ֆիւճիւն, *t.* mischief-maker, troubler.
- Ֆիլ, *t.* elephant.
- Ֆիլան, see ֆալան.
- Ֆիլան, *t.* a sort of slipper.
- Ֆիլիզ, *t.* sucker, young branch.
- Ֆիլիզէնմիշ *t.* ըլլալ, to bud, to shoot.
- Ֆիլ հալ, *t.* instantly.
- Ֆիլճան, *t.* coffee-cup.
- Ֆիլիգա, *t.* (*Ital.*) long-boat.
- Ֆիլ տիշի, *t.* ivory.
- Ֆիղան, *t.* lamentation, complaint; cry.
- Ֆիյաթ or ֆիյէթ, *t.* price.
- Ֆինօ, *t.* lap-dog.
- Ֆիշէնկ, *t.* rocket.
- Ֆիշնէ, *t.* a species of sour cherry.
- Ֆիսկէ, *t.* a snap, a fillip.
- Ֆիսկիէ, *t.* fountain, jet d'eau.

- Ֆիստան or Ֆլստան , *t.* gown, ladies' dress.
- Ֆիտան , *t.* a plant ; a young tree transplanted.
- Ֆիրասէթ , see Ֆէրասէթ .
- Ֆիրեհատ , *t.* appeal for assistance ; also, *i. q.* Ֆիղան .
- Ֆիօրին , *t.* florin .
- Ֆիսրրտալ or Ֆիսըոտալ , *t.* to simmer, to bubble .
- Ֆիշալ , to hiss ; to whistle .
- Ֆուխարէ , *t.* poor .
- Ֆուռթոննա or Ֆուրթոննա , *t.* storm, tempest .
- Ֆուռուն or Ֆուրուն , *t.* oven ; furnace .
- Ֆուէնկ or Ֆրէնկ , *t.* Frank, European .
- Ֆուէնկ իւզիւմիւ , *t.* currants .
- Ֆուէնկիստան or Ֆրէնկիստան , *t.* Europe .
- Ֆուլթմիշ or Ֆրլաթմիշ , *t.* ընել , to cast, to hurl .
- Ֆուլիս or Ֆրլիս , see Ֆըոըլտալիս .
- Ֆուլանմիշ , *t.* ըլլալ , to rush, to fly about .
- Ֆուխա or Ֆրիսա , *t.* discord, disunion ; party .
- Ֆուչա , see Ֆըրչա .
- Ֆուսանտ , see Ֆըրսանտ .
- Ֆրանճէլա , *t.* (Ital.) roll of wheat bread .
- Ֆօլ , (Gr.) nest-egg .
- Ֆօլա , *t.* metallic plate used as a basis for setting precious stones .
- Ֆօտուլ , *t.* proud, arrogant .
- Ֆօտուլա , *t.* a sort of bread-cake .
- Ֆօֆօ ընել , to stammer .

ERRATA.

Page.	Col.	Line.		
8	b	22	for <i>արգիլուլ</i>	read <i>արգելուլ</i>
14	a	27	" <i>գլխէ , ելլել</i>	" <i>գլխէ ելլել</i>
17	b	25	" unbecomming	" unbecoming
19	a	21	" <i>a</i> .	" or
20	b	33	" <i>այրեցել</i>	" <i>այրեցեայ</i>
23	a	20	" seize	" to seize
32	a	20	" <i>ծարկըտալ</i>	" <i>ծարկը տալ</i>
38	a	11	" <i>քնել</i>	" <i>ծքնել</i>
62	a	1	" suckl ;	" suck,
67	b	35	" <i>v</i> .	" <i>v. a</i> .
74	a	17	" <i>համամսօր</i>	" <i>հարամսօր</i>
83	b	17	" <i>ճճնոց</i>	" <i>ճճնայլ</i>
84	b	3	" bombatic	" bombastic
"	"	14	" word	" ward
85	b	2	" charp	" charm
97	a	2	" <i>t</i> .	" <i>a</i> .
103	b	10	erase the whole line.	
111	b	32	after <i>a</i> . add <i>ծիծիել</i> .	
112	a	13	erase to.	
113	a	14	for <i>Պաղամի</i>	read <i>Պաղամի</i>
119	b	31	" <i>te</i>	" <i>to</i>
121	a	14	" <i>Պուղլուր</i>	" <i>Պուղլուր</i>
128	b	4	" stffliy	" stifflly
137	a	2	" <i>Տալ</i>	" <i>Տալ</i>
141	b	21	erase <i>a</i> .	
150	b	5	for <i>Փնկի</i>	" <i>Փնթի</i>
151	a	28	" <i>Փշուր</i>	" <i>Փշոր</i>
152	a	10	" <i>Վայեցընել</i>	" <i>Վայեցընել</i>

A *t*. should have been appended to the following words ; *բոխտան* , *թանէ* , *թէօհմէթ* , *լաճիլէրտ* , *խամզել* , *խասիտ* , *խարարմիշ* , *հալ* , *համարածուծիւն* , *համլաճի* , *հաշարի* , and *տէյիշ* or *տէյիշ տօգուշ*.

3 2044 020 403 036

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine of five cents a day is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

~~WIDENER
MAY 18 1998
DEC 20 57
CANCELLED~~

405 2913

~~MAY 27 52~~

MAR 16 '72 H

~~MAY 24 '60 H~~

~~WIDENER
SEP 10 1993
BOOK DUE~~

AUG 25 1971 MLL
3435 636

WIDENER
MAR 06 1998
BOOK DUE
CANCELLED

CANCELLED

